Viața studențească

REVISTĂ A ASOCIAȚIILOR STUDENȚILOR DIN REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA, Nr. 44 ● Miercuri 18 decembrie 1968 ● 16 pagini ● 0,50 lei

Sensul actual al unor etimologii uteciste

După ce o dată cu începutul anului universitar timp de o lună și jumătate studenții uteciști, adică cvasitotalitatea studenților, s-au întîlnit în mod succesiv la toate nivelurile, de la an de studiu la centru universitar, pentru a-și **da seama** lor înșile de rezultatele și de perspectivele muncii organizației, iată-i din nou în fața unui eveniment numai aparent lipsit de aceeași însemnătate : adunările generale curente. Numai aparent, deoarece un asemenea moment (care în acest an a polarizat în gradul cel mai înalt interesul și răspunderea studenților) cum a fost **alegerea noilor lideri** lipsește de pe ordinea de zi.

Există însă un alt moment, psihologic i-am zice, înțelegînd prin aceasta un fapt de atmosferă politică, care poate fi tradus prin următoarea întrebare : **adunările generale care au loc acum păstrează aceeași temperatură înaltă a dezbaterilor caracteristice în ansamblu campaniei de alegeri ?**

Esențialul pentru ca un fenomen să se repete este de a i se asigura cel puțin aceleași condiții de manifestare care l-au pus în evidență. Cu alte cuvinte, chiar dacă adunările generale din această perioadă o să se limiteze la **dezbaterea numai a unui anumit grup de probleme**, este obligatoriu ca acestea să fie **problemele majore, de maxim interes.** Or, prima problemă care s-ar pune ar fi dacă impulsul dat de alegeri s-a concretizat în acest răstimp într-o seamă de activități esențiale pentru pășirea cu dreptul în noul an universitar. În afara unor situații clasice pentru reluarea ciclului de viață universitară, în aceste luni de început s-au pus cu stringență cîteva probleme noi : o revedere judicioasă, în spiritul recentei legi a învățămîntului, a studiului universitar sub toate aspectele lui (plan și programă de învățămînt, orare, cursuri, seminarii, laboratoare și practică), conceperea într-un spirit nou, activ și competent, a informării și formării politice a studenților, continua afirmare a inițiativei tinerești, înfăptuirea cu consecvență a măsurilor menite să lărgească democrația universitară (activitatea reprezentanților studenților în consiliile profesorale, științifice și în senate, exercitarea controlului studențesc la cantine și cămine), crearea și fructificarea condițiilor unei vieți spirituale cît mai bogate etc.

Confruntînd activitatea organizației, a liderilor ei, ca și a tuturor membrilor, cu cele mai acute probleme din această sferă atît de cuprinzătoare, **nu se poate ca adunarea generală să nu constituie un moment al adevărului, de la care nici un student să nu absenteze.**

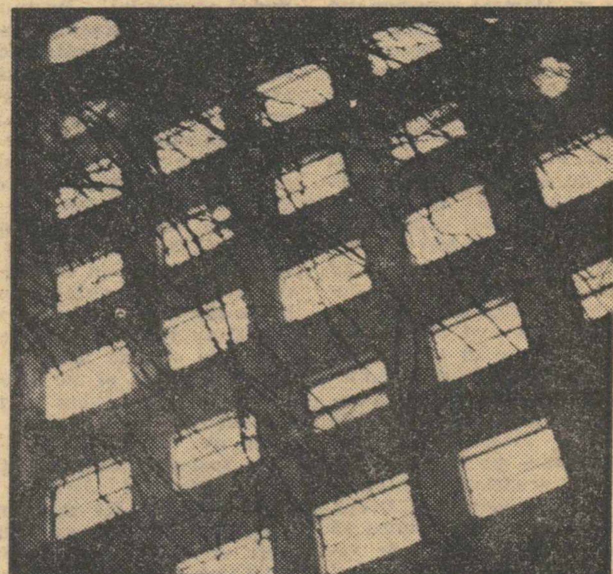
Niculae STOIAN

(Continuare în pagina a 2-a)

Despre ce ne scriu studenții

Mai viguros sau mai domolit, cursul cotidian al corespondenței reprezintă pentru redacție o adevărată și permanentă racordare la sistemul energetic general al opiniei studențești.

Fiecare corespondent al revistei apare astfel ca un veritabil activist social, ca un om care nutrește convingerea că acest sistem energetic general al opiniei studențești nu poate funcționa optim fără a se alimenta și de la sursa de curent a sa. Că lucrurile stau exact așa se poate lesne deduce din simpla etalare a cîtorva dintre situațiile și problemele conținute de grupajul de scrisori pe care le publicăm în pagina a cincea a revistei.

Ecou imediat al anchetei noastre din numărul trecut :

CULTUL CERCETĂRII

Un ecou de lectorul universitar dr. ION DODU BĂLAN

— Ce faci în vacanță, îl întreb deunăzi pe un prieten student, cu care mă întrețin adeseori asupra unor probleme ale vieții universitare.

— Mă odihnesc, mă plimb, fac vizite, mă distrez și... Aici fraza i-a rămas suspendată pe spinarea unei îngrijorări și apoi s-a frînt ca o dezamăgire, peste niște invizibile puncte de suspensie.

— Și mai ce ?

— Și aș vrea să-mi termin o lucrare pentru cercul științific, dar, din nefericire, în localitatea mea natală n-am la îndemînă bibliografia necesară. E vorba de o temă foarte specială, pe care n-o pot cerceta decît în Biblioteca Academiei. Și-mi pare așa de rău... Poate făceam mai bine dacă-mi luam o altă temă. Eu îndrăgesc munca de cercetare, vreau sincer să lucrez cu folos, dar vedeți... Mă gîndesc, și așa socotesc și alți colegi, că cercurile științifice ar trebui să urmărească mai sistematic, prin tematica și programul lor, toate fazele cercetării, de la cele mai simple pînă la cele mai complexe. Ele ar trebui să-l pună pe student în situația de a descoperi singur teme și izvoare noi și de a le interpreta și valorifica, în așa fel încît să-i dea certitudinea că munca lui nu-i o simplă formalitate și că mai tîrziu se poate desfășura în orice punct geografic al țării.

— Ai perfectă dreptate, prietene, și ceea ce spui mi se pare o sugestie extrem de prețioasă pentru o și mai bună organizare a muncii din cercurile științifice. În felul acesta, pe lîngă o mai temeinică formare a tinerilor cercetători, activitatea lor poate contribui la eforturile generale ale cercetării din țara noastră. Dacă nu mă înșel, profesorul Mihai Pop a și aplicat acest sistem în cercul de folclor pe care-l conduce la Facultatea de limbă și literatură română din

(Continuare în pagina a 6-a)

O întrebare pe săptămînă :

Își fac datoria reprezentanții dv. aleși în consiliile profesorale, științifice și în senate ?

Dacă da, prin ce s-a făcut simțită contribuția lor și deci a dv., a tuturor studenților, la rezolvarea problemelor curente ale procesului instructiv-educativ ?

LA CARE AȘTEPTĂM RĂSPUNS URGENT.

La Brașov se schiază ! Dar nu numai atît... Amănunte în reportajul nostru : „Brașovul universitar" din pag. 6

Figurile de mai sus sînt trei dintre ilustrațiile unui manual practic cuprinzînd cele 20 de reguli utile pentru a te plictisi perfect în noaptea de sîmbătă spre duminică. Textul propriu-zis și figurile care l-au inspirat, în paginile 8-9

O imagine grăitoare a lumii studențești occidentale („Furtunosul an studențesc 1968" pag. 12)

Sensul actual al unor etimologii uteciste

(Urmare din pagina 1)

Cuvîntul de ordine trebuie să fie de aceea dezbaterea **problemelor la ordinea zilei,** fie că acestea sînt într-un loc legate de anomaliile care mai persistă (sau au apărut) în urma aplicării măsurilor de perfecționare a procesului de învățămînt, fie că în alt loc ele reclamă asigurarea unor condiții optime pentru practicarea sportului și a turismului. Chiar și aceste două probleme dacă le-am lua, ele pot îmbrăca aspecte diferite. Dacă vorbim despre măsurile de perfecționare putem, de pildă, cere socoteala reprezentanților noștri în consilii asupra felului cum și-au îndeplinit mandatul de purtători de cuvînt ai studenților în rezolvarea tuturor problemelor care țin de pregătirea și viața lor. Timpul scurt care a trecut de la exercitarea de către reprezentanții organizațiilor de tineret în consilii a acestui **drept al studenților** nu trebuie să ne rețină de la o severă critică a acelor aleși ai noștri care nu-și fac datoria (și, din păcate, aceștia sînt atît de mulți).

Dar între cele două trepte de ierarhizare a problemelor care pot face obiectul dezbaterilor există unele fenomene aproape generale care nu pot scăpa atenției imediate, cum e acela **al intrării în penumbră înainte de vreme** („pe cînd nu s-a zărit“) a ateneului studențesc. Nu știu prin ce împrejurare s-a înrădăcinat în viața noastră universitară „virtutea“ nefastă a mitologicului rege Midas de a transforma orice atingea în aur. E drept că nu totdeauna ceea ce atingem noi se preschimbă în aur, dar chiar aur dacă ar fi tot am suferi de aceeași insațietate de idei, de gîndire activă. În timp ce zeci de probleme, în primul rînd de ordin politico-ideologic, solicită înțelegerea și atitudinea studenților, încă o seamă de organizatori ai ateneelor irosesc vremea în meditații sterile cu privire la profilul acestora sau într-un „calcul fără număr“ al probabilităților birocratice.

N-am vrea însă să enumerăm în această succintă reflecție asupra adunărilor generale ce se țin în aceste zile toate problemele pasibile de o dezbatere vie, în care toată lumea e interesată să-și exprime într-un fel sau altul punctul de vedere.

Un singur lucru am vrea să mai subliniem : înțelepciunea mereu actuală a unui vechi dicton — **să ne punem numai probleme pe care le putem rezolva ;** aceasta înseamnă că pentru fiecare problemă să propunem adunării sau să găsim în adunare soluțiile necesare, practice, imediate. Dar, cînd sîntem tineri și pe deasupra studenți, cărei probleme nu-i putem găsi rezolvarea ?

Așadar, **o mobilizare politică generală în vederea reușitei adunărilor generale !**

ÎNTREBĂRI LA CARE NU S-A RĂSPUNS... ÎNCĂ

Raid - anchetă prin căminele Universității București

Am întreprins zilele trecute un raid prin cîteva cămine și cantine cu care este dotată cea mai mare instituție de învățămînt superior din țară — Universitatea bucureșteană.

De la bun început e necesar să arătăm că Universitatea dispune de cămine cu un grad diferențiat de confort : cele din complexele Grozăvești, Regie, 6 Martie și Panduri, pe de o parte, și complexul Drumul Taberei, pe de altă parte. Dacă la cele din Grozăvești și Regie, de exemplu, camerele au capacitatea de două paturi, la cele trei cămine din Drumul Taberei studenții au camere chiar și de 19 paturi. Într-un fel, problema confortului a fost „rezolvată“ : fetele au fost repartizate în căminele centrale, în camere de două paturi, iar băieții au fost „sinistrați“ în Drumul Taberei. „De la cămin și pînă la facultate avem de parcurs 5 km“ — declara un delegat la Conferința U.T.C. pe Universitate. Care e rațiunea repartizării în cazul studenților de la Filozofie și Drept, de exemplu, care au fost trimiși să locuiască în condiții destul de vitrege la o distanță apreciabilă, cînd în curtea facultății lor există căminele „6 Martie“ cu capacitatea de 1 182 de locuri ? Sau în cazul studenților care au cursuri în Pitar Moș, servesc masa la cantinele „6 Martie“ sau „Drumul Taberei“ și dorm în „Panduri“ ? Studenții Institutului pedagogic dispun de 334 de locuri în căminul din chiar incinta institutului. Și totuși îi găsim emigrați în „Grozăvești“ !

Am vizitat la întîmplare, la începutul raidului nostru, căminul B din cadrul complexului sus-amintit, locuit de studente. La data descinderii noastre erau înregistrate la comisia socială 108 cazuri de repartizări „la dublu“. În căminul vizat am întîlnit studente de la Educație fizică care dormeau două în pat și două pe jos, în total patru, într-o cameră de două locuri, dar am întîlnit și studente al căror profil universitar nu le solicită eforturi fizice deosebite locuind cîte două în cameră. Din partea administrației am primit cîteva justificări : a) bursierele stau cîte una în pat, celelalte..., b) facultățile au dat tabele supranumerice și c) studente care au locuit pînă acum în oraș au ocupat locuri în cămin. Minoritatea acestor argumente este evidentă ! Ca să-l infirmăm pe primul e de-ajuns să spunem că toate cele 4 studente din camera 520 sînt bursiere. E doar un exemplu ! La sugestia de a se mai introduce un pat pe lîngă cele două existente mi s-a răspuns că se așteaptă din provincie onorarea unei comenzi de 30 de paturi. Dar restul de 80 ? De curînd, comisia socială ne-a informat că la acest cămin mai există încă 30 de camere locuite peste capacitatea normală. Și cînd te gîndești că podul căminului „Drumul Taberei“ 5—7 e plin de paturi nefolosite...

Fără să ne depărtăm de pista anchetei noastre, dorim să atragem atenția directoarei cu probleme educative că roadele „activității“ domniei sale există... Dar lipsesc cu desăvîrșire (nu avem intenția de plagiat). Ne referim la straturile de praf de pe pervazuri și veioze, la resturile de stofă împrăștiate prin camera 439, transformată ad-hoc de vreo gospodină cu condei în atelier de croitorie, la chiuvetele murdare, la sforile de pe tavane sau la aspectul cu totul dezgustător întîlnit în unele săli de baie. E un cămin locuit de fete și de aceea sîntem îndreptățiți să avem și mai multe pretenții.

Un nou popas, de astă dată solicitat insistent de studenții locatari ai complexului „Drumul Taberei“. Fără nici un fel de părtinire remarcăm atenția cu care sînt preocupați de viața lor de cămin. ION MIHALI, responsabilul comitetului de la blocul A 5—7, ajutat de ceilalți studenți și de administrație, a reușit să amenajeze încă o sală de lectură pe lingă cea existentă, un club și o bibliotecă (unde mai sînt necazuri !). Cu acest prilej am fost rugați să atragem atenția conducerii Facultății de educație fizică din cadrul Institutului pedagogic asupra comportării turbulente a unora dintre studenții săi. Situații anormale am întîlnit la blocul C 11. Două camere mari, luminoase, sînt ocupate cu saltele, în timp ce studenții sînt îngrămădiți în încăperi întunecoase. Din ordinul nu știu cui a fost desființată sala de lectură (cu ce drept ?) și s-au pus paturi. Cîteva zile, la sfîrșitul lunii noiembrie, întreg complexul a fost lipsit de apă potabilă. Există tot aici o sală de festivități, dotată cu cabină de proiecție, în care e depozitată pîinea de la cantină. Considerăm că aici s-ar putea organiza reuniuni, un club studențesc dotat cu televizor, mese de ping-pong, șahuri, iar săptămînal, cu sprijinul Direcției de difuzarea filmelor, ar putea rula cel puțin un film de bună calitate, dată fiind absența cinematografului din cartier.

Am prezentat aceste cîteva aspecte încredințați fiind că rîndurile noastre nu vor rămîne fără efect. Ne punem întrebarea dacă în condițiile prezentate mai sus concursul inter-cămine își mai justifică rostul. Întrebare la care nu s-a răspuns încă !

Lucrețiu IANCULESCU

Revista revistelor studențești

„Universitas“ nr. 2

Cu acest al doilea număr al său, revista studenților Universității bucureștene își definește (în linii mult mai sigure decît o făcuse la apariție) profilul : o publicație în care varietatea de materiale și de nume de autori creează, în mod fericit, o unitate pe care am dori-o din plin prezentă și în alte publicații studențești.

Notăm cîteva din materialele care ni s-au părut mai interesante : la „Editorial studențesc“. *Șerban Cionoff trece în revistă, lapidar și cu un remarcabil simț critic, trei debuturi (trei prozatori) aparținînd studenților Universității bucureștene : Mircea Constantinescu, Nicolae Mateescu, Tudor Octavian. Microstudiul „Expresionism și existențialism“ de Emil Moroianu constituie unul din materialele care dau greutate numărului ; un debut interesant (dar despre care deocamdată nu putem spune mai mult) este cel al prozatorului Al. Monciu ; versurile din acest număr impun un singur nume, de altfel cunoscut mai de mult, acela al lui Paul Tutungiu. Mai menționăm pagina de umor susținută „din plin“ de Octavian Andronic, ca și prezența (nu numai în colegiul de redacție, ci și în pagini) a unor nume care și-au făcut debutul, mai întîi, în paginile „Vieții studențești“ : Jeana Gheorghiu, Constantin Bostan, Dan Bîrliba, Mircea Cristea.*

Florentin POPESCU

„Orfeu“ la Conservator

Alegînd ca titlu numele legendarului Orfeu, revista studenților Conservatorului bucureștean cuprinde pagini de muzicologie, de estetică muzicală, cum ar fi interviul acordat de maestrul D. Cuclin, sau cele două eseuri reunite sub același titlu : „Credem într-o muzică nouă, ruptă de tradiționalism ?“, aparținînd studenților Liviu Pop și Siegfried Königsberg, de pedagogie muzicală, compoziții proprii (cîntecul „Ani de studenție“ al studentului Radu Cozărescu, pe versurile unui coleg al său, Vasile Speranța), ca și probleme legate de muzica de film ca reflex al cursului special ținut pe această temă de regizorul Nicolae Corjos (deosebit de interesant și asupra căruia vom reveni).

O preocupare majoră a studenților-muzicieni este literatura. Revista ne dezvăluie autentice talente, ca Vasile Speranță, Ion Mătăsaru, George Petcu, Eugen Bartofan, Mihai Bota. Expoziția de grafică a studentului Gheorghe Pinter, deschisă nu de mult în holul Conservatorului, face obiectul unei cronici justificat elogioase. Din multitudinea preocupărilor studenților de la Conservatorul „Ciprian Porumbescu“ reiese că tînăra generație de muzicieni este convinsă că artistul viitorului va fi un intelectual multilateral dezvoltat, cu o largă cultură generală. Putem fi deci optimiști.

Cristian MIHĂILESCU

„Forum Academiae“ nr. 1

Bine concepută, îngrijit redactată, beneficiind de frumoase condiții grafice, primul număr al revistei studenților A.S.E. se înfățișează cititorilor cu demnitatea unei realizări mature, serioase. Revista este gîndită — așa cum rezultă și din cuvintele tovarășului rector. prof. dr. docent Marin Lupu — ca o „contribuție în plus la procesul formativ-instructiv“ desfășurat în institut, ea năzuind încă de la acest număr să devină — generoasă aspirație ! — „o revistă a studenților economiști din România“.

Evidențiem cîteva titluri de materiale care conferă personalitate revistei : Ideal, creație, valoare *(M. Cotfas)*, W W. Rostow și teoria celor cinci stadii *(M. Cosea)*, Testul McClelland, Magazin economic mondial (Limbajul secret al reclamei *de L. Mureșan*, Taxa scontului *de P. Bran*, Cei 100 de coloși industriali-economici ai lumii) etc. *Dintre materialele beletristice ne-au reținut atenția în special „liricele“ semnate de D. Radu Luca și pertinentele observații critice ale lui G. Nițescu privind „metamorfozele romanului“. O notă bună, de asemenea, pentru desenele lui V. Popa, ca și pentru întreaga ilustrație — foto și grafică —, inclusiv coperta inspirată.*

La semnarea actului său de naștere, „Forum Academiae“ își onorează așadar autorii, astfel că nouă nu ne rămîne decît a repeta alături de aceștia că „primul cuvînt, mai greu decît toate, nu spune decît că-i urmează altul, mai adevărat, mai întreg“. E, desigur, o anticipație căreia îi acordăm tot creditul colegial...

Ion SEGARCEANU

Tableta medicului

Spun medicii adevărul?

Răspunsul nu este simplu, pentru că nu este simplă nici întrebarea. În general se consideră că medicii spun adevărul pacienților doar în proporție de 50—60%.

Depinde mult de boala de care suferă omul și depinde, la fel de mult, de gradul său de înțelegere.

Mă întreabă unii bolnavi, spre exemplu, ce scrie la electrocardiogramă și le răspund : R.S. Axa QRS + 70° HVS cu HAS sau cu N.L.I. antro-septală.

Sigur că n-au înțeles nimic și atunci îmi cer explicații suplimentare pe care le dau cu plăcere, deși cu destulă greutate, deoarece toți vor să știe : e grav sau nu ? Dacă-i spun că-i grav, mai rău se îmbolnăvește. dacă-i răspund că-i vorba de ceva ușor, mă privește neîncrezător și mai întreabă pe altul și pe altul pînă se... lămurește.

Avem noi dreptul să spunem totdeauna adevărul ? Eu cred că nu, și iată de ce :

În urmă cu cițiva ani un om foarte hotărît, în momentul cînd a aflat că are o boală de inimă gravă, aproape intratabilă, s-a aruncat de la etajul IV

Acum 6 luni, o tînără, suferind de un cancer, a mers la mai mulți medici ca să-i confirme diagnosticul. Bineînțeles fiecare a asigurat-o că-i „altceva“. Într-o zi a mers cu examenul biopsic la un mare profesor, spunîndu-i că e vorba de sora sa care are 50 ani și că ea ar vrea să știe adevărul, deoarece dorește să ia măsuri în consecință.

Profesorul i-a spus : cancer.

După o săptămînă a decedat.

Vedeți dar că de multe ori un singur cuvînt poate curma viata unui om.

Există și multe boli create doar de medici și de medicamente. Sînt tot felul de fobii, de astenii și de alte afecțiuni neurologice și psihice, în care „bolnavul“ dorește neapărat „să aibă ceva“. Dacă un medic îi spune că-i sănătos tun. nu-l crede, îl consideră slab pregătit profesional și merge la altul și la altul, pînă ce găsește pe unul care-i recomandă ceva liniștitoare și vitamine și-o duce așa ani la rînd.

La asemenea bolnavi trebuie să le spunem totdeauna adevărul : nu aveți nimic.

Spuneți că „mulți se documentează despre boala lor“ și în spitalul în care ați fost „pe sub pătură și cearșaf“ se citeau cărți de medicină. Foarte adevărat. dar într-un salon cu 6 paturi, să spunem cu 6 bolnavi de gripă, fiecare va face o altă formă : unul cu manifestări digestive, altul nervoase, altul pleuropulmonare și de aceea noi medicii nu tratăm boala, ci bolnavul.

Din aceste cîteva „încercări“ de răspuns vă puteți da seama de dilema în care se găsește medicul.

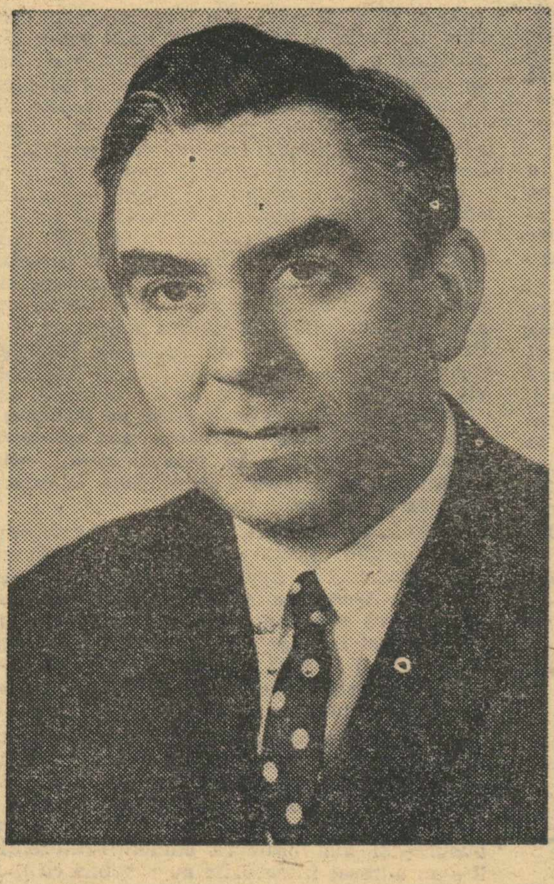
Eu am încercat să vă dau dv un răspuns adevărat, deși uneori poate n-am reușit și vina o poartă complicatele probleme pe care le ridică viața, omul bolnav și chiar omul sănătos.

Dr. Gh. BUNGHEZ

CENACLUL „ATLANTIDA“ al Casei de cultură a studenților bucureșteni se va deschide din nou duminică 22 decembrie, ora 11, la Student-club. Se va prezenta un plan de acțiuni și în continuare vor citi studenții : Mircea Constantinescu (proză) și Violeta Mîinea (poezie).

CONVORBIRI

O altă definiție a inteligenței

Numele lui MIRCEA MALIȚA însumează trei personalități ilustrînd domenii aparent distanțate. Este vorba de autorul volumelor „REPERE" și „SFINXUL", meditații pe marginea unor călătorii, apărute mai întîi în revista „Familia" (cartea din urmă se va găsi în librării — cîteva zile înainte de epuizare! — la sfîrșitul acestui an) și totodată de semnatarul, așteptat cu nerăbdare de la o vineri la alta, a discuției „CRONICI A ANULUI 2000", din „Contemporanul". Publicistului de prestigiu și succes i se alătură, nediscordant, diplomatul distins (discursul său la ultima sesiune a O.N.U. a fost larg comentat de întreaga presă internațională) și omul de știință sobru dar lipsit de rigiditate — spirit totodată riguros și fantast, cu înclinații spre liniile de întîlnire dintre domenii, spre zonele stranii de graniță (cartea sa, scrisă în colaborare, „PROGRAMAREA PATRATICĂ", este încă o apariție de prestigiu a acestui an). În clasicul birou de minister sau lîngă fantasticele icoane pe sticlă, Mircea Malița rămîne același om tînăr, mobil, pasionat de orice subiect ar putea intra în discuție, sărind de la literatură la matematică și de acolo la frapante impresii de drum, aducînd peste tot un spirit viu, grav și totuși adolescent, plin de farmec.

— Sînteți matematician și om de litere în același timp, caz rar, dar cu ilustre ascendențe. Vedeți posibilă o apropiere între două atît de deosebite fațete ale spiritului, apropiere nu numai în paradoxale personalități, ci și între reprezentanții exclusivi ai literaturii sau matematicii?

— Amfiteatrul Facultății de matematici din București poartă numele lui Spiru Haret. El este unul din primii matematicieni din lume care au înțeles că fenomenele și relațiile sociale sînt formalizabile, tratabile cu metodele și în limbajul matematicii. O jumătate de secol după Haret, cibernetica reînvie același postulat. Matematicile noastre s-au născut sub auspicii generoase. Muza facultății a îndemnat mereu la înfrățirea cu alte ramuri de cultură. În amfiteatrul Spiru Haret am audiat, acum douăzeci de ani, cursul de algebră axiomatică, predat de unul din cei mai mari poeți ai țării, Ion Barbu. L-am ascultat pe Octav Onicescu, pornind de la calculul probabilităților și sfîrșind cu strategia comportamentului uman și cu teoriile cosmice. Grigore C. Moisil, cu valențele lui multiple de logician și filozof, a impresionat un șir lung de generații. Ideea că faptele de cultură au structură matematică a plutit la noi ca un duh bun al casei.

Toți matematicienii pe care îi cunosc sînt mari consumatori de literatură. Unii scriu versuri, alții proză, puțini publică. Un profesor al facultății a terminat de curînd o teorie matematică a poeziei. Este Marcus Solomon, autorul unui tratat modern de lingvistică matematică, după care se învață la multe universități străine.

Aș răspunde deci că, fiind un fiu fluctuant și infidel al acestei școli, ilustrez mai puțin bine „genul paradoxal", pentru care veți putea întîlni adevărate incarnații.

Cred că apropierea dintre matematicieni și literați e nu numai posibilă, dar și necesară. Aș propune crearea unui club de Matematică și Poezie. În el s-ar întîlni reprezentanții celor două limbaje esențiale ale omului, bine exersate în țara noastră de generația tînără. Ar avea ei însă un limbaj comun? Matematicienilor le va fi conversația mai ușoară. Dar adevărata revelație ar consta în afinitățile ce le-ar descoperi subit poeții.

Uneori, am imaginat dialoguri între aceste două personaje, numite de mine **M** și **P**, asupra lumii contemporane, și am fost uimit de cîte lucruri au avut să-și spună. Vederile lor se apropie nu prin suprapunere, ci prin complementaritate.

— Prin cronica din „Contemporanul" ați intrat în conștiința publică pasionant ca un oracol. Dacă ar trebui să vă preziceți viitorul, în ce an ați prefera să trăiți?

— 1600. Întotdeauna acest an a exersat o mare fascinație asupra mea. Să fie sfîrșitul epocii primei Elisabete, Henric al IV-lea, Mihai Viteazul, asediul Genevei, începutul erei șogunilor Tokugawa sau înflorirea imperiului mogul din India de Nord? În istorie, anii bogați în evenimente într-un loc sînt bogați peste tot. Mai degrabă cred că m-ar atrage schimbarea de metodă în viziunea asupra lumii și începutul erei științifice din jurul acelui an. Nu e rău să fii contemporan cu Galileo Galilei, Tycho Brahe și Kepler, deși poți avea riscurile lui Giordano Bruno.

În prezent sîntem din nou martorii unei imense înnoiri. Schimbarea are viteze amețitoare. Nu sîntem numai martori, ci și parte a procesului. Cred că, dacă admitem împreună că rațiunea este cel mai mare dar al omului și că modelarea rațională este suprema sa performanță, trebuie să recunoaștem că asistăm la un spectacol mai viu și mai palpitant chiar decît cel de la 1600. Scenele se succed azi mai des. Există o voluptate a contemplării lumii și ea este răsplătită în prezent, cu prisosință. Zborul în Lună, penetrația în atom, schițele avansate ale celulei vii și mecanismului nervos, începuturile înțelegerii comportamentului uman: piesa este într-adevăr senzațională.

Anul 2000 e bun și el. Problemele omului sînt veșnic aceleași. Se produce o translație a conceptelor și metodelor cu care lucrăm. Progresul e o uriașă translație. Prin **„Cronica anului 2000"** n-am vrut decît să atrag mai mult atenția că de fapt omul nu conjugă decît la timpul viitor. În multe țări reînvie acest mod de a privi lumea și, odată cu el, toate genurile de creație cuprinse între utopia pură, romanul de ficțiune și prognoza științifică.

— Desenați un contur al culturii românești, așa cum se vede ea de departe.

— Cultura română este privită de observatorul străin ca o componentă a ființei istorice a poporului nostru. Ea este considerată cimentul care a închegat națiunea. Cineva mi-a spus că trebuie să-l privim pe Sadoveanu ca pe Mihai Viteazul: unul din făuritorii unității naționale. În străinătate, istoria românilor e mai bine cunoscută decît cultura lor, fenomen subsumat. Destul de bine notată în țările europene, în lumea anglo-saxonă cultura română e mai puțin reprezentată. Pe continentul de limbă spaniolă, ea e privită cu simpatie, în ciuda unei circulații reduse. Să nu uităm că imaginea unui străin despre o cultură depinde astăzi de prezența ei în cele trei mari medii ale comunicării moderne: radio, televiziune și presă. În ciuda nestrăpungerii tuturor acestor vămi, valorile culturii noastre impresionează pe cel care, într-un fel sau altul, face cunoștință cu ea. Trăsăturile ei vechi de receptivitate, originalitate și generozitate sînt astăzi coordonatele unui nou potențial. În ultimii ani, contactele tinerilor scriitori și savanți cu colegii lor din alte țări au contribuit la reluarea și continuarea osmozei, care ne asigură prezența în lume.

E o prejudecată aceea de a crede că este destul să te prevalezi de cîțiva înaintași iluștri pentru a căpăta drept de circulație în lumea valorilor. Vai, ce repede uită generațiile. Marile nume ale creației, care au făcut să răsune lumea la vremea lor, se mențin numai în măsura în care sînt re-create de urmași. Racine, Eminescu, Pușkin sînt redescoperiți la fiecare generație și integrați în cultura actuală, cu multe retușuri, firește. Într-o lume suprasaturată de informație, avem datoria de a întreține memoria și de a explica sensul celor ce pentru noi au, din trecut, un apel permanent.

Ca să fie cunoscută, o cultură trebuie să lupte pentru prezența ei în informația universală. Lupta trebuie dată cu totalitatea valorilor, a celor noi și a celor vechi, reconstruite spre uzul erei noastre. Prezența în informația universală este echivalentă cu demonstrarea personalității naționale.

— Din cîte știm, preocupările dv. științifice se îndreaptă spre stabilirea unor raporturi între matematică și alte domenii ale culturii. Ați vrea să explicați aceste potențialități existente cînd e vorba de un plan ca, de pildă, acela al istoriei?

— Matematicile oferă omului un limbaj abstract pentru a descrie adevăruri generale, roluri veșnice, independent de cine le joacă. Înainte vreme, teorema lui Pitagora nu era o formulă universală, ci un enunț particular, o povestire poetică despre o trestie de o anumită lungime ce este îndoită de vînt și făcută să atingă țărmul (realizarea unui triunghi dreptunghic). Marea resursă a matematicii este gradul de abstractizare. Poeții ar trebui să vadă, în această trăsătură, virtutea apropierii de esențe.

Un timp, matematica a oferit raporturi cantitative, utile pentru construcții, zboruri, cercetarea în fizică. Formulele ei permit ridicarea de poduri uriașe care nu se prăbușesc.

De curînd s-a văzut că ea oferă și un mijloc de a organiza mai bine resursele în vederea atingerii unui scop economic. Marele avînt industrial este atribuit, de unii, nu atît descoperirilor științei sau perfecționării tehnicii, cît existenței unui raționament formalizat nou, al alegerii strategiei optime.

De aici pînă la istorie nu e decît un pas. Luînd decizia de a recurge la arme, un domnitor român a făcut cu mijloace calitative un raționament, a cărui schemă poate fi reconstruită matematic. În viața internațională, situațiile pot fi gîndite în schema lor abstractă, ce poate fi „desemnată" cu simbolurile matematice. Este o nouă formă a modelării. Bătălia de la Waterloo poate fi subiect de panopticum sau dioramă, pictură, simfonie, descriere literară și model matematic ilustrînd teoria jocurilor.

Cursul de Modele matematice în teoria relațiilor internaționale, pe care-l țin la facultatea noastră, e urmat și de istorici și filozofi. Ei nu resping metoda, atîta timp cît nu are pretenții exclusiviste.

— Cum vedeți cultura românească în anul 2000?

— Într-o conversație cu un economist străin acesta afirma că România are dimensiunile și resursele ideale pentru organizarea modernă a economiei. Aș putea relua imaginea, spunînd că premisele pentru intrarea culturii române în era anului 2000 sînt perfecte.

Cultura românească poate păși în marea sa fază de dezvoltare lin și fără crize. Fundamentarea și-o menține în realități: garanția profunzimii. Nu întreține prejudecăți față de modul de expresie: aptitudinea inovării. Nu-și mimează temele: va rămîne autentică. Nu toată lumea va intra ușor în anul 2000. Unii, neînțelegîndu-i limbajul, nu vor să-l învețe. Alții vor plăti cu crize, prețul schimbărilor inevitabile. Nu sînt puțini cei ce cad într-o veche deviere romantică, plîngînd pe ruinuri, schimbarea naturii și a omului. Cei ce vor duce cultura noastră în anul 2000, tînăra generație, dau suficiente semne că au deprins tehnica modelării elastice, adaptabile și creatoare a lumii înconjurătoare. Or, aceasta nu este decît o altă definiție a inteligenței.

Ana BLANDIANA

MONOLOG SAU DIALOG ÎN STUDIUL ŞTIINŢELOR SOCIALE

● Seminarul — moment al marilor clarificări

Este îndeobşte cunoscut ce probleme speciale ridică predarea şi seminarizarea ştiinţelor sociale în institutele cu profil tehnic. Studenţii se află în situaţia de a corela cunoştinţele filozofice, social-politice, generale cu problematica strictă a profesiunii, de a privi această corelaţie ca o interacţiune a cunoaşterii filozofice generale cu cea ştiinţifică particulară. În acest proces al **lărgirii orizontului teoretic** de cultură generală şi de specialitate şi al **însuşirii unei metode de gîndire** se manifestă principalele carenţe actuale ale seminarului de ştiinţe sociale.

Studenţii refuză să accepte, precum se ştie, că există teme inabordabile şi înţeleg că aici, în seminarul de filozofie, de economie politică sau de socialism ştiinţific le poate ataca nestînjenit. Ei înţeleg, de asemenea, că societatea noastră, afirmînd valenţele plurale ale omului, stimulează gîndirea lui personală şi posibilitatea de a se manifesta cu sinceritate. **Dar lipsa unei solide culturi generale, deficienţele de informare, de instrucţie şi educaţie într-un anumit domeniu, uneori chiar spiritul de bravadă, uşurinţa cu care unii se autointitulează „existenţialişti", facilitează uneori formularea eronată a unor probleme şi întrebări.** Cheia rezolvării acestei probleme rezidă într-o informare ireproşabilă, în prezentarea unor argumente convingătoare; cadrul didactic trebuie să-i dovedească **ştiinţific** studentului temeinicia sau netemeinicia unui punct de vedere. Nu am observat ca studenţii să-şi fi lansat părerile ca pe nişte convingeri imbatabile, ci ca pe mijloace de stimulare a spiritului polemic atît de en vogue la această vîrstă şi atît de lipsit de prejudecăţi.

Pentru desfăşurarea în cadrul seminarului a unei dezbateri vii, interesante, pline de învăţăminte pentru studenţi, conducătorul seminarului trebuie să fie, fără excepţie, perfect informat, îmbogăţind şi aprofundînd continuu cunoştinţele filozofice, ştiinţifice şi culturale, — un bun cunoscător al dinamicii ideilor în lumea contemporană. Astfel va deveni posibilă restructurarea cu mai mult spor a sistemului de desfăşurare a seminariilor, pentru care au pledat discuţiile ce au însoţit adoptarea noii Legi a învăţămîntului. Momentul de faţă se dovedeşte a fi de tranziţie; dialogul student-cadru didactic a devenit mai viu, dar nu totdeauna cu un debit cel puţin egal; studenţii sînt mai activi ca altă dată, simt cît de repudiat este azi în întreaga viaţă spirituală a societăţii noastre dictonul „crede şi nu cerceta" şi înţeleg că au dreptul şi datoria să discute, să-şi exprime nedumeririle.

Şi, repetăm, stilul de lucru în seminar se îmbunătăţeşte mai anevoios şi atunci cînd asistentul, neintuind preocupările studenţilor, nu-şi organizează suficient de judicios programul, rezervînd regretabil de puţin timp pentru aprofundarea unor probleme pasionante pentru ei. **Unde, dacă nu în seminarul de ştiinţe sociale, îşi poate clarifica studentul-inginer multiplele faţete pe care le relevă lupta de opinie din lumea contemporană? Unde, dacă nu aici, el se poate înarma ştiinţific şi metodologic pentru o victorie spirituală asupra oricăror solicitări insidioase ale ideologiei burgheze?** În această situaţie, merită să fie revizuită şi părerea în legătură cu rolul referatului în seminar. Asistăm încă uneori la prezentarea de materiale deficitare din punctul de vedere al bibliografiei, care se limitează la o definire, şi aceasta destul de tulbure, a cadrului problemei, fără a realiza însuşi scopul referatului: de a face precizări, de a suscita întrebări şi dezbateri de nuanţă, de a întreprinde tentativa unui răspuns, de data aceasta personal, unor aspecte încă discutabile. În consecinţă, seminarul trenează, se rezumă la formularea unor întrebări şi se încheie fără un plus suficient de cunoştinţe.

Este necesar ca acest cadru al seminarului să fie lărgit printr-o reconsiderare a orelor de consultaţii care implică mai mult prezenţa cadrului de predare în mijlocul studenţilor; printr-o intelectualizare în sens de club de dezbatere a Ateneului studenţesc, prin organizarea în mai dese cazuri a întîlnirii studenţilor cu mari personalităţi ale vieţii noastre social-politice, economice, ştiinţifice şi culturale.

Nu facem decît să reafirmăm că asemenea îndreptări necesare în institutele tehnice prezintă într-adevăr dificultăţi mai rar întîlnite în facultăţile cu profil umanistic, unde ştiinţele sociale deseori fac parte dintre disciplinele de specialitate.

● Dialogul nu a mai avut loc

Deşi preveniţi de tovarăşa lector Olivia Clătici că este vorba de un seminar improvizat, tema era cu totul atrăgătoare prin incidenţa ei mai rară la un institut tehnic: **Înstrăinarea omului în societatea capitalistă.** Mai mult. Fusese solicitată cu insistenţă de studenţii unei grupe din anul III Foraj. În plus, se ştie, studenţii apreciază seminariile tovarăşei lector.

Motive suficiente, deci, pentru a nu pierde prilejul prezenţei la o dezbatere ce se anunţa insolită.

Dar într-adevăr, după cum am fost sfătuiţi, nu trebuia să mergem aici „cu sacul mare". Insuccesul seminarului fusese asigurat dinainte: studenţilor nu li se recomandase nici o lucrare bibliografică, ci doar — **„gîndiţi-vă şi voi la acest subiect"** — iar referentul, ceva mai avantajat, citise cîteva articole din Revista de filozofie şi unele fişe ale B.C.U. Nu se ştie de ce însă **„ceea ce gîndise el"** — adică opiniile oarecum personale — şi le autoeliminase. Pentru participanţii la seminar, referatul era deci unica posibilitate de a lămuri cel puţin noţiunile de bază ale temei pe care să le vehiculeze corect în discuţii, iar nu „după ureche", după cum „sună" fiecăruia cuvîntul înstrăinare, alienare etc.

În lipsa unei informări suficiente, referatul a răspuns destul de timid acestei cerinţe, ceea ce explică şi natura întrebărilor şi interpretărilor ce au urmat: Apollinaire a fost un înstrăinat? Dar Eminescu? Reprezentanţii claselor exploatatoare sînt nişte înstrăinaţi, şi de ce?

Ce sînt hippy din acest punct de vedere? Care este relaţia între starea de înstrăinare şi starea existenţială? Ce este, la urma urmelor, fenomenul de alienare a individului? Cînd şi cum a apărut? Cum rezolvă socialismul această problemă? ş.a.m.d.

În timpul discuţiilor, lămuririle nu s-au prea conturat. Au venit, într-o oarecare măsură, de la conducătoarea seminarului, la sfîrşitul celor aproape două ore de eforturi de a încropi aceste discuţii, desigur, cu rezervele exprimate din pricina sărăciei (?) surselor de informare la temă. **Tardiv? Desigur, pentru că, vrînd sau nu să recunoaştem, ocazia de a purta un dialog în cunoştinţă de cauză de ambele părţi — a fost ratată.**

● Uneori clarificările necesare sînt amînate

Există uneori, la unele cadre didactice, părerea că problemele istoriei, ale vieţii social-politice şi mişcării de idei din lumea contemporană sînt relativ cunoscute de studenţi, că o nouă dezbatere reprezintă **o revenire** la idei şi fapte, pe care aceştia le pot comenta cu uşurinţă. Această concepţie explică de ce, uneori, astfel de capitole importante ale temei de seminar rămîn a fi clarificate în cel mai fericit caz în prea ştiutele ultime 15—20 de minute ale seminarului. O astfel de situaţie s-a ivit şi la un recent seminar condus de tov. asist. Mirică C., la anul III Tehnologie I.P.G.G. În discuţie: **Formarea statelor naţionale. Naţiunea şi rolul ei. Înflorirea naţiunii în socialism. Rezolvarea problemei naţionale.** Deficienţa acestui seminar, în general dinamic, recunoscută de însuşi conducătorul lui — s-a făcut simţită după prima jumătate de oră, cînd discuţia nu depăşise **matriarhatul**, ca şi în cea de a doua parte a seminarului, cînd se mai discuta încă apariţia primilor germeni ai capitalismului. S-a dovedit apoi că studenţii grupei aveau destule nelămuriri şi prea puţine cunoştinţe care să le faciliteze înţelegerea caracterului eronat al unor teorii privitoare la rolul naţiunii şi să-i ajute în sesizarea unor aspecte privind teoria integrării, suveranitatea naţională etc.

Dar dacă şi la seminar timpul sileşte la amînarea cu prea multă uşurinţă a unor clarificări necesare, pot fi ele suficiente discuţiile pe care studenţii le poartă în afara seminarului, la cămin, în pauze ş.a.m.d.?

G. R.

● Cred în capacitatea de gîndire a studenţilor

Convorbire cu conf. univ. ION TOTU, de la catedra de Economie politică a Universităţii din Bucureşti.

— În urmă cu trei săptămîni, revista noastră semnala un interesant experiment iniţiat de dv. Era vorba despre un seminar-dezbatere, cu participarea întregului an de studiu, bazat pe referate întocmite de studenţi, pe întrebări şi discuţii spontane. Vă rugăm să ne spuneţi ce obiective urmăreşte această formă nouă de organizare a seminarului, în ce măsură a reuşit ea să ilustreze principiile care stau la temelia noii Legi a învăţămîntului.

— Dezbaterea deschisă a unor probleme de sinteză din Economia politică, pe care am organizat-o recent la Facultatea de drept din Bucureşti, nu este de fapt un experiment, pentru că am experimentat această formă încă în anul trecut.

Pornind de la principiile cuprinse în Directivele Comitetului Central cu privire la perfecţionarea învăţămîntului superior, catedra noastră a procedat la restructurarea seminariilor în sensul organizării lor în aşa fel, încît să realizeze o cît mai bună adaptare a programei analitice la specificul fiecărei facultăţi.

Planul de învăţămînt cuprinde, aşadar, un prim seminar organizatoric, în care studenţilor le sînt amintite temele referatelor şi coreferatelor pentru întregul an universitar, le e prezentată tematica cursului în general, le sînt indicate sursele bibliografice, atît în general cît şi pentru fiecare temă şi referat în parte.

Apoi, în două seminarii orientative, la care participă şi cadrele de predare, este sondată cultura generală a studenţilor, ne informăm cu privire la ce cunosc şi în ce măsură cunosc ei problemele de Economie politică. În funcţie de aceste date, cadrele didactice care predau cursul se orientează în sublinierea anumitor capitole din programă, în accentuarea anumitor teme şi probleme ale materiei.

Personal, la curs nu fac decît unele referiri la cursul tipărit — material bibliografic de bază pentru studenţi — accentuînd în special problemele care îi interesează cu deosebire pe aceştia, actualizînd şi oferind date concrete cu privire la fiecare temă. Pentru că mai există, din păcate, opinia că studenţii nu manifestă interes pentru unele materii. Profund neadevărat! Studenţii se interesează de fiecare materie, dar normal că se plictisesc cînd vii şi repeţi în faţa lor datele cursului tipărit.

Seminariile la grupe, bazate pe sistemul referatelor şi coreferatelor, urmăresc atît aducerea de informaţii noi, cît şi — în primul rînd — stimularea capacităţii de gîndire a studenţilor, în care eu unul cred fără rezerve.

Seminarul-dezbatere la nivelul întregului an vizează aceleaşi obiective, cu precizarea că în cadrul său sînt discutate capitole de sinteză ale Economiei politice. **Asemenea seminarii constituie o şcoală atît pentru studenţi — care, întocmind referatele şi discutînd liber se deprind cu metodica cercetării, a dezbaterii, învaţă să gîndească singuri — cît şi pentru cadrele didactice care află astfel problemele care îi frămîntă pe studenţi.**

Personal, am fost plăcut impresionat că în cadrul primului dintre cele două seminarii, cu tot anul II de la Facultatea de drept, prevăzute pentru acest an universitar au fost ridicate o serie de probleme pe care eu însumi nu le prevăzusem. M-am bucurat şi mai mult că studenţii-referenţi cărora li s-au adresat întrebările au răspuns cu multă maturitate acestora, dovedind înţelegerea profundă a problemelor din cadrul temei de sinteză, „Capitalismul monopolist de stat", dovedind capacitate de gîndire, de analiză. Numărul mare al celor care au dorit să întocmească referate, calitatea întrebărilor şi răspunsurilor, a discuţiilor, numărul intervenţiilor sînt tot atîtea dovezi că am reuşit să stimulăm interesul şi dorinţa de a învăţa a majorităţii studenţilor. Deficienţele acestei forme de seminarizare (bazate pe referate) constau în posibilitatea ca unii studenţi — cei ce nu au referate la tema respectivă — mai puţin conştiincioşi să nu se pregătească pentru anumite teme. Consider că acest sistem este, în orice caz, mai bun decît cel vechi, bazat pe întrebări şi răspunsuri şcolăreşti, că el creează premisele reabilitării seminariilor în cadrul procesului de învăţămînt, că deschide largi posibilităţi de informare a studenţilor, le stimulează personalitatea intelectuală, îi formează, le dă încredere în posibilităţile lor.

În legătură cu seminarul-dezbatere propriu-zisă, alte elemente ar fi întocmirea referatelor sub îndrumarea periodică a catedrei, apoi posibilitatea practică pe care ne-o oferă această formă pentru a ne cunoaşte studenţii, a le afla problemele şi posibilităţile.

De altfel, studenţilor care au întocmit referate la primul seminar-dezbatere nu le voi mai solicita la examene răspuns pentru întrebarea din acest capitol de sinteză, decît dacă vor să-şi îmbunătăţească notările acordate. Referatele lor, îmbunătăţite şi multiplicate, vor fi puse la dispoziţia studenţilor în biblioteca facultăţii, putînd fi folosite ca material bibliografic în vederea examenelor.

Ov. PĂUN

Sîmbătă 14 decembrie, la Casa Universitarilor din Bucureşti a avut loc, sub auspiciile Ministerului Învăţămîntului, o întîlnire de lucru a rectorilor instituţiilor de învăţămînt superior.

Dezbaterile s-au axat pe modul în care au fost aplicate în instituţiile de învăţămînt superior prevederile principale ale Legii învăţămîntului, au scos în evidenţă problemele concrete ivite în diferite instituţii în legătură cu aplicarea Legii.

Au fost discutate, de asemenea, noul Regulament privind activitatea profesională a studenţilor, precum şi măsurile preconizate pentru buna desfăşurare a sesiunii de examene şi a vacanţei de iarnă a studenţilor.

În numărul viitor vom publica un material de sinteză a acestor dezbateri însoţit de o relatare asupra problemelor ridicate cu numai două zile mai devreme în salutara întîlnire organizată de Ministerul Învăţămîntului cu reprezentanţii studenţimii bucureştene precum şi de concluziile redacţiei.

STUDENȚII NE SCRIU ȘI DESPRE...

...Cenaclul Hyperion

Sub o aparentă acalmie, în viața universitară timișoreană pulsează o intensă viață culturală. Expoziții, cercuri și cenacluri, acțiuni mai reduse sau mai ample dovedesc o efervescență artistică și științifică în continuă creștere.

Holul Universității își formează tot mai mult o „tradiție" artistică. Adăpostind numeroase expoziții de fotografii artistice, de cărți și îndeosebi de artă plastică, el a devenit de fapt un fel de „galerie de artă" universitară.

Nu demult au fost prezentate aici două expoziții de fotografii artistice (**I. Costinaș**, Facultatea de filologie, și **M. Vasiloiu**, Institutul de agronomie) și una de arte plastice (**Traian Baia**).

Studentul **Traian Baia** (anul III, Facultatea de arte plastice) este deja un nume cunoscut, căci el și-a mai organizat anul trecut o „personală" la Universitate, iar în primăvara acestui an lucrările sale de pictură și sculptură s-au bucurat de bună apreciere la Festivalul folcloric de la București.

Lucrările pe care le-a prezentat la recenta expoziție — 15 picturi și 10 sculpturi — dovedesc o maturitate accentuată față de expoziția anului anterior. Fără a-și fi cristalizat definitiv formula, dominanta artei sale este folclorul. Ne surprinde totuși că o asemenea expoziție a putut fi la un moment dat închisă, printr-o dispoziție arbitrară a nu știu cui, probabil pe motivul că ar vădi o anumită „influență mistică" ! ! !

De cîteva zile Traian Baia și-a reluat expoziția — numai piesele de sculptură — la sala A.R.L.U.S. din Timișoara, întrunind frumoase aprecieri din partea criticilor de artă.

O ritmică pulsație cunoaște, de asemenea, viața literară, literatura bucurîndu-se la Timișoara de o constantă prețuire. Dar această „viață" se concretizează îndeosebi în activitatea celor două cenacluri : **Excelsior**, de pe lîngă Casa de cultură a studenților, și **Hyperion**, cenaclul Facultății de filologie de la Universitatea din Timișoara. Acesta din urmă — născut din inițiativa unui grup de studenți — este cel mai tînăr cenaclu literar al orașului. După cum spunea asistentul **Vasile Crețu** (conducător al cenaclului, împreună cu lectorul **Traian Liviu Birăescu**), **Hyperion** își propune să fie o emanație a tinereții, o prezență activă în contemporaneitate. Actul de „ieșire în lume" — ședința inaugurală, cu caracter oarecum sărbătoresc — a reunit laolaltă pe iubitorii literaturii de la Universitate și pe membrii cenaclului, tineri poeți și prozatori ai Facultății de filologie — **Ion Cădăreanu, Virgiliu Bradin, Adriana Simlovici, Alexandra Popescu, Dragomir Magdin, Ana Maria Potoceanu**. Au citit din lucrările lor **Damian Ureche** și profesorul **Marcel Turcu**, fost student al facultății.

Cenaclul a și întreprins cîteva acțiuni, între care o deplasare la liceul din Periam. În planul său de perspectivă figurează dezbaterea unor scenarii de film și piese de teatru, precum și întîlniri cu personalități literare sau din lumea filmului și a teatrului.

Fiind vorba de apariții editoriale, nu se poate trece cu vederea acțiunea de editare a revistelor studențești. La institutele din oraș există o stare de efervescență, de pregătire a primelor numere ; cîteva reviste au și apărut deja. E drept că o „foaie" ca aceea a Institutului agronomic nu poate mulțumi pe deplin, dar, fără îndoială, cîștigul de experiență și dorința de a satisface cerințele studenților, de a realiza lucruri tot mai bune, vor modifica situația. La Institutul politehnic și la Universitate se pregătesc reviste ample.

Din păcate, popularizarea revistelor nu e prea satisfăcătoare, după cîte am putut constata. Nu toți studenții sînt atrași spre ele, foarte mulți necunoscînd încă aceste inițiative. În general, acțiunile culturale, adesea foarte reușite, trec fără prea mare ecou. Și acest lucru nu ne favorizează. Iată de ce cred că trebuie înlăturat „stratul" de tăcere care le învăluie...

Aș propune, de asemenea, un contact mai strîns între centrele universitare, contact realizat prin schimburi de expoziții de artă, întîlniri ale cenaclurilor literare ori cercurilor artistice și științifice și printr-un circuit mai larg al revistelor studențești. Aceasta ar facilita cunoașterea și aprecierea reciprocă, într-o năzuință reală de comuniune și identitate de idealuri.

Gheorghe JURMA

...Durerile facerii lucrării de diplomă a viitorilor medici veterinari

Pentru pregătirea examenului de stat, în planurile de învățămînt ale facultăților de medicină veterinară sînt prevăzute două stagii de practică : primul cu o durată de 5 săptămîni la începutul anului V și al doilea avînd o durată de 8 săptămîni la sfîrșitul anului V. Noua formulă de desfășurare a examenului de stat, constînd în prezentarea tezei de stat ca unică formulă de promovare, impune o reconsiderare a planului calendaristic prevăzut pentru culegerea datelor și redactarea lucrării de diplomă. Prin profilul ei, practica de diplomă a studenților veterinari se desfășoară în marile gospodării de stat, cooperative agricole de producție, unități de cercetare, laboratoare și spitale veterinare, unități de prelucrare industrială a produselor de origine animală, combinate zootehnice etc. Diversitatea temelor puse la dispoziția studenților pentru alegerea subiectului preferat a însemnat un pas înainte în stimularea înclinațiilor personale ale acestora pentru diferite discipline. Acum, după un prim experiment, socotim că orarul practicii de diplomă este încă susceptibil de îmbunătățiri. Credem că formula actuală poate fi modificată în sensul afectării unui semestru (ultimul semestru din anul V) pentru munca de culegere și redactare a materialului destinat alcătuirii lucrării. Bifurcarea perioadei de practică nu este binevenită, întrucît nu asigură continuitate în muncă, dispersînd atenția studentului în perioada dintre stagiile de practică. În plus, s-a dovedit în ultimul an că amplasarea practicii spre lunile de vară întrerupe legătura dintre student și îndrumătorul științific al lucrării tocmai datorită coincidenței de timp cu perioada concediilor cadrelor didactice. Cît privește perioada de desfășurare a examenului de stat, și ea ar trebui modificată, în sensul mutării ei din luna septembrie (cum era pînă acum) în luna iulie, imediat după încheierea stagiului de practică.

Un alt aspect pe care doresc să-l relev este acela al tematicii. Există o tendință de a difuza studenților un mare număr de subiecte inspirate din rîndul disciplinelor clinice în detrimentul celor preclinice. Socotim necesară o echilibrare a tematicii celor două mari secțiuni ale disciplinei medicale în sensul multiplicării numărului de teme de la disciplinele preclinice, acestea avînd un mare rol în îmbogățirea materialului informațional al studiilor clinice. Cît privește repartizarea studenților în unitățile de practică, se cuvine un mai mare discernămînt în sensul folosirii mai complete a posibilităților pe care gospodăria unde studentul este repartizat le oferă pentru acumularea datelor necesare și prelucrarea lor în cadrul lucrării de diplomă.

Mihai MITEA

... Scădere de examene = adunare de cursuri

În ultimul an (mă refer la anul calendaristic 1968) s-au produs o serie de modificări, în scopul asigurării celor mai bune condiții de pregătire. Încă din primăvară, cînd s-a mărit alocația pentru hrană, s-a putut observa încă o dată grija partidului, a conducătorilor săi față de această categorie de oameni ce participă într-un fel sau altul la întreaga viață a poporului nostru. Apoi, pentru sesiunea de examene din iunie s-au luat unele măsuri care aveau drept scop să creeze studenților cît mai mult timp liber necesar pentru o pregătire individuală cît mai profundă, deoarece numai în acest fel se pot obține rezultatele așteptate. În acest sens, hotărîrea cu privire la limitarea numărului de examene la 7 (în iunie 1968, la 8) odată cu reducerea numărului de ore săptămînale la care trebuie să se prezinte studentul, a fost primită cu mare satisfacție de întreaga masă studențească din țara noastră. De asemenea, în această toamnă, în aproape toate centrele universitare ale țării s-au dat în folosință noi spații de școlarizare, noi cămine și cantine, construcții care bineînțeles nu fac altceva decît să îmbunătățească condițiile de pregătire și de viață în general ale studenților.

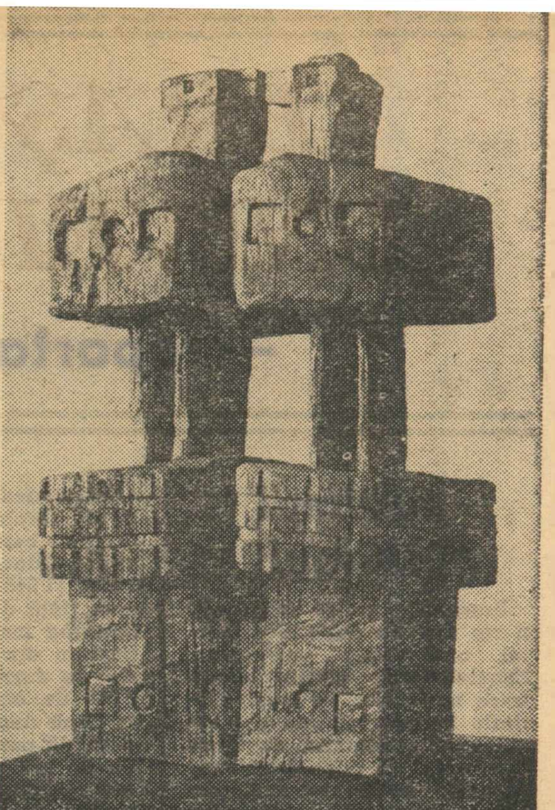
Dar, o problemă foarte importantă ce se desprinde acum este aceea a aplicării acestor hotărîri. Spre exemplificare, prin comparație directă, mă voi referi la numărul și conținutul examenelor de la facultățile de matematică-mecanică din cadrul universităților și, în special, la problemele anului II al acestora, an care totdeauna dădea naștere la discuții. Înainte de hotărîrea privitoare la reducerea numărului examenelor, anul II al respectivelor facultăți avea de susținut un număr de 11 examene (incluzînd și colocviul de limbă străină), dintre care 4 se susțineau în sesiunea din iarnă, iar 7 în sesiunea din vară. Numărul total al cursurilor ce se cereau, eșalonate pe cele două sesiuni, erau de 60 în prima sesiune și de 160 în sesiunea de vară. Acum, micșorîndu-se numărul, nu s-a făcut altceva decît să se cupleze cîte 2 discipline într-un singur examen, ceea ce este mult mai greu, mai ales că nici repartiția pe sesiuni n-a avut în vedere disproporția ce s-a creat între numărul cursurilor ce trebuie asimilate în cele două etape. În sesiunea din februarie s-au menținut numai două din cele 4 examene, cu un total de 30 cursuri, urmînd ca în iunie să se susțină un număr de 5 examene (care pînă acum se susțineau în 7, dintre care 2 iarna) cu un total de 175 cursuri.

Comparînd cele două programări se observă că la un număr egal de cursuri (s-au scos cursurile de mecanică, dar au crescut cursurile de materialism dialectic) în cele 2 sesiuni, repartiția este mai defectuoasă în aceasta din urmă, deoarece în sesiunea din vară, care și așa este mai grea, trebuie să susții un număr foarte mare de examene. De aceea, cred că revederea acestor măsuri și trecerea examenelor de electricitate și de ecuații diferențiale (a căror predare se face pe primul semestru) în prima sesiune ar fi mult mai indicată, chiar dacă în acest fel nu s-ar schimba nimic față de trecut. O situație oarecum asemănătoare (ceva mai acceptabilă, totuși) se găsește și la anul III, unde la fel ca și la anul II s-au cuplat cele două examene de ecuații în unul singur și în plus s-a introdus examenul de socialism științific. Dacă numărul de cursuri este ceva mai acceptabil, foarte dificilă atît la anul II, cît și la anul III, este susținerea cursurilor de ecuații într-un singur examen, hotărîtor pentru anii respectivi. Aceste examene și pînă acum, cînd se susțineau în două sesiuni, tot erau destul de grele.

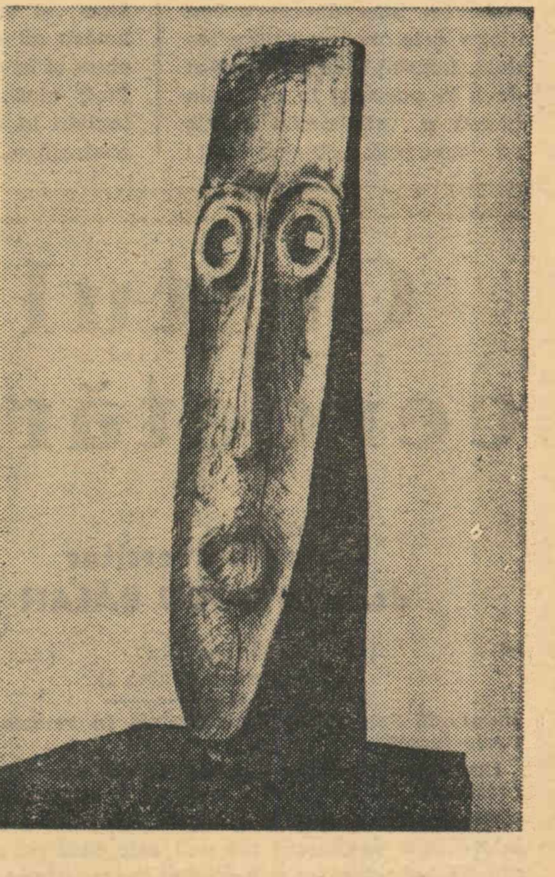
Pe viitor, o soluție mai rațională pentru acest examen, care să nu influențeze numărul examenelor (adică de a nu se departaja iarăși în 2) este aceea a mutării sale din iunie în februarie, bineînțeles mărindu-se numărul de cursuri la acest obiect în primul semestru, ceea ce ar descongestiona într-o oarecare măsură sesiunea din vară.

Cred că, și de această dată, forurile competente vor da dovadă de înțelegerea necesară, iar problema va fi soluționată într-un mod favorabil.

Ion JARCA

În acest număr vă prilejuim întîlnirea cu trei din lucrările expoziției personale aparținînd studentului timișorean TRAIAN BAIA (anul III, Facultatea de arte plastice)

BRAŞOVUL UNIVERSITAR

— reportaj general —

Jubileul şi trofeul

Braşovul, privit în goană, n-are nici pe departe aspectul unui oraş universitar. Excursionistul grăbit poate trece nepăsător pe lîngă clădirile Politehnicii sau ale Institutului pedagogic, cu firme neaşteptat de puţin bătătoare la ochi, poate să confunde Casa de cultură a studenţilor cu un oarecare club de tineret, poate să uite, chiar, că a citit pe undeva despre acest centru de învăţămînt superior. Cineva mi-a dat şi explicaţia: „Ştii, dumneata, studenţii noştri sînt, cred, cei mai cuminţi studenţi din ţară; sînt modeşti, nu preţuiesc vestimentaţia excentrică, nu fac paradă că sînt viitori ingineri sau profesori şi, ceea ce-i mai important, e că-şi văd temeinic de învăţătură, toţi, absolut toţi. În timpul liber, însă, se încadrează în fluxul obişnuit al Braşovului, luînd drumul munţilor. Devenind astfel şi el turist, studentul nostru e văzut doar seara, în goană către cămin, ori dimineaţa către institut.

Şi totuşi, aici s-au sărbătorit recent două decenii de existenţă a Almei Mater, consemnată răsunător de toate publicaţiile locale şi centrale. Jubileul ne-a prilejuit şi o revelaţie: toţi braşovenii, de la mic la mare, aproape fără excepţie, ştiau că spre sfîrşitul lui 1948 au apărut aici primii studenţi şi că „în amfiteatrul mare se ţine azi, la ora 10, simpozionul festiv". E un fapt îmbucurător, dovadă incontestabilă că existenţa universitară a intrat în conştiinţa urbei, găsindu-şi locul cuvenit în realizările cu care se mîndresc braşovenii.

La jubileu, toată lumea e mulţumită. Se fac bilanţuri, se aduc felicitări şi laude, se conturează perspective îndrăzneţe. Reproducem cîteva dintre cele mai semnificative date, imposibil de uitat, chiar dacă le parcurgi în obişnuita goană a călătorului dornic să cunoască cît mai mult: 4 354 studenţi la cursurile de zi şi serale ale Politehnicii (faţă de cei 115 din 1948), 319 cadre didactice (faţă de 20 în 1948), 11 948 m.p. spaţii de cazare (faţă de 1 600 m.p. la înfiinţarea institutului), 2 460 de bursieri din cei 3 800 studenţi de la cursurile de zi, circa 8 000 de absolvenţi daţi ţării în două decenii — ingineri cu o solidă pregătire în construcţia de maşini, transporturi, electrotehnică, economie forestieră.

Deci, aici toată lumea e mulţumită. Sîntem îndreptăţiţi să credem că la fel de mulţumite sînt şi cele 480 de institute de învăţămînt superior din 45 de ţări ale lumii cu care Institutul politehnic din Braşov întreţine relaţii, institute ce şi-au trimis şi încă îşi mai trimit tradiţionalele mesaje de salut.

Seara, după programul artistic susţinut de studenţi la Teatrul Muzical, mulţumirea unanimă se concretizează într-un banchet la fel de festiv ca şi simpozionul de dimineaţă. Trec şi pe la cantina studenţilor din complex. La plecare, administratorul îmi arată o surpriză: într-unul din frigiderele cantinei aşteaptă, pentru masa de a doua zi, o... ciută uriaşă, de vreo 160 de kg.

— Au vînat-o studenţii de la Silvicultură, în fondul de vînătoare al institutului, în pădurea Gîrcina.

— Şi le serviţi des băieţilor vînat proaspăt? întreb eu, încă sub efectul surprizei.

— În sezon, da: mistreţi, iepuri, cîte-o ciută ca aceasta... De altfel, sezonul, în accepţia noastră, abia a început...

Aflu, apoi, că a doua zi cîţiva studenţi din anul V Silvicultură — an a cărui programă de învăţămînt prevede cursuri şi ore practice de vînătoare — pleacă la vînat în pădurile de lîngă Renţea. Plec şi eu de la cantină, hotărît să iau legătura cu ei, chiar şi la ora miezului nopţii. Pînă atunci am, însă, nişte întîlniri la Casa de cultură a studenţilor...

„Vinul casei" de cultură şi „mister YO6ASA"

La Casa de cultură, larmă mare: la etaj, directorul casei, împreună cu reprezentanţii Institutului politehnic se căznesc să găsească destinaţii camerelor din clădirea impunătoare din centrul oraşului, pusă la dispoziţia rectoratului şi a Casei de cultură. Scheme, planuri, fum de ţigară, nervi, cuvinte cu două înţelesuri, iar scheme şi iar planuri. După două ore de discuţii, lectorul Dimitrie Cazacu, directorul Casei de cultură, vine cu o idee: „Hai s-o luăm de la capăt". Nu ştiu cum or fi izbutit alţii cu pionieratul pe un teren gol, dar aici, cînd ai de toate la îndemînă, discuţiile riscă să lase edificiul cultural în aceeaşi clădire pentru care se plăteşte de mult o chirie frumuşică. La subsol se aud strigăte şi bufnituri; a fost adus un nou stoc de vin în pivniţa T.A.P.L.-ului, care se află, şi ea, tot aici.

— E... „vinul casei" de cultură, îmi şopteşte cineva, ironic, pe coridor, manifestîndu-şi apoi mulţumirea pentru aspectul şi capacitatea viitorului local al casei: ştii, tovarăşe, clădirea e o bijuterie şi ca arhitectură exterioară şi ca aspect interior; coridorul căptuşit cu mahon te dă gata de-a dreptul, nu alta...

Mai discut la parter cu Dinu Fodor, din anul V Automobile şi tractoare sau, cum i se mai spune, „Mister YO 6 ASA". Şi-a construit singur-singurel o staţie de radioemisie-recepţie de mare putere şi... învaţă limbi străine. Conversînd cu diverşi radioamatori (are cîteva mii de corespondenţi din toată lumea) a învăţat bine franceza, engleza, rusa şi maghiara. De altfel, se pare că învăţarea limbilor străine este, în centrul universitar Braşov, la mare cinste. Dorin Soare din anul III Mecanică a organizat anul trecut un „Cercle de corespondence des étudiants", cu vreo 30 de membri care au legături cu studenţi şi conducători ai studenţilor din circa 50 de ţări.

— E fain, îmi spune Dorin. Crede-mă, fiind obligat să răspunzi la o scrisoare într-o limbă străină, eşti obligat să şi înveţi, treptat, limba respectivă. După cîte ştiu, cercul nostru e primul de acest gen din ţară.

...I-am găsit pe Otto Hebel şi Adolf Ioriatti, studenţi în anul V Silvicultură, la ei acasă, adică în camera 343 din căminul 8. Tocmai îşi umpleau centurile cu cartuşe pentru vînătoarea de ierunci de a doua zi.

— Ierunca e o păsăruică de vreo 350 de grame, cu pene ruginii. În noiembrie-decembrie se împerechează, mă veşteşte demonic Otto. Noi fiind şmecheri, suflăm în drăcia asta din tablă de cutie de conserve, scoatem un ţiuit ca un ţipăt de ieruncă, ierunca vine amorezată pe sus ori pe jos şi noi, din şmecheri devenind ageri, tragem: poc! Hazul mare e că la ţiuitul nostru mai vin şi vulpi ori jderi, mari amatori de ierunci. Atunci să vezi noroc şi păcăleală!

— Grozav! mă mir eu.

— Dacă n-ai mîncat ierunci, tovule, eşti „în urmă" cu progresul, continuă Otto. Vino. Poate şi vînezi ceva. Îţi dau o puşcă. Numai că, în cazul ăsta, te şi batem cu ea la fund; aşa e botezul focului la noi, vînătorii...

Promit că a doua zi, la ora 5,30 dimineaţa, vin cu ei în pădurile de la Renţea. Aşa, ca „să nu fiu în urmă cu progresul"... Mai cu seamă că aici, la Silvicultură, şi studentele vînează la propriu, nu la figurat. De pildă Stela Gîrzu, Vasilena Comeş, Paula Bolocan, Dana Brebu şi toate colegele lor.

★

Braşovul, oraş al surprizelor şi al împlinirilor, îţi lasă în inimă bucuria constatărilor şi nostalgia unei revederi care-şi cere drepturile la încă un spaţiu în revistă. Multiplele domenii neexplorate încă, peisajul studenţesc „fotografiat" la... minut, chipurile şi profilurile morale ale interlocutorilor, atît de pitoreşti în ansamblul general al Braşovului, te îndeamnă să revii, să intri în vîltoarea vieţii studenţeşti de aici şi să încerci, în locul portretului în creion o colorare nuanţată, dinspre suprafaţă în adîncime. Pentru că Braşovul studenţesc, dincolo de informaţiile obişnuite pe care ţi le dă, îţi rezervă destine emoţionante, în care săgetările spre viitor sînt, incontestabil, mult mai mult decît nişte simple promisiuni.

Dragomir HOROMNEA

Cultul cercetării

Lector universitar dr. ION DODU BĂLAN

(Urmare din pagina 1)

Bucureşti. Rezultatele le-am întîlnit în revista „Viaţa studenţească".

Cercurile ştiinţifice cuprind în ele un număr impresionant de tineri care simt în ei chemarea cercetării. Şi pretutindeni îi aşteaptă teme dintre cele mai interesante. În fiecare sat mai este încă mult material folcloric necules şi nestudiat, se manifestă aspecte etnografice şi sociologice interesante, mutaţii de valori etice şi estetice, modificări în structura vocabularului, particularităţi fonetice în receptarea neologismelor, diferenţieri sensibile în portul şi ocupaţiile oamenilor, în mentalitatea lor. Istoria fiecărei localităţi e legată de o mişcare socială, de o îndeletnicire specifică, de participarea la o bătălie, de apariţia unei publicaţii mai mult sau mai puţin importantă, dar în orice caz îndeajuns de necunoscută. Pretutindeni sînt arhive în care se păstrează date privitoare la viaţa unor personalităţi locale sau naţionale şi la familiile lor, manuscrise, materiale iconografice, corespondenţă, situaţia la studii din perioada şcolii primare, a liceului şi universităţii, informaţii despre profesori pe care i-a avut X sau Y personalitate. Desigur, nimeni nu poate face şi nu poate impune un inventar al temelor de cercetat, dar oricine poate constata că asemenea teme tratate cu seriozitate în cercurile de istorie, literatură, sociologie, folclor, lingvistică, istoria artei, a presei etc. pot fi de un folos extrem pentru alcătuirea de studii şi monografii, de lucrări de sinteză care, în stadiul actual, solicită cercetătorilor cu experienţă extrem de mult timp pentru descoperirea unor date de amănunt.

În felul acesta cercetarea ştiinţifică a studenţilor are o finalitate mai pregnantă şi contribuie nu numai la formarea lor ca oameni de ştiinţă, ci şi la educarea lor în spiritul dragostei pentru locurile natale, insuflîndu-le dorinţa de a continua să muncească pe tărîmul studierii lor sub toate aspectele. Fireşte că o asemenea orientare nu trebuie să excludă alte teme şi alte preocupări, dar ea ar trebui să ocupe o pondere mai mare în cercurile ştiinţifice studenţeşti, să fie mai mult sprijinită şi încurajată. Contribuţiile absolut inedite, de bună calitate şi de interes pentru cercetarea generală, merită să fie incluse în fiecare an în Buletinul cercurilor ştiinţifice, cum s-a şi început. Ar creşte, astfel, incontestabil, prestigiul cercurilor ştiinţifice şi atracţia studenţilor pentru ele, s-ar strînge pe o bază reală, şi nu pe simple vorbe, relaţiile ştiinţifice dintre cadrele didactice şi studenţii cercetători, s-ar putea închega acţiuni de colaborare pentru tot restul vieţii lor.

Roadele unei asemenea activităţi a tineretului studios, a muncii sale de cercetare ştiinţifică s-ar cădea, poate, să stea mai mult în atenţia presei de tineret, a cărei chemare este, cred, aceea de a fi scrisă de tineri şi pentru tineri şi de a-şi deschide paginile tuturor acelora care au ajuns la rezultate utile în îndeletnicirea lor. Altfel pentru ce atîta cheltuială de timp şi de energie? Pentru ce o simplă repetare a unor seminarii? Cui foloseşte munca formală, de mîntuială? Pe cine altul derutăm decît pe noi înşine, dacă ne codim de a spune lucrurilor pe nume, dacă nu le vedem în realitatea lor şi le ghicim chipul numai din rapoarte, mai mult sau mai puţin festive.

Cercurile ştiinţifice trebuie să creeze în conştiinţa studentului un cult pentru cercetare şi nu să-i dea sentimentul că aceasta este o simplă cozerie agreabilă. Ele trebuie să sădească în tinerii cercetători principiile unei etici riguroase, respectul faţă de muncă, faţă de seriozitatea şi deplina responsabilitate a acţiunilor lor. Să formeze oameni de ştiinţă, caractere ferme, capabile să înfrunte vicisitudinile ivite pe asprul drum al cunoaşterii. Nu numai cît, ci mai ales cum şi ce se întreprinde în cercurile ştiinţifice studenţeşti se cade să ne preocupe în primul rînd.

Transmutaţiuni

11

Iată un adevărat poem, pe cît de absurd, pe atît de plin de poezie : „Marele Diavol nu s-a arătat ! Perdelele nopţii se vor trage, enormul idol va umple orizontul tuturor ca un Uriaş negru, turmentat şi înflăcărat ca un Cuptor crepuscular...".

Într-un Sabat, totul e rostit cu o voce ruptă care abia articulează. Diavolul în natură, la o contemplare atentă, e spectrul lui Pan, poate un arbore, fără cap, fără picioare, fără braţe. Ici, colo, o creangă ruptă sugerează sexul, obrazul e minciuna lui într-o inscriere criptică din trunchii copacilor. În timp ce o mare vrăjitoare este răstignită şi batjocorită, alte personaje rup broaşte ţestoase şi se strigă cuvîntul : Filip ! Filip ! Ah, dacă te-aş prinde, Filip, aşa ţi-aş face !

E invocat şi Cerber cu trei capete şi şarpele veninos. Interpretul lui Pan expediază totul cu o imprecaţie destul de vulgară : Duceţi-vă la toţi dracii !

S-a spus că Sabatul şi messele negre au însemnat o reacţie la lipsa de bucurie a săracilor, dar, dacă ne gîndim mai bine, fondul imagistic e mai curînd primitiv decît sugerează orgii inverse. Simulacre de morţi, grîu aruncat asupra unor morţi, strangulări de copii, femei goale, dezgropări, incube, subcube şi vampiri, inima înţepată cu ţepeluşe, arderi şi retezări de capete de animale, iată obiceiuri de pretutindeni care au numai meritul de a înspăimînta, poate deloc noi după un studiu serios al moravurilor tuturor popoarelor, de pretutindeni.

Apar şi formele mai vechi alhimice despre care am mai vorbit. Magicianul se încuie într-un cerc tras cu cărbune de el însuşi. Are pe cap a calotă de plumb care ar trebui să alunge razele triste ale lui Saturn. E înarmat cu un cuţit şi poartă la gît bucăţi de sticle colorate. Haina lui e din postav roşu şi, ciudat, Biblia spune, referindu-se la timpul profeţilor că în locul acelui vestmînt, personajul e învelit în ură. Ameninţările se rostesc în metrica psalmilor, într-o limbă teribilă, dar dulce plină de încărcătură poetică. Aceste cuvinte frumoase au daruri extraordinare. Ele au făcut să cadă pînă şi zidurile Ierusalimului.

Cuvintele vrăjitoreşti înşirate unul după altul dau adevărate incantaţii : Alif, lafeil, zazahit, mel, mel tat, lenata, leutace, *iată numai cîteva care se înscriau pe efigia unui om, cu capul răsucit la spate, cu mîinile aşezate acolo unde ar fi trebuit să stea picioarele. Aceste păpuşele îngropate în sepulcre vor radia lucruri faste sau nefaste.*

Transmutaţiunile cele mai surprinzătoare se fac între elementele cele mai contradictorii. Iarba morsus diaboli, *culeasă în ajunul Sfîntului Petru, aduce noroc la cărţi ; într-o carte fundamentală a omenirii se scrie că nu există nici un lucru pe lume, nici măcar un fir de iarbă asupra căruia să nu domnească un spirit. Şi atunci de ce să ne mai mirăm că mărul este un mesager erotic care dispune la observarea farmecelor ce n-au fost remarcate pînă atunci. După ce a fost muşcat, se produce un apetit pentru căiătorii şi înstrăinatul e obligat să revină. Pentru ca acest fruct să capete astfel de calităţi trebuie să te scoli de dimineaţă, înainte de răsăritul soarelui în ziua lui Venus, adică Vinerea, să culegi cea mai frumoasă renetă din livadă, s-o tai în patru, să-i scoţi inima, să scrii pe un bilet numele celui pe care-l vrei robit, după care mărul se cere reconstituit şi străpuns cu ace, în cruce, rostindu-se solemn :*

— Nu pe tine te străpung eu, Asmodeu să străpungă inima iubitului !

Dacă mărul e ars, cum am mai scris altă dată, Asmodeu este invocat să cuprindă acea inimă nepăsătoare cu flăcările devorante ale acelui foc. Dacă avem ierburi hermafrodite, avem şi stele dominatoare, răspîndite în ceruri, în popor se crede că există adevărate cărţi ereticeşti care consemnă toate ritualurile. În Ardeal ţăranii aud cocoşi care bat toaca în cer, locurile sînt cutreierate de către vîrcolaci, pricolici şi solomonari. În Apuseni apare Vîlva care se sperie la zgomotul asurzitor al viorilor şi clarinetelor. Un intrument numit gurdună folosit de către băieşii mineri are şi o mare forţă. Un cerb poate să-i facă pe unii să recunoască în chipul lui cornut pe un răposat.

Ne aflăm din nou în faţa acelui imperiu fantast în care realitatea pare înregistrată de un aparat fotografic care scoate clişee mişcate *sau înregistrează ca în filmul atît de cunoscut,* Blow Up, *realităţi efemere.*

Eugen Barbu

7 arte ❋ 7 zile

EXPERTIZE :

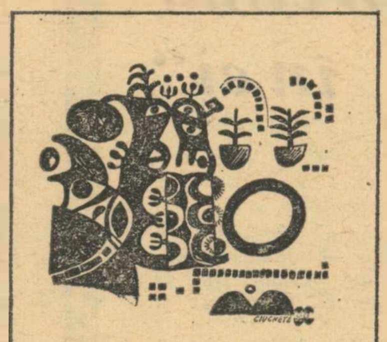
„Fîntîna somnambulă" de Adrian Păunescu

În lirica actuală, atitudinea lui Adrian Păunescu faţă de cuvinte e singulară. El vede în acestea monştrii raţiunii, duşmanii fiinţei sale intime, atentatorii la coloana vertebrală a planetei. Cuvintele nu sînt amicii şi nici constructorii ei. Păunescu are o „greaţă" de cuvinte şi nu, cum s-a spus, o plăcere de a le auzi sunînd. Ele sînt unul din „modurile silei" care la „cîrma firii urcă" ; ele impurifică sufletul, dorinţa de înălţare. Cuvintele sînt crucile golgotei uitate în noi. De aici nevoia de a le deborda, de a le distruge şi nu a se lăsa distrus de ele. Toată poezia lui nu pare să fie decît o **eliberare de cuvinte** (şi de carnal), o frică de acestea, de funcţia lor malefică. Debordarea lor se face în scopul purificării etice, al înfrăgezirii simţurilor, al limpezirii duhului. E şi acesta un mod de îndumnezeire, de atingere ori apropiere de celest. Poetul aspiră la candoarea preadamică, o imploră cu zbuciumul sfîntului Ieronim : **„La-nceput a fost cuvîntul, / dar nu acesta care / ne infectează faţa cu asimetria lui. // Redă-ne prototipul, dă-ne prima sămînţă / şi ca pe un păcat ce vrea să fie iar / şopteşte, Limpezimea Ta, pronunţă / acel cuvînt originar !"**. Deci, poetul imploră împărtăşirea cu un singur cuvînt — cel demiurgic — şi nu cu imaginea lui standardizată. Degradarea cuvîntului originar degradează lumea : **„gura cînd naşte cuvinte nu moare, / cuvîntul moare gol şi urît"**. În consecinţă, ruga poetului e neîncetată. E o penitenţă cu dinţii strînşi, chiar mînioasă pe inoperantul ei : **„Şi spun cuvinte silnic şi mă aud plîngînd / sub cerurile lumii, oriunde şi oricînd, / n-am unde să mă nărui şi unde să m-ascund / pămîntul lumii mele azi nu mai e rotund". (Evangheliar).**

Aşadar, poetul respinge cuvintele, căci infectează, desfigurează. Spiritul se eliberează de (şi prin) ele. Nu le suportă prezenţa de plumb, nici constrîngerea lexicală, precum am văzut, dar nici propria sa prezenţă biologică. Însuşi trupul, trunchiul lui anatomic, este o piedică spre transcendent ; el este văzut ca o lipsă de libertate : **„Iar eu am ameţit de-atîta trup cît am / şi nu îi simt nevoia şi craniul mi-e prea mare, / mi-ar fi de-ajuns un trup de miel şi-un cap de lebădă / şi două aripi de-ndurerare"**. De vechiul trup poetul se roagă a fi descătuşat. E un balast ce-i împiedică înălţarea la sacru. Eliberarea de materie, de lumesc, e reversul eliberării de cuvinte. Amîndouă tentaţiile vizează mirajul transcendenţei. El se exprimă fie prin piesa antologică **Faptul divin că ninge** (din care nu mă pot reţine a nu cita debutul disperat al rugii : **„În însăşi ninsoarea e faptul divin ; // Spre tine, cu ochii în lacrimi venim / şi eşti fierbere deasă de rai, / şi de sub tine atunci ne clintim, / ne urcăm pe femei şi pe cai, / şi de-a lungul zăpezilor lumii fugim"**), fie o imponderabilă fîntînă, **„Căci din zăgazuri rupte, fiinţa mea presimte / cînd de atîta apă murdară e sătulă, / cum se ridică albă, cerească şi fierbinte, / în veci de veci fîntîna somnambulă"**, fie eternul motiv al calului cu aripi albe. Păunescu e un păgîn, sau un credincios din primele timpuri ce tînjeşte cu violenţă la metafizic.

În caz contrar, poetului nu-i rămîne decît să presimtă apocalipsul, să abdice de la absolut : **„O, carnea unui trandafir pe muntele fără lumină, / căderea unui bob de grîu în haosul unei prăpăstii / distrugerea ce o presimt, pe melci şi pe păduri să vină, / şi cu pomeni pentru ce-a fost şi cu sfioase bogdaprostii"**. Postura poetului e dilematică, accentuat dramatică. El nu mai doreşte decît echilibrul, virginalul. O face prin rugăciune, implorînd salvarea din infernul ce-l înconjoară. Mai mult. Poetul se autoflagelează, încearcă toate treptele rugăciunii de la invocare la blestem, de la paşnic la demonic numai spre a scăpa de mîzga lumii şi a rămîne duh ceresc. N-am întîlnit în lirica tinerilor o mai acută dorinţă de asceză, de eliberare de monştri ca la acest poet : o pieta mai fierbinte de a atinge transcendentul. Poate la schivnicii medievali. Se află în **Fîntîna somnambulă** o energie prea uriaşă, care, bine distribuită, să nu fie capabilă a prelungi, de pildă, spiritul de tip arghezian, cît şi pe cel impenitent, de după război. Sau a le sintetiza. Sînt ipostaze structurale ale autorului, asupra cărora numai spaţiul tipografic ne constrînge să punem punct.

M. N. RUSU

UN CVARTET GRAFIC

1. Viziunea poetică a lui **I. Nicodim** se realizează din actul de deschidere a Sinelui către fiinţa interioară a lucrurilor. Prin actul creator artistul pătrunde în plasma naturii şi respiră cu ea. I. N. posedă capacitatea de a ajunge la acea matrice a realităţii mai reală decît realul şi care comandă desfăşurarea aparentă a lumii. Elementul de limbaj prin care I. N. converteşte plastic viziunea sa este expansiunea armonică.

Această funcţie se bazează pe contracararea tendinţelor de expansiune a părţilor centrale ale imaginii, atunci cînd acestea ar ameninţa prin creşterea lor unitatea ansamblului, şi pe stimularea lor atunci cînd devin prea concentrate. Combinat cu cel al abstracţiei ritmice, acest principiu oferă lucrărilor lui I. N. acea spiritualitate şi vastitate caracteristică picturii extrem-orientale.

2. Grafica lui **Ion Bănulescu** introduce o dimensiune acută a epocii contemporane, cea a alienării omului. Silit să construiască în aglomerări citadine realizate din juxtapuneri simultane de indivizi între care nu există un liant afectiv, ci unul bazat pe necesităţi stricte, omul se deşiră între aspiraţiile sale şi realitate.

„Explozia" individului devine iminentă, deoarece concilierea principiilor etice fundamentale este imposibilă. În acest caz unica soluţie este opţiunea totală către alternativa majoră. Multiplicarea imaginilor şi descentrarea ansamblului imagistic sînt metafore care împlinesc viziunea artistului.

3. Lucrările lui **S. Gabrea** ne introduc într-un univers dominat de mişcare, în care multiplele interpenetrări, interrelaţionări duc la imposibilitatea de a mai identifica părţile componente. S. G. reuşeşte însă să indice traseul lor în momentele sale de minimă şi maximă tensiune cu concentraţiile şi dispersările cuvenite, valorificînd potenţele expresive ale gestului. Cultivarea acestor potenţe ajunge la S. G. la o anumită retorică gestuală în sine. Ea conferă exponatelor sale o capacitate de persuasiune.

4. Poet al „liniei", **Florin Ciubotaru** reuşeşte să-şi regăsească potenţele sale expresive şi să le valorifice în cel mai neaşteptat mod. Exploatînd resursele expresive ale vidului formal, F. C. pune în valoare imaginea principală a tabloului. El conferă vidului aceeaşi importanţă ca şi planului, căci vidul nu este lipsit de viaţă, deoarece el o conţine, aşa cum existentul este conţinut în inexistent.

Speculînd duetul melodic al liniei şi simplificînd motivul formal, grafica lui **F. C.** integrează analogic valenţele expresive ale ideogramelor orientale. Acest lucru îi conferă expresivitate şi sens fascinant imaginii.

Viorel HAROSSA

PREMIERĂ LA CASANDRA : R. U. R. de Karel Capek

Piesă poem, oscilînd între versul alb industrial şi hipersensibil al lui Jiri Wolker şi oratoriile biblice, între absurdul fantastic şi aluziile sodice la cotidianul imediat, piesă imaginată fabulos într-un timp posibil sau imposibil (ambiguitatea e tulburătoare) pentru a lansa avertismente omenirii împotriva pericolului inuman al maşinismului şi roboţilor, R.U.R. de Karel Capek pune probleme de curaj şi de luciditate oricărui ansamblu dramatic. Scrisă cu nerv — scenele decurg una dintr-alta ca o reacţie nucleară, evoluînd în explozii şi în implozii, ca un barometru al tensiunii şi sensibilităţii covîrşite în actul creaţiei de autor — piesa realizează un spaţiu hiperbolic şi un vid abstract în care descriu parabole ca razele gama numai idei ; personajele se mişcă uneori mecanic şi subordonat — emanaţii ale unor principii şi teze, lăsînd să scapere verbul fosforescent al replicilor. Inconsistentă dramaturgic în unele momente (datorită mai ales inconstanţei emoţionale a autorului şi freneziei imagiste), inconsecventă alteori cu simbolurile, cu unele rezolvări de situaţii fantastice, e adevărat, dar forţate, cu unele replici eliptice, nefinisate, R.U.R. reprezintă un examen complex şi dificil pentru actori.

Spectacolul imaginat de studenţii profesorului G. Dem. Loghin, secondat de asistenta Adriana Piteşteanu şi lector Dem Rădulescu, este masiv, impunător. Textul piesei a fost descompus silabă cu silabă cu o atentă gramatică profesională, sensurile au fost extrase laborios şi metamorfozate pe scenă cu fantezie, actorii s-au mişcat firesc într-un spaţiu imaginar, cu subtile aluzii contemporane, au ştiut să creeze tensiune şi emoţie, înnobilînd înţelesurile piesei. N-am văzut de mulţi ani pe scena Studioului o trupă de actori atît de serios pregătită şi şlefuită, în care de la gest pînă la arta vorbirii să fie totul rotund şi clar. Gelu Ivaşcu, interpretul lui Damin — industriaşul sever, nonşalant şi limitat, care conduce trustul de fabricat roboţi R.U.R. — talent cu un registru major, este deja un actor complex, cu impecabilă ţinută scenică, cu o dicţiune profundă, cabotin în limitele personajului, spiritual şi sec, tandru şi fals, coleric şi lucid.

Dorina Păunescu în Helena, inspirat distribuită, umple scena de farmec monden, dar şi de ingenuitate — floare de seră, uscată şi sterilă atunci cînd o cere textul, senzuală, carnală alteori, jucînd cu remarcabilă concentrare fiecare eveniment de pe scenă, într-o expresivă mişcare scenică şi hipnoză a ochilor. Pentru caracterele create, pentru magistralul act II, trebuie apreciat jocul fantomatic, oniric, al lui Cibu Mihail în Hallemeier, grotescul şi absurdul conferit de Gheorghe Stana personajului Bussman, luciditatea malefică a lui Fabry, interpretat de Belu Mircea, tragicul elegant al doctorului Gall în viziunea lui Dumitru Ianculescu, dar mai ales frămîntarea imposibilă, sufocantă, a savantului Alquist, jucat de Anton Filip, splendid în decadenţa şi în grandoarea sa umană în final. Apreciaţi se cuvin şi Paula Sorescu şi Damian Oancea pentru poezia şi candoarea celor doi roboţi care descoperă continentul iubirii şi autoritatea brutală, monstruoasă, a robotului fascizat Radius, interpretat de Adrian Mişcu. Aceste aplauze încărcate de adjective şi adverbe vor să accentueze meritele studenţilor şi profesorilor, dar, mai ales, vor să încurajeze şi să deschidă cronologia unor calificative maxime din partea cronicarilor de teatru, fără spaima absurdă a expresiei folosite pe culoarele teatrului : „tinerii nu trebuie lăudaţi prea mult, că li se urcă la cap".

Adrian DOHOTARU

confidențe

O nouă „confidență"
la „confidența"
CRINEI SOMESAN

„Clopotele nostalgiei mai bat, din cînd în cînd, în ei"

Citind „Confidența" Crinei Someșan" apărută în numărul din 6. XI. a.c., ca prin ceață — nebulos și tentant — mi s-a derulat firul amintirilor. Crina! Da! O cunosc pe „Crina", îl cunosc și pe El. O cunosc și pe Ea, soția Lui.

Există o perioadă în viața omului cînd crede că (și poate așa și e) limbajul florilor suplinește totul, cînd o atingere de mînă te face fericit, cînd aștepți, aștepți, — doar, doar are să treacă și ea pe acolo.

I-am trimis și eu flori Crinei dar n-am văzut la ea niciodată o explozie de bucurie la vederea unei flori. Le primea așa cum ar fi primit bomboane, sau orice altceva. N-aș putea spune că gîndurile mele (așa, cum erau ele la cei 16 ani ai mei) n-au fost măcar parțial împărtășite. Crina e însă copilul „zilei de azi": lucidă, deosebit de calculată, de ...„cibernetică". „Sînt copilul acestei ere / De gînduri clare și severe / Legi aspre, calcule precise / Pun aripi de oțel la vise".

Mai tîrziu Crina s-a îndrăgosit de El. El? Un cîmp nelimitat de sensibilitate. O fire explozivă, ce cu greu își stăpînește bogăția sufletească. Nu e un bărbat „bine". În exterior doar ochii te impresionează la El. Ochii, pentru că ei trădează interiorul, imperiul lui sufletesc, în care, pentru cel care-l înțelege și se leagă de El, Soarele nu apune niciodată (cel mult are cîte-o eclipsă). El? E cel mai bun dintre puținii mei prieteni. (E puțin cam incredibil, nu?!) Crina era pentru El un fel de monadă leibniziană, fără fereastră spre lume, care, însă, concentrează tot Universul.

Priveam dragostea dintre ei ca pe un bun suprem al meu (și El știa acest lucru). Era pentru mine dovada existenței a ceva în care nu mai credeam, sau în care încă nu credeam: IUBIREA. Aș fi dat orice (și asta poate nu atît dintr-un sentiment de altruism) ca să-i văd căsătoriți, ca acest simbol (pentru mine) să nu se năruie. Timp de trei ani le-am trăit și le-am susținut — oarecum pe ascuns — fericirea. Dar exact acum un an mi-am dat seama că totul se năruie, că, chiar dacă se vor căsători, visul romantic s-a dus. Crina primea toate atențiile lui ca pe ceva ce i se datora, ca pe un tribut. Nici el nu mai era cel de altă dată. Ceva se frînsese în El. Amîndoi se cramponau de ceva. E puțină dramă aici. Nu?! E nostalgia după niște sentimente ce-ți scapă. Și clopotele acestei nostalgii mai bat, din cînd în cînd, în Ei.

Dar despre Ea, despre soția Lui, nimic? Atîta doar că avînd aceeași impetuozitate internă ca și El, ți se pare, aproape, că uneori „soarta" își are planurile ei în a-i lega pe oameni.

Crina? Sînt convins că mai devreme sau mai tîrziu — cu ajutorul timpului (și e bine să-l ia drept medic) — va ajunge să se simtă la fel de bine lîngă un altul, ca și cum s-ar fi simțit lîngă El.

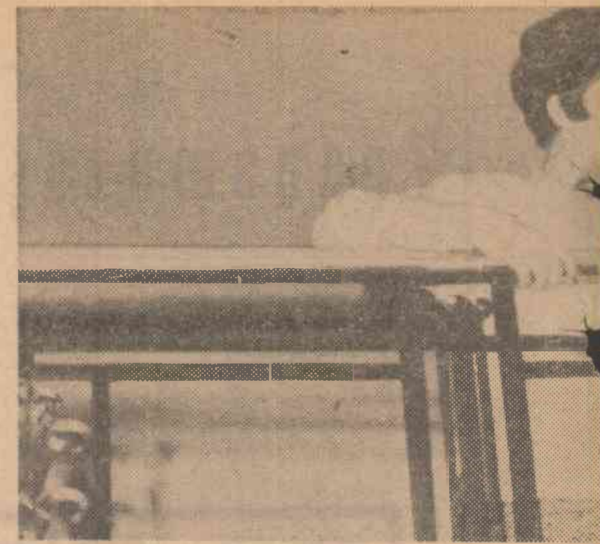
Poate că El o să-mi reproșeze, ca și altă dată, că sînt prea rațional. Știu eu?! Ce-ar spune oare El, și alții care au răspuns la „Confidența" Crinei (sau chiar Crina și oricine altcineva) dacă le-aș face și eu... confidență?

Am văzut de cîteva ori o fetiță. Am stat de vorbă cu ea doar o dată. Și chiar dacă n-am s-o mai văd, chiar dacă n-o să-i mai adresez nici un cuvînt, simt că n-o să-mi iasă din gînd niciodată, simt acum ceea ce doream de mult să simt: că am întîlnit o ființă ce mi-ar putea fi (și i-aș fi) complementar. Vorbeam cu Ea despre lucruri destul de comune, dar „auzeam" cum între noi se înfiripă o a doua convorbire tăcută, într-atît de desăvîrșită mi se părea înțelegerea dintre noi. (S-ar putea să fi fost o simplă impresie și... totuși). Și, această fetiță — din anumite motive independente de ea — aproape că nu poate să creadă că cineva ar fi sincer cu Ea, s-ar putea s-o îndrăgească numai și numai pentru ceea ce e Ea și nu pentru altceva. Nu crede nici măcar că cineva ar fi în stare să escaladeze pentru Ea un zid neted de 3—4 m. (Banal? Nu cred!) Și cu toate astea simte nevoia să privească stelele, să vadă stele chiar acolo unde rațiunea nu le admite. Dar... „în afară de sufletul ei n-are altă stea". Să-i mărturisesc ceea ce simt? N-aș vrea să primejduiesc bucuria pe care o am (chiar dacă e puțin amară), prin a împinge forțat lucrurile mai departe. Independent de mine și de Ea, ar fi inutil. S-ar putea să fiu crezut prea ...platonic. Nu! Sînt mai mult shelleyan.

Ion AGRIȘANU

Manual

cu cele 20 de reguli ce trebuie urmate pentru a t

1. Trebuie să trăiești toată săptămîna cu ideea că de astă dată va fi altfel. Să aștepți ziua de sîmbătă, ca pe ziua tuturor posibilităților.

2. Tot atît de important este să nu-ți schimbi planurile pe drum. Să presupunem că ai hotărît să mergi la dans și descoperi aici că biletul de intrare costă doi lei. Nu e bine să cedezi. Stai la ușă pînă la unu noaptea și, cu puțin noroc, mai prinzi trei dansuri. Oricum, nu te-ai lăsat tras pe sfoară. Cînd se termină, mergi repede într-o crîșmă și topește a mînie cei douăzeci și cinci de lei pe care i-ai mototolit în mînă pînă atunci.

3. Dacă ești mai slab de înger și ai plătit, vezi de-ți caută de la început un scaun. Așează-te adînc în el. Lîngă tine va apare imediat al doilea scaun. Ia-ți de umăr amicul și ardeți-i o tăcere în doi.

4. În cazul în care fetele stăpînesc ele toate scaunele, resemnează-te. Vîră-te într-un grup de băieți și discută despre orice. Vei constata că marile idei se întîlnesc întotdeauna. Dar mai ales cele mici.

5. Îți place să te plictisești în liniște sau în mijlocul unei mari aglomerații de oameni? În primul caz e bine să mergi la balul de la Facultatea de drept, în al doilea, musai, la „303". La Drept riști să fii deranjat cel mult de un fotoreporter, dincolo te vede Dumnezeu.

6. Nu e obligatoriu să-ți lași plete. Dacă o faci ca să interesezi mai mult decît ai interesa în mod obișnuit, te înșeli puțin. Trebuie să apari măcar în cămașa de noapte ca să fii sigur că te bagă în seamă cîțiva cîteva minute.

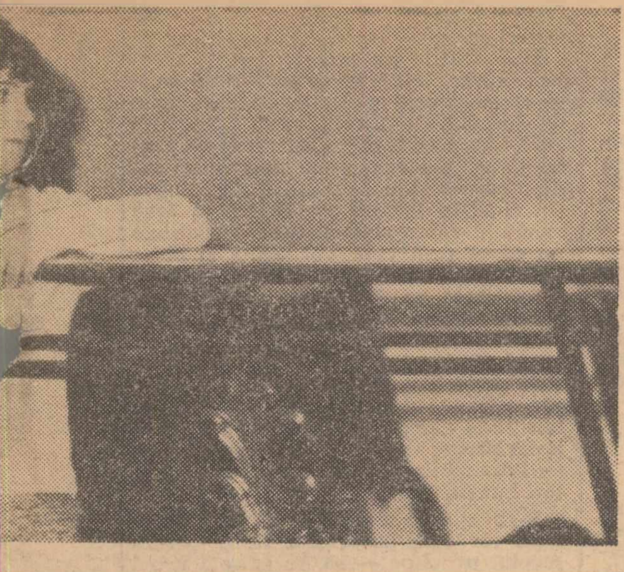
7. La bal ai prilejul să privești de aproape cîteva sute de capete și să exersezi ironic, caustic, sarcastic criminal. Caută-ți un loc potrivit și dă-i drumul. După o oră de lucru ai să te miri singur cît de departe ai ajuns. Va fi ceva mai greu la întoarcere.

8. Privind, vei descoperi că fetele se împart în două categorii: cele care au venit cu un prieten (prin urmare, mută-ți gîndul!) și celelalte, care sînt curtate imediat, iremediabil, independent de voința ta. Adevărul este că toate, sau aproape toate, fac parte din o a treia categorie. Dar ca să descoperi asta, trebuie să ai curaj. Dacă ai fi avut curaj n-ai fi venit la dans. Dacă... ș.a.m.d.

9. Cînd te vei hotărî să dansezi, invită neapărat o fată în fața căreia stai de o oră și nu ești băgat în seamă. Dublă lovitură: ai să fii mîhnit seara întreagă din pricina nepăsării evidente cu care ea răspunde întrebărilor tale și, în același timp, strici și seara [illegible] care a avut o clipă impresia că, în sfîrșit, o vei chema.

10. Cu cît vei insista mai mult acolo unde de la început nu-ți merg treburile, cu atît senzația de gol va fi mai profundă. Important este, deci, să cauți perfecțiunea în tot ce întreprinzi.

11. Modul ideal de a te plictisi e frenezia. Dansează mereu cu altă fată, refuză ritmurile domoale, fii ac[illegible] indiferent de ce se petrece în jurul tău. Să se înțeleagă de la început că ai venit cu o idee și nu ții s-o schimbi. Doi încarcă, doi descarcă; treaba merge.

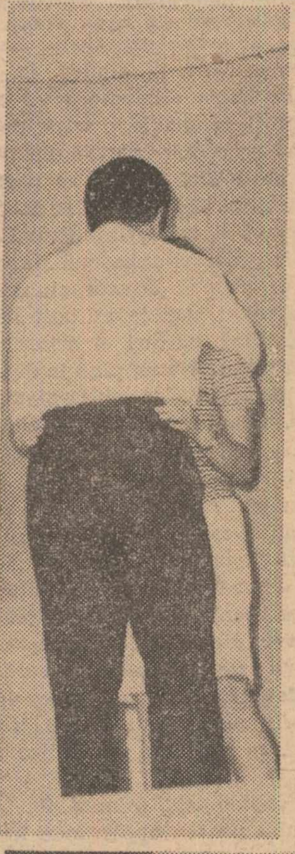
practic

lictisi perfect în noaptea de sîmbătă spre duminică

12. Există mai multe atitudini din care se poate deduce plictiseala ta. E preferabil să alegi una cît mai intelectuală. O plictiseală plină de distincţie pare întotdeauna că ascunde un sentiment. Fetelor le plac sentimentalii, oricît se vor ambiţiona ele să demonstreze contrariul.

13. Dacă nu te plictiseşti suficient, fii sigur că se vor strădui ceilalţi să te ajute. Procedînd prin eliminare, vei constata că începi să te simţi din ce în ce mai bine cu cît vor rămîne mai puţini în jurul tău. Vei fi fericit cînd vei rămîne singur-singurel. Atunci respiră adînc şi pregăteşte-te pentru balul de sîmbăta viitoare. (Vezi cap. I)

14. Trebuie să fii un mare naiv ca să crezi că vor încăpea şi sentimentele tale într-o sală pentru două sute de persoane, maximum, în care sînt vîrîte, organizat, o mie. Dai dovadă că nu ești naiv explicîndu-i vecinului din dreapta : „Păcat. Nu trebuia să dea drumul la atîţia". Vecinul te va aproba cu siguranţă. Nici el nu vrea să fie luat de naiv. Voi doi nu faceţi, în nici un caz, parte din acești „atîția".

15. E sîmbătă seara, e o vreme pur şi simplu... cîinească, cele două filme bune din oraș le-aţi văzut, la cele proaste nu se mai găsesc bilete. Unde poţi să stai o jumătate de oră cu fata ta, în taină şi delicateţe? Singurul loc e holul căminului, sub privirea plictisită a portarului, între o uşă care se închide şi o alta care se deschide rece. Unde-ţi porţi tandreţea sau chiar plictiseala, care sînt ale tale, în felul tău particular şi ai vrea să-ţi fie respectate? În holul căminului sau în sala de dans? Iată o întrebare care a fost mereu simbolul grijii : cum preferi să mori, înecat sau spînzurat?

16. Dacă nu ai reuşit să te plictiseşti destul la bal ia-ţi paltonul şi şterge-o. Mai ai o şansă la ieşire. Să cobori treptele tocmai cînd colega pură pe care ai divinizat-o secret patru ani de facultate închide expert uşa limuzinei argintii şi se pierde în noaptea cea neagră, neagră ca păcatul.

17. Răzbună-te. Plictiseşte-i şi tu pe alţii. Mergi la căminele de fete şi uită-te hoţeşte printre perdele. Închipuieşte-ţi că tu ai fi ea şi ai sta liniştit în pat. Simţi un fel de gol în stomac şi cînd îţi arunci privirea pe fereastră vezi un ochi holbat care te spionează. Efectul e sigur şi îndelungat.

18. Sau umblă brambura printre tufişuri şi aruncă pietricele în geamul lui Lili la etajul patru, în crucea nopţii. Şi dacă nu-l atingi din zece încercări strig-o pe Lili ca la meci. Ai să vezi cum se aprind luminile la toate ferestrele. E o treabă rotundă.

19. Dacă ai urmat întocmai primele 18 reguli şi vezi că merge, du-te la cămin şi arde-i un şeptic pînă la ziuă. Ar fi ca o încununare.

20. Acest manual mai poate fi îmbogăţit cu experienţa proprie a celui ce e nelipsit la balul de sîmbătă. Prin urmare, după capitolul 20 urmează din nou cap. I.

Fotografii indiscrete : Emil COJOCARU
Text discret : Tudor OCTAVIAN

Omul cu o mie de feţe

–Scenariu pentru un film deloc poliţist şi deloc fictiv–

Prezent, destul de des, în paginile şi redacţiile revistelor noastre (primul la casierie în zilele de plată a acordului), G. P. s-a impus în scurt timp ca un colaborator agreabil, capabil să abordeze cele mai diverse teme, din cele mai diferite domenii. G. P. nu e omul jumătăţilor de măsură, însă El este un ins categoric, cu vederi proprii sui-generis. De altfel, a şi spus-o într-un articol : „student nu e cel care trece prin facultate, ci acela care trăieşte în ea, care simte Universitatea în jurul lui". Cea mai concludentă dovadă că G. P. trăieşte temeinic în Universitate este faptul că a reuşit să ajungă în 4 ani în anul II la Filologie, în Iaşi, lucru pe care nu ţi-l spune decît la un... coniac (pe care-l plăteşti).

I-am auzit numele, pentru prima dată, în redacţia unei reviste, în urmă cu un an. As al „beţiei de cuvinte", evitînd cu talent problemele de fond, el reuşise să atragă atenţia redactorilor prin ardoarea cu care-şi susţinea punctul de vedere. G. P. era iritat de poezia absurdă pe care o publicase pînă la acea dată V. I. Dar, în ceea ce-l priveşte personal, G. P. practică absurdul în viaţa, însă nu numai despre feţele sale ca publicist vreau să vorbesc. G. P. este cunoscut în mai toate redacţiile ca un băiat bine crescut (în înălţime), bine citit (cantitativ), bine îmbrăcat (mai precis elegant) etc. Dar nimeni nu ştie că G. P., considerîndu-se probabil „fiul lui papă", toacă lunar o pensie datorată răposatului, a cărui valoare se exprimă printr-un număr cu patru cifre pline, în timp ce mama munceşte pe un salariu substanţial mai mic decît pensia pe care o... papă fiul.

Un gazetar ca el, cu simţul emancipării, nici nu poate concepe viaţa fără bar, amici şi amice **care să-l înţeleagă (cei care nu-l înţeleg** sînt proşti şi ignoranţi). **Cu proza, cu poza şi cu vorbele de rigoare — fiindcă e băiat drăguţ şi cu vorba moale — a stricat cîţiva ani buni din viaţa mai multor fete, şi poate mai mult decît atît. Una dintre ele e însărcinată. G. P se recunoaşte şi aici, cu mîndrie, „autor" şi o face cu un cinism rar. Ştie că fata se teme să facă publică întîmplarea şi el contează pe acest lucru.**

Probabil că fiecare din aceste observaţii să nu însemne mare lucru, dar toate la un loc ajung pentru a recompune portretul unui om cu o singură faţă, cea mai detestabilă : cinicul de profesie.

Mă aşteptam ca acum, la începutul anului, obosit de „olimpiadă", G. P. să mai lase publicistica absurdă şi să se apuce de învăţat. Dar n-a făcut-o. Dacă are de gînd s-o continue aşa, s-ar putea să ajungă cel mai fidel „student" al Universităţii, de fapt un fel de pensionar. Mă întreb şi vă întreb şi pe voi, pe cei care-l cunoaşteţi, cîte feţe are, totuşi, G. P. ?

Nu-i dăm numele, numai pentru a propune colegilor care, cu siguranţă, ştiu despre cine este vorba, să-i strecoare revista pe masă sau în buzunare de mai multe ori, de cîte ori au prilejul.

NOTA REDACŢIEI

Citind foiletonul de mai sus pesemne că tovarăşii care au fost investiţi cu importanta răspundere de a conduce munca de formare a conduitei civice şi morale a studenţilor ieşeni din nou vor intra în alertă : „Viaţa studenţească" vrea să ne compromită, să scoată la iveală chiar lucruri care nu s-au întîmplat în acest an universitar, (ca şi cînd nişte grave maladii morale ar putea să apară şi să fie remediate peste noapte). Facem această precizare, dată fiind reacţia vehementă pe care a stîrnit-o ancheta din numărul nostru trecut intitulată : „Pot fi studenţii infractori ?". Se zice chiar că unul dintre cei peste zece studenţi în culpă, nominalizaţi în anchetă, n-ar fi de la facultatea pe care organele de miliţie ne-au indicat-o. Prilej de salvare bag seama pentru escamotarea faptelor condamnabile incriminate.

Ţinem de aceea să-i rugăm pe tovarăşii dispuşi să treacă cu atîta uşurinţă peste un **fenomen de neconceput — acela al stării infracţionale din rîndul unor studenţi —** să încerce să răspundă mai întîi la următoarele întrebări şi abia după aceea să facă imputări revistei :

1. Cazurile incriminate în ancheta noastră sînt izolate şi cu totul de domeniul trecutului ?

2. Oare în scriptele miliţiei locale nu mai sînt înscrise fapte similare cu cele vizate ?

3. Cîte din cazurile citate au format obiectul unor acţiuni şi măsuri educative ale organizaţiilor de tineret înaintea intervenţiei organelor judiciare ?

4. Ce dezbateri pe aceste teme atît de stringente s-au iniţiat în acest an şi care a fost eficienţa lor ?

5. Numărul infracţiunilor comise de studenţi (furturi, manifestări de huliganism, încălcarea regulilor de convieţuire socială etc.) e în scădere ca urmare a profilaxiei educative întreprinse de cei în drept ?

6. Criticile conţinute de ancheta noastră au fost dezbătute în prealabil în cadrul colectivelor de studenţi şi, dacă da, atunci care sînt concluziile acestora ?

7. Ce măsuri au adoptat organele şi organizaţiile U.T.C. şi asociaţiile studenţeşti pentru preîntîmpinarea şi eliminarea în viitor a acestor apucături subumane, care umbresc în mod nepermis chipul demn al studenţiei în genere şi pe al celei ieşene în situaţiile amintite?

Nu de alta, dar în cazul cînd răspunsurile la aceste întrebări ar infirma criticile aduse de noi, am vrea să ştim pentru ce ne facem autocritica (dacă va fi nevoie, bineînţeles !).

OMICRON

EVRIKA!

35 de specialişti ai viitorului despre:

AVANPREMIERA SECOLULUI XXI

Din vîrful colinei se zăresc Hudsonul şi copacii parcului Croton Point. În depărtare abia se aude zgomotul automobilelor pe Taconic Parkway, drumul spre New York. Izolarea locurilor împreună cu romantismul aşezării, cele cîteva personaje gînditoare care străbat aleile ce duc spre clădirile construite în stilul bizar americano-normand de la începutul secolului — toate acestea amintesc de taberele secrete unde în timpul celui de al doilea război se antrenau voluntari ai Oficiului pentru serviciul strategic. De fapt, în acest loc numit „Tappan Zee“, care adăposteşte Institutul Hudson şi pe cei 35 gînditori profesionişti ai viitorului, oamenii se consacră unui lucru cu mult mai misterios decît spionajul militar...

Studierea condiţiilor viitorului. Aceasta este misiunea principală a statului-major de gînditori reunit acolo, sub conducerea unui uriaş urît şi capricios numit Herman Kahn. Aspectul exterior nu spune nimic şi ascunde — el este atît fizician, cît şi matematician — pe unul dintre oamenii care strălucesc în modul cel mai remarcabil în Statele Unite. Rezultatul cugetărilor de perspectivă ale „rezervorului de gîndire“ de pe malurile Hudsonului rămăseseră pînă acum secrete. De acum înainte însă, datorită lui Herman Kahn, concluziile uneori convingătoare ale cercetătorilor săi privind următorii 32 de ani vor putea fi dezvăluite publicului. Directorul Institutului Hudson a strîns de fapt într-un lung raport de 501 pagini şi 225 000 cuvinte ansamblul studiilor realizate de echipa sa asupra a ceea ce vor fi liniile neprecise ale următorului mileniu.

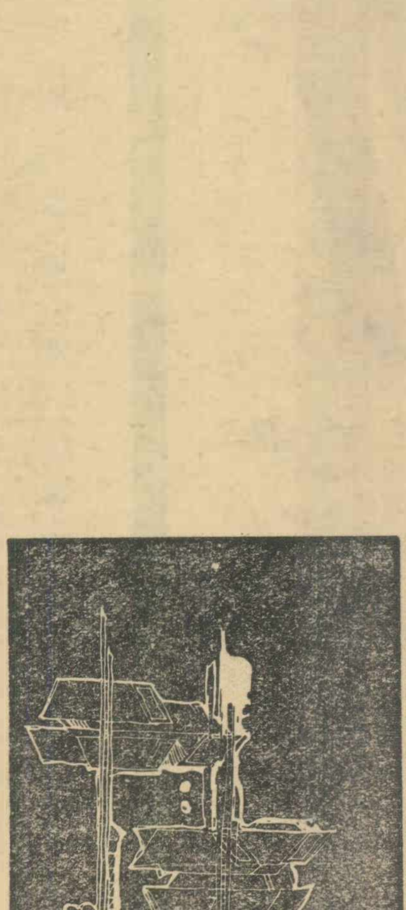
SUPERORAŞELE ANULUI 2000

„Anul 2000! Acesta este titlul straniei incursiuni într-un viitor în care pagină de pagină se conturează portretul unei civilizaţii noi şi al unui om nou... **Şase miliarde şi jumătate de locuitori, aceasta va fi populaţia Pămîntului peste 32 de ani!** Această cifră enormă şi extrem de judicioasă, după părerea lui Herman Kahn, reprezintă dublul populaţiei mondiale din 1966. Ameţeala pe care o provoacă această explozie demografică se accentuează dacă această creştere de 100 la sută într-o treime de secol este comparată cu cifra care reprezintă creşterea medie de 8 la sută la fiecare 100 de ani, constatată în cei 10 000 de ani care au precedat istoria lumii... Cercetătorii de la Institutul Hudson consideră totuşi că foarte curînd se va face simţită o încetinire necesară a ritmului actual de creştere demografică.

Boswash, Chippits şi Sansan. Aceste patronime criptografice aparţin celor trei megalopi care în anul 2000 vor cuprinde majoritatea celor 320 milioane de americani (între care 80 milioane avînd vîrsta sub 20 de ani). Statele Unite din acea vreme se vor caracteriza înainte de toate prin aspectul lor aproape exclusiv urban. Boswash (cuvînt apărut din unirea între Boston şi Washington) cu 80 milioane de locuitori se va întinde de la New Hampshire pînă la golful Chesapeake, capitala federală americană fiind doar un cartier sudic al superoraşului, în timp ce New Yorkul va constitui centrul. Chippits, întinzîndu-se de la Chicago pînă la Pittsburgh, va înghiţi oraşele actuale de pe malurile marilor lacuri şi îşi va extinde mareea urbană în Pennsylvania. Cît despre Sansan, numele lui cu sonoritate orientală, va reprezenta de fapt complexul urban californian (25 milioane de locuitori) de la San Francisco la Santa Barbara, de-a lungul a 600 km pe coasta Pacificului.

SUPERCINEMATOGRAF ŞI RACHETE TRANSOCEANICE

Mai întîi vor veni inovaţiile binefăcătoare; ele sînt aşteptate şi nu fac decît să continue — îmbunătăţindu-le — datele tehnice actuale. Holografia (imagine obţinută prin interferenţa undelor luminoase reflectate pe un obiect) va intra atunci în uzul public şi va permite, printre alte aplicaţii, crearea unui supercinema tridimensional. De asemenea, vor fi puse la punct materiale, intermetalice sau de altă natură, care vor rezista la temperaturi foarte înalte şi foarte joase şi vor revoluţiona industria într-un mod şi mai profund decît s-a întîmplat în urmă cu peste două decenii prin apariţia materialelor plastice. În domeniul transporturilor terestre se va ajunge la generalizarea utilizării unor procedee încă de pe acum întrezărite: propulsarea cu ajutorul pilelor cu combustibil, prin folosirea cîmpurilor electromagnetice etc. Pe mări, pe oceane, submarine-cargouri automatizate îşi vor face apariţia, o dată cu nave-containere care vor transporta de pe un mal pe celălalt al Atlanticului, un val continuu de produse finite. **În aer, Parisul nu va fi la o distanţă mai mare de 20 de minute de Boswash cu ajutorul rachetelor transoceanice, care vor face pe atunci curse în mod curent.**

OMUL ŞI MIRACOLELE BIOLOGIEI

Totuşi, în domeniul biologiei şi electronicii răsturnările în viitor vor fi cele mai grandioase şi mai pline de posibilităţi. Atît un domeniu cît şi celălalt, de altfel, vor tinde să se contopească şi să se întretaie. Biologia! Lista performanţelor uneori discutabile pe care le va permite formează o nomenclatură halucinantă: medicamente care să dirijeze oboseala, relaxarea, dispoziţia, personalitatea, percepţiile, fanteziile, eventual chiar tendinţele politice şi metafizice, metode permiţînd într-un prim moment să se aleagă sexul copiilor şi într-un al doilea să se producă în laborator noi fiinţe umane, conform unui ritm demografic antedeterminat de calculatoare (în acea epocă se va proceda la prime experienţe de transmutare sexuală la adulţi). În acelaşi timp industria alimentară va avea la dispoziţie, sintetizate, o mare parte din alimentele necesare speciei umane.

Tot peste trei decenii se poate presupune că va fi posibil să se transforme permanent şi ireversibil (teoretic, spre mai bine, dar şi spre mai puţin bine) aspectul fizic al acestor animale care sînt oamenii. Aceste mutaţii ar putea merge, după gusturi şi criterii variabile de superioritate, pînă la depigmentarea pielii negrilor sau la pigmentarea albilor. Omul-cameleon, aceasta va fi într-un fel soluţia propusă de biologii viitorului pentru a rezolva problemele rasiale... Într-un domeniu mai puţin controversat, în anii 1990—2000 va fi posibil să se controleze din punct de vedere chimic majoritatea maladiilor mentale (numărul produselor care vor putea acţiona asupra creierului va creşte cu 10 000 la sută în fiecare deceniu) şi se vor putea îmbunătăţi prin procedee similare facultăţii umane, ca memoria şi analiza intelectuală.

Noi arătăm aici minuni ale biologiei viitorului pentru a pătrunde în capcanele sale viclene. Cu cît procesul de activitate cerebrală va fi mai decodificat, cu atît vor putea fi preconizate mai multe intervenţii vătămătoare sau restrictive asupra creierului. Va fi vorba mai întîi despre „ştergătorii de memorie“ pe termen scurt, care vor permite să se suprime la un individ amintirea unor evenimente dureroase, cum este un accident de exemplu. Aceasta ar fi un progres fericit. De asemenea, va fi posibil să i se respingă o parte din această memorie a faptelor, care este un element capital, cu ajutorul căruia personalitatea se construieşte cărămidă cu cărămidă.

CALCULATOARE ESTETE ŞI CREATOARE

În acea epocă în care viaţa umană medie se va prelungi fără accidente în jurul vîrstei de 90 de ani, o definiţie nouă a morţii va trebui stabilită, pentru că în acel moment va fi posibil să se conceapă deconcentrarea ansamblului funcţiilor vitale ale unei fiinţe vii, deconectarea creierului său şi legarea lui temporară sau nu de un calculator-releu, punerea lui în stare de hibernare permanentă, apoi readucerea la viaţă. Din acel moment, noţiunea de moarte şi existenţă nu mai înseamnă nimic şi nu mai depinde decît de voinţa experimentatorului însărcinat cu readucerea la viaţă sau nu a subiectului în stare de hibernare... Ameninţătoare perspectivă şi periculoasă răspundere! Totodată este adevărat — dar aceasta nu face decît să complice datele problemei — că hotărîrea ar putea să nu revină unui creier omenesc, întotdeauna uşor de influenţat, ci unui supracalculator umanizat.

Modificările pe care le anunţă electronica sînt într-adevăr tot atît de uluitoare ca şi cele spre care duce biologia dezlănţuită. De acum pînă în decembrie 2000 este permis să se calculeze cu prudenţă că performanţele actualelor ordinatoare se vor multiplica cu cel puţin cinci în fiecare an. Astfel, în zorii secolului viitor, ordinatoarele vor atinge un nivel prin care vor egala şi chiar vor depăşi unele dintre caracteristicile considerate ca fiind cele mai proprii speciei umane. Printre altele este vorba despre facultăţile creatoare şi estetice! În afară de aceasta, ordinatoarele bionice respective, putînd aprecia de exemplu calitatea unui grafism, vor fi capabile să-şi elaboreze propriile metode de programare, care ar putea să nu mai fie inteligibile pentru proprii lor creatori humanoizi...

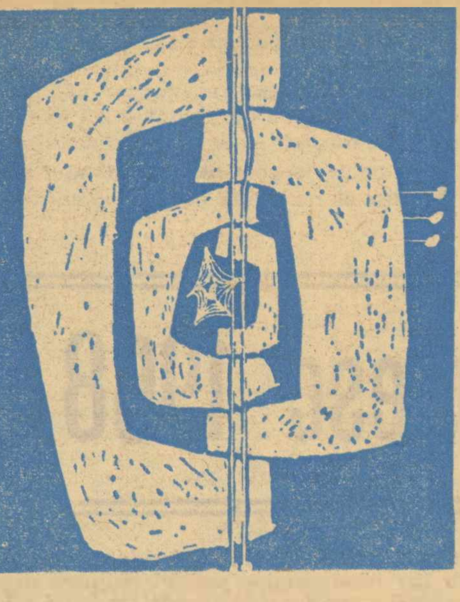
S-ar ajunge atunci — dar acest pericol nu este preconizat decît pentru secolul următor — să nu se mai poată defini perfect limita care separă maşina de gîndit de fiinţa care gîndeşte. Unica superioritate a celei de-a doua va fi viaţa care o însufleţeşte, dar în această privinţă este vorba de un factor subiectiv şi iraţional. Aceste probleme aparţin însă unui viitor mai îndepărtat. Într-un prim moment, această supraveghere ar putea să nu vizeze decît pe delicvenţii activi sau potenţiali. Astfel se poate concepe punerea la punct a unor aparate care să controleze în permanenţă circuitele telefoniei video-filare (această sinteză a televiziunii şi telefonului va fi pînă peste 25 de ani de folos generalizat). Toate comunicările schimbate într-un oraş ar fi urmărite şi aparatele de supraveghere nu ar reacţiona decît la grupuri de cuvinte care ar constitui subînţelesul unei intenţii criminale sau anormale... După părerea experţilor, acest supercabinet negru ar permite prin el însuşi depistarea majorităţii delicvenţilor unui complex urban determinat. Într-o etapă următoare guvernele ar putea să nu se mai mulţumească cu această primă generaţie de controale electronice. Atunci, un panou halucinant de „investigatori“ perfecţionaţi ar putea intra în acţiune: ar fi nişte înregistratoare centralizate de convorbiri sau punerea la punct a unui fişier cu chipuri care ar permite descoperirea în cîteva secunde, pe bază de control electronic al panoramei urbane, a unui individ căutat.

RĂZBOAIELE NUCLEARE: ILOGICE ŞI IMPROBABILE

Iată deci încotro mergem, spre ce lume hipercomplexă ne îndreptăm. De fapt, toate aceste progrese potenţiale, această îmbogăţire accelerată a părţii evoluate a umanităţii, chiar ameninţările pe care le face să planeze asupra ei, tehnologia pe care o va dezlănţui, nu sînt de aşteptat decît într-o lume ieşită din absurditate şi eliberată de nebuniile sale. Timp de mai multe luni Kahn, principalul lui colaborator, Anthony Wiener şi ceilalţi 33 de specialişti în problemele viitorului de pe malurile Hudsonului au disecat şi examinat în repetate rînduri eventualităţile politice ce se vor putea produce între 1968 şi 2000. Rezultatul acestor luni de cercetări constă într-un capitol al raportului lor cu titlul „Despre unele posibilităţi de războaie nucleare...“ Concluzia acestuia este optimistă: acestea sînt ilogice şi deci improbabile între supermani postindustrializaţi.

Aşa se anunţă viitorul din vîrful colinelor liniştite din apropierea Hudsonului... Lumea începutului celui de-al treilea mileniu, acest univers al viitorului, care se apropie în mod inexorabil cu fiecare secundă ce trece, va putea trăi în pace în mijlocul avantajelor sale periculoase. Principalul obiect de studiu în acest stadiu de evoluţie economică va fi găsirea mijlocului de umplere demnă a timpului liber şi combaterea acelei plictiseli care se va naşte în mod inevitabil din uniformitate. În aceasta va consta, evident, sarcina îndrăzneaţă a „rezervelor de reflecţie“ ale anilor 2020 şi următori.

(după „PARIS-MATCH“)

EPISTEMOLOGIE ȘI FILOZOFIE

Discuția asupra situației actuale din domeniul epistemologiei, avînd ca obiect raportarea disciplinei în plină afirmare, la filozofie, trebuie să facă față unor dificultăți deosebite, a căror origine și natură este greu de expus în cîteva rînduri. Greutatea, din cauza statutului, a profilului contemporan al epistemologiei, de a-i da o definiție acceptabilă ne obligă să o substituim prin cîteva considerații generale.

Etimologic, cuvîntul „epistemologie" provine din **épistemé** (știință) și **logos** (teorie, studiu critic despre...). Ceea ce se desemnează însă prin acest termen diferă de la o școală filozofică la alta, sau chiar de la o națiune la alta : filozofia engleză și italiană confundă epistemologia cu teoria cunoașterii, iar germanii cu filozofia științei în ansamblu. Există cîteva accepțiuni sau „definiții" mai larg răspîndite ale acestei discipline. După A. Lande, epistemologia este **„studiul critic al principiilor, ipotezelor și al rezultatelor diverselor științe, destinat să determine originea lor logică (non-psihologică), valoarea și semnificația lor obiectivă"** ; iar Jean Piaget o definește drept : **„cercetare esențialmente interdisciplinară, care își propune să studieze semnificația cunoașterii, a structurilor operatorii sau noțiunilor, recurgînd pe de o parte la istoria lor și la funcționarea actuală într-o știință determinantă... pe de alta, la aspectul lor logic și, în sfîrșit, la formarea lor psihogenetică sau relația lor cu structurile mentale".**

Deși am dat ca exemplu două definiții mai „obiective", se poate observa totuși chiar și aici o influență decisivă a concepției filozofice asupra rolului semnificațiilor atribuite epistemologiei. Întrucît, din această cauză, există o mare diversitate de puncte de vedere asupra statutului epistemologiei, vom înlocui o anumită definiție generală a ei cu enunțarea unora din **problemele ei actuale.**

Ideea generală după care epistemologia se ocupă de condițiile generale ale adevărului științific și de mijloacele cu care spiritul nostru ajunge la el, se traduce în perioada actuală printr-un program de lucru mai elaborat, printr-o serie de probleme cum sînt : cercetarea invarianților, a structurilor și legilor științei, a metodelor pentru decelarea lor, a principiilor pe baza cărora se constituie știința și a valorii lor, studierea valorii rezultatelor științifice și a criteriilor la care se apelează pentru a o judeca. Epistemologia actuală se ocupă atît de geneza cunoștințelor științifice, de formulele și modurile preștiințifice de cunoaștere și de saltul de la simțul comun la faptul științific, iar apoi de creșterea cunoștințelor, cît și de structura enunțurilor științifice considerate ca un corp de cunoștințe constituit, de structura, nivelele, funcțiile și transformarea teoriilor și ipotezelor științifice ; o atenție specială se acordă azi studierii limbajului și rolului său ca meditație a genezei gîndirii științifice (asigurînd saltul de la obiectul percepției la obiectul științei) și ca formă de structurare a ei ; un loc central ocupă problema structurilor (ce sînt, ce semnifică ele în raport cu realitatea, de ce natură e obiectivitatea pe care o constituie ele) și în genere studiul **formelor,** a aparatului formal în enunțul științific (deja Kant a demonstrat teza celebră : „dacă toate cunoștințele încep cu experiența, nu urmează că toate vin din experiență") ; în sfîrșit, un loc important al preocupărilor epistemologiei (și metodologiei științei) actuale îl ocupă studierea metodelor și instrumentelor științei, precum și cercetarea unor concepte-cheie ale cunoașterii științifice cu întindere deosebită (probabilitate, finalitate, analitic, sintetic etc.) și cu o mare valoare explicativă.

Avînd în vedere acest larg program de cercetări se pune firesc întrebarea : ce metode utilizează epistemologia pentru realizarea lui ? După cum reiese și din definiția lui J. Piaget, epistemologia utilizează analiza logică și critică, constituind în același timp un efort sintetic de generalizare a istoriei științei și a gîndirii științifice contemporane. Lui Piaget îi revine, în acest domeniu, meritul inițierii unei metode experimentale. Astfel, epistemologia actuală are simultan o dimensiune istorico-critică, una logico-analitică, una sintetică și una experimental-genetică. Ceea ce ne întrebăm în rîndurile de față este : mai păstrează oare ea și o dimensiune filozofică ? Tema pe care am dori s-o argumentăm în cele ce urmează și s-o punem la baza analizei raporturilor epistemologiei cu filozofia este următoarea : spiritul științific și spiritul filozofic, deși reprezintă forme ale conștiinței umane ireductibile, nu sînt disociabile în epoca actuală.

Sursele istorice ale epistemologiei se află, pe de o parte, în necesitatea apărută în dezvoltarea științei de a reflecta asupra condițiilor generale ale cunoașterii științifice [1]) și asupra întemeierii necesității universalității și obiectivității enunțurilor științei, a valorii ei generale (pas necesar pentru integrarea științei în ansamblul preocupărilor umane), pe de altă parte în meditațiile filozofice, în necesitatea căutării unui fundament dezbaterilor filozofice, a unui criteriu pentru aprecierea argumentării filozofice, pentru înlăturarea „confuziilor" și „imperfecțiunilor" metafizicii. Deși se referă la știință și la filozofie în același timp, epistemologia clasică aparține în exclusivitate reflecției filozofice. Știința clasică (pînă la sfîrșitul sec. 19) fundamental a-critică, angajată în succese de ordin practic, și vizînd numai obiectul, nepreocupîndu-se decît de eficiența sa progresivă, fără a se întoarce reflexiv, interogativ, asupra ei însăși, a lăsat în sarcina filozofiei preocuparea de a găsi un temei, un fundament al ei. După cum scrie Hegel (în **Enciclopedia științelor filozofice — Logica**) — caracterizînd această situație **„în procedarea proprie științei... forma necesității rămîne nesatisfăcută. În măsura în care e îndreptată către satisfacerea acestei nevoi, reflecția este gîndire propriu-zis filozofică, gîndire speculativă".** De aceea **„raportul științei speculative** (al filozofiei — n.n.) **cu celelalte științe stă deci numai în aceea că, pe de o parte, ea nu lasă la o parte**

dialectica ideilor

conținutul empiric al acestora, ci îl recunoaște și îl utilizează ; ea recunoaște, de asemenea, universalul la care ajung aceste științe, legile, genurile etc., și îl transformă în conținut propriu". Tot aici, Hegel recunoaște și al doilea aspect al epistemologiei filozofice, îndreptarea ei nu spre știință, ci, de data aceasta, spre filozofia însăși : **„Această gîndire, proprie modului de cunoaștere filozofic, are ea însăși nevoie să fie înțeleasă în ce privește necesitatea ei și, totodată, să fie justificată în ceea ce privește capacitatea ei de a cunoaște obiectele absolute. O atare înțelegere și justificare este, însă, ea însăși cunoaștere filozofică și deci nu poate cădea decît în cuprinsul filozofiei".** Iată pe deplin justificată de Hegel, în conformitate cu tendințele științei clasice, **natura filozofică** a epistemologiei. Soarta acestei discipline filozofice în interiorul filozofiei a evoluat ; ea diferă de la filozof la filozof. La Platon ea este integrată armonic într-o filozofie generală, aducînd argumente specifice pentru justificarea sensului general al vieții umane, destinului, soartei omului în lume (vezi dialogul **Fedon**). Descartes, prin descoperirea și definirea **subiectului epistemic, transcendental** ca subiect cunoscător, a acordat o valoare deosebită epistemologiei ; prin ea se cer științei titlurile ei fundamentale pentru a-i recunoaste valoarea. Kant (apoi Husserl) o consideră partea principală a filozofiei, silind-o pe aceasta din urmă să se restructureze potrivit normelor ei ; epistemologia, născută din confuzia și imperfecțiunea metafizică, devine acum o normă și o limită a speculației metafizice. Pentru a o putea menține, Kant schimbă obiectul metafizicii (devenită studiul condițiilor transcendentale ale cunoașterii și a limitelor ei). Epistemologia cristalizată în **„Critica rațiunii pure",** ca doctrină a condițiilor apriorice ale științei, deosebită de logica tradițională prin încercarea de a găsi matematicii, fizicii sau chiar experienței în genere, o țesătură de principii formale, superioare experienței ca atare, însă deosebite de cele pur logice (chiar dacă li se atribuie ca sediu tot spiritul nostru), a inițiat marea problemă a criticii științei : în ce constă aportul formal adus de intelect în constituirea științei și ce valoare are el în raport cu experiența ; prin aceasta a influențat decisiv întreaga dezvoltare ulterioară a epistemologiei și științei. Hegel, contrar unor afirmații nefondate care îl caracterizează drept un „adversar al epistemologiei", reprezintă un moment esențial, de răspîntie în istoria epistemologiei. Mai mult, el a prefigurat adînc tendințele spiritului științific contemporan. La Hegel se propune, ca o reacție împotriva criticismului, o trecere de la o doctrină a cogito-ului, a rațiunii abstracte, a structurii ei, la o doctrină a conceptului. Pentru Hegel cercetarea condițiilor posibilității științei nu poate consta într-o descriere **a priori** (a formelor transcendentale care fac posibilă cunoașterea) **închise,** epurate de orice conținut științific. Formulînd tendința epistemologiei actuale, prefigurată de Hegel, Jean Cavaillès scrie : **„Epistemologia nu are nevoie de o filozofie a conștiinței, ci de o filozofie a conceptului".**

La Marx se produce substituirea analizei transcendentale a condițiilor percepției și științei într-o analiză a condițiilor **praxisului,** care nu exclude însă ca moment al speculației gîndirea formală ; pe aceasta Marx n-o izolează pentru a o cerceta „în sine", ci o reintegrează în ansamblul vieții umane (în primul rînd, practică) pentru a o întemeia, dezvăluindu-i dimensiunile și valoarea ei și, în același timp, dezvăluind „misterul construcției speculative" al vechii filozofii.

În fine, în secolul nostru, Husserl a apărat epistemologia de tendințele anexioniste ale unor științe (în special psihologia), încercînd să o reîntemeieze potrivit noii matematici.

Momentul actual se caracterizează prin prezenta, pe lîngă prelungirile în contemporaneitate ale marilor epistemologii clasice, a încercării de a disocia din corpul filozofiei această parte a ei, epistemologia, și de a o constitui cu mijloacele „stricte" ale științelor. Situația „faptului epistemologic" devine astfel mult mai complexă. În știința contemporană asistăm la tendința generală de a-și incorpora un nivel metateoretic, reflexiv. Cauza acestei tendinte se află în prefacerile revoluționare prin care trece știința începînd cu sfîrșitul sec. 19 (în care s-a schimbat raportul de pînă acum al teoriei cu experiența și au apărut contradicții, paradoxe în corpul teoriilor științifice, în înseși fundamentele lor), care au determinat cercetarea propriu zis științifică să nu mai ignore problemele reflexive ci, dimpotrivă, să le desprindă din sfera speculației filozofice, înscriindu-le, integrîndu-le în structura lor și încercînd să le „decidă" cu propriile lor mijloace. Astfel au apărut epistemologiile matematicii, fizicii, biologiei etc. Paradoxal, se încearcă astăzi și o penetrație a mijloacelor științei în epistemologia filozofiei prin încercarea de a constitui o epistemologie **științifică** a sistemelor filozofice, o logică a filozofiei, o teorie științifică a argumentării filozofice etc.

În peisajul epistemologic actual domină o neunitate a diverselor sisteme, tendințe, curente, neunitate care se fundează pe lipsa de unitate internă a științei însăși în etapa actuală. Divergențele actualmente existente între aceste căi conduc adesea la o poziție sceptică cu privire la viitorul epistemologiei generale, filozofice (la restabilirea unității științei cu filozofia), care se exprimă în teze despre existența unui „pluralism noetic" fundat pe un „pluralism științific" sau pe „diversitatea stărilor și dimensiunilor cunoașterii". Epistemologia care s-ar acorda practicii afective a științei trebuie să devină „pluralistă" să accepte ca fapt „eclectismul mijloacelor" cu care lucrează știința, să se instruiască în acest sens de la spiritul artelor plastice. Epistemologia n-ar fi posibilă decît ca o filozofie a științei „dispersate". Cu scopul de a nu-i scăpa nici o invenție a acțiunii umane.

Cu toate că aceste argumente pleacă de la recunoașterea lipsei de unitate a științei contemporane, semnificația lor nu trebuie absolutizată, deoarece se observă în acelasi timp, în perioada actuală, ascensiunea „forțelor de opoziție", o sedimentare în cursul acestor procese de „transmutație" științifică a unor noi baze mai largi și mai comprehensive pentru un edificiu epistemologic unitar. Este vorba în primul rînd de descoperirile științifice din matematica actuală care pun la dispoziția epistemologului posibilități inedite pentru unificare conceptuală. **„Cercetarea matematică majoră** — scria Dan Barbilian — **primește o organizare și orientare învecinate cu aceea a funcțiunii poetice, care apropiind prin metaforă elementele disjuncte, desfășoară structura identică a universului sensibil. La fel, prin fundare** axiomatică **sau** grupal teoretică (s.n.) **matematicile asimilează doctrinele diverse și slujesc scopului indicat de a se instrui de unitatea universului moral al conceptelor. În acest chip ele încetează de a mai fi o laborioasă barbarie, ci, participînd la desăvîrșirea figurii armonioase a lumii, devin umanismul cel nou".** Tocmai plecînd de la **axiomatica** și **teoria grupurilor** se tinde astăzi să se justifice într-un mod nou posibilitatea științei, a cunoașterii în general, a inteligibilității naturii, a necesității și obiectivității enunțurilor cunoașterii.

I. PÎRVU

---

[1]) **Pe această linie, începutul problemelor epistemologiei îl constituie deosebirea între** actul **de cunoaștere și obiectul cunoscut. (Vezi Platon : Teetet).**

Ianuarie: MOMENTUL SPANIOL

Demonstraţie la Porto şi Frankfurt pe Main.
Atena — „Campania studenţească“ pentru libertate şi democraţie
Paris — greva mediciniştilor
Spania — 9 ianuarie : 4 000 de studenţi protestează împotriva închiderii Facultăţii de ştiinţe politice şi economice, 13 ianuarie : demonstraţiile cuprind întreaga Universitate din Madrid. La 18 ianuarie li se alătură noi greve, la Sevilla, Barcelona, Santiago de Compostela, Oviedo, Malaga, Zaragoza.

Ianuarie-februarie: MOMENTUL ITALIAN

„Dezbaterea universitară“, provocată de legea Gui, îmbracă forma grevelor şi demonstraţiilor **mai întîi la :**

Pisa, 17—23 ianuarie. Apoi la Roma, 20 ianuarie, Padova şi Milano, 9 februarie. Rectorul Universităţii catolice din Milano face apel la poliţie şi pompieri.

„Ziua naţională pentru democratizarea învăţămîntului“ la Roma, Florenţa, Trento şi Napoli, februarie.

Februarie: TREI MARI EVENIMENTE „MILITARE“ ÎN AMERICA LATINĂ

1. — Ocuparea militară a Universităţii Santo Domingo
2. — Reprimarea violentă a „marşului libertăţii“ studenţilor mexicani
3. — Ciocnirile violente ale studenţilor cu poliţia în Columbia

Manifestaţii ale studenţilor americani împotriva războiului din Vietnam. Focare principale : Universităţile Berkeley, Madison, Cambridge. Bilanţ = 455 arestări, 1 728 sancţiuni disciplinare.

Berlinul occidental, 18 februarie : 10 000 de studenţi organizează un miting de solidaritate cu lupta Vietnamului. Printre lideri — Rudi Dutschke.

Martie: MOMENTUL BRAZILIAN

Se încheie greva de 145 zile a studenţilor chilieni, care cereau dreptul de reprezentare în organele academice.

Manifestaţii în Bolivia, Ecuador, Peru, Etiopia, Tunisia, Spania

Brazilia : Studenţii cer recunoaşterea Uniunii Naţionale studenţeşti.
Se afirmă ca lider Vladimir Palmeira.
Uciderea de către poliţie a studentului Edson de Lima provoacă un val de demonstraţii şi ciocniri cu armata. Se declară starea de asediu.

Aprilie: MOMENTUL DUTSCHKE

Berlinul occidental, 11 aprilie : atentat împotriva lui Rudi Dutschke, lider al Federaţiei Studenţilor Socialişti şi al opoziţiei extraparlamentare. Între 11—15 aprilie au loc manifestaţii de solidaritate în Berlinul occidental, la Frankfurt pe Main, Hamburg şi München. **Demonstraţii asemănătoare vor avea loc apoi la Hanovra, Viena, Roma şi Milano.**

S.U.A., 24 aprilie. Trei greve izbucnesc simultan, în aceeaşi zi, prin coincidenţă... La Universitatea Columbia intră în grevă 2 000 de studenţi. 400 vor fi arestaţi. La Boston şi Hartford studenţii protestează împotriva discriminărilor rasiale.

Mai: MOMENTUL FRANCEZ

Grevă generală în Senegal, ca protest împotriva reducerii burselor, grevă a studenţilor de la Universitatea Liberă din Bruxelles pentru autonomie universitară, grevă la Beirut pentru mărirea salariilor profesorilor.

Franţa, 3 mai : primele incidente din Cartierul Latin ; 10 mai : apar primele baricade ; 11 mai : sindicatele cheamă la grevă generală ; 23 mai : nou val de demonstraţii în Cartierul Latin ; 24 mai : marşul studenţesc spre Gara Lyon ; 1 iunie : marşul de la Montparnasse la Austerlitz.

Iunie: MOMENT LATINO-AMERICAN

Moment englez : **studenţii de la Hull University şi Keele University cer reforma planurilor de învăţămînt. Li se alătură studenţi de la 4 colegii de artă din Londra, Surrey şi Birmingham.**

Rio de Janeiro, 19 iunie : studenţii cer un nou buget pentru educaţie. Rezultat : închiderea Universităţii la 23 iunie.

Ciocniri cu poliţia la Bogota şi Montevideo. Declararea „stării de asediu“ în Uruguay.

Argentina : 15 iunie, aniversarea a 50 de ani de la „Reforma Universităţii“ născută la Universitatea din Cordoba în 1918. Amintirea acelui „Grito de Cordoba“ declanşează un nou val de mişcări revendicative.

de săptămînă, amprenta studenţească. În întreaga lume la ordinea de zi a opiniei publice au stat fără întrerupere atît revendicările democratice şi politice ale studenţimii cît şi eforturile de reformă şi perfecţionare a învăţămîntului. În precedentele trei numere rubrica noastră „Dialectica ideilor“ a încercat să vă ofere, sub semnătura vechiului redactor şi colaborator al „Vieţii studenţeşti“ Fred Mahler, o incursiune teoretică în lumea tineretului occidental, un comentariu larg asupra cauzelor, mobilurilor, amplorii şi perspectivelor mişcării studenţeşti privită în acelaşi timp în relaţie cu alte

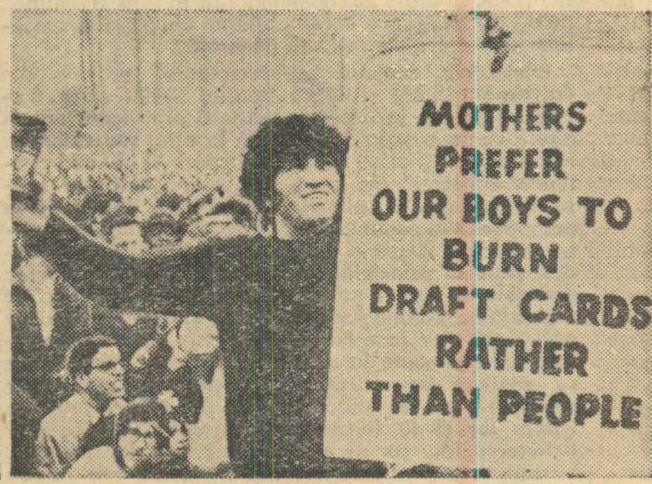
mişcări democratice. Interesul real al studenţilor noştri — resimţit şi în cantitatea de întrebări puse cu prilejul informărilor politice — pentru cunoaşterea şi înţelegerea mişcării de opinie studenţească în lume ne îndeamnă să încercăm, în două numere, un sumar panoramic asupra anului studenţesc 1968. De-a lungul celor peste 40 de numere rămase în urmă am căutat să vă informăm, la zi, despre evenimentele şi acţiunile studenţilor din 36 de ţări, de pe toate continentele. Bilanţul nostru, deci, nu va putea marca acum decît momentele principale...

Furtunosul an studenţesc 1968 (I)

CONŞTIINŢĂ, RADICALIZARE, ANARHIE...

Primejdia nemărturisită a unui bilanţ, a unei statistici e întotdeauna magia cifrelor. A enumera pur

şi simplu cele 36 de ţări din Europa, America de Nord şi de Sud, Asia, Africa şi Australia în care s-au înregistrat anul acesta acţiuni revendicative studenţeşti n-ar putea justifica decît amploarea, aproape fără precedent, a activizării opiniei tineretului studios pe toate meridianele. A trece în revistă cuvintele de ordine ale acestor acţiuni — raţiunile de reformă, principiile de democratizare şi autonomizare exprimate, n-ar releva nimic mai mult decît o înrudire în spirit. Pentru fiecare mişcare există mobiluri profunde care se cer analizate aparte, însumînd datele unei situaţii particulare, născută în condiţii economice, sociale şi politice precizate şi diferenţiate de la ţară la ţară.

Analiza atentă a anului studenţesc 1968 ar avea nevoie de volume întregi şi, mai mult, de un dicţionar care să clarifice conţinutul diferit pe care fiecare mişcare îl acordă noţiunilor principale, şi asemănătoare deseori, din programul de acţiune. Spania, Franţa, Italia, America Latină, Statele Unite au fost, în 1968, momentele de acută exprimare a contradicţiilor-limită din mişcarea de tineret, şi în rîndurile de faţă vom căuta să desprindem tendinţele specifice ale evoluţiei opiniei studenţeşti în aceste esenţiale puncte de reper. Dincolo de aspectele concret particulare ale unei mişcări sau alteia, comentatorul, ca şi cititorul, a intuit cu siguranţă efortul accentuat al mişcării studenţeşti mondiale de a-şi radicaliza poziţiile. Efectul acestei radicalizări se resimte pretutindeni sub formele procesului de conştientizare a acţiunilor, în comprehensiunea din ce în ce mai acută a situării pe poziţii politice şi sociale, în raportarea tot mai frecventă a revendicărilor universitare la nevoile şi legile societăţii, în încercarea de descifrare, de pe poziţii proprii a respectivelor legi, printr-un efort teoretic, sociologic şi filozofic, nemaiîntîlnit pînă acum în preocupările studenţeşti.

Studenţii dovedesc conştiinţa înţelegerii legăturilor esenţiale dintre învăţămînt şi societate, lupta lor pentru restabilirea acestei legături acolo unde ea a fost ruptă, sau pentru perfecţionarea ei, demonstrînd pe scară mondială dorinţa tineretului studios de a fi conceput ca o parte integrantă a societăţii.

Izolarea arbitrară a studenţilor de societate, practicată uneori sub lozinca „student as such“ — studentul ca atare, obligat să se preocupe numai de studiu şi problemele sale adiacente — dispare încetul cu încetul. Desigur, efortul de radicalizare resimţit pretutindeni e în multe cazuri însoţit de excese, de manifestări anarhiste, extremiste, negatoare, lipsite de analiza lucidă a realităţii, exacerbînd opoziţia în sine, ca atare, manifestări care nu au ca efect decît izolarea studenţimii şi, prin proclamarea ei ca o entitate socială aparte, îndepărtarea de forţele democratice populare dintr-o ţară sau alta.

Fenomenul de evoluţie a opiniei studenţeşti se dovedeşte deci un proces complex, exprimat în modalităţi felurite, compus şi influenţat de mulţi factori. Analizarea sa devine astfel cu cît mai grea, cu atît mai necesară...

REZISTENŢA „ANTI-DRAFT“

Impopularitatea războiului din Vietnam a fost în mod clar resimţită şi prin intermediul barometrului opiniei studenţeşti. În Statele Unite s-a născut în acest timp un fenomen nemaiîntîlnit de aproape un secol : refuzul de înrolare în armată. O lege datînd din 1948 acordă autorităţilor americane dreptul de a înrola tineri începînd de la vîrsta de 19 ani. Pentru a evita înrolarea, tinerii nu pot face apel decît la două vechi „sisteme“ : banul şi... simularea afecţiunilor cerebrale. Astfel 300 000 de americani au obţinut amînări după ce s-au supus examenelor de psihiatrie, provocîndu-şi artificial schimbări de tensiune, fumînd ţigări impregnate cu substanţe care provoacă semne de tulburări pulmonare sau contractînd, premeditat, boli venerice. Iată însă că, începînd din primăvara trecută, şi-au făcut apariţia în rîndul tineretului asociaţii bazate pe „obiecţii de conştiinţă“, care-şi propuneau să refuze şi să militeze pentru refuzul înrolării, privit ca un act moral şi politic. Imediat Institutul „Harvard Crimson“ lansează o anchetă statistică — americanii gustă foarte mult aceste sondaje de opinie — şi conchide : mai mult de un sfert din studenţii întrebaţi preferă închisoarea înrolării în armată, 60 la sută afirmă că vor face totul pentru a se sustrage serviciului militar, iar numai 3 la sută declară că se vor înrola „de nevoie“ — în corpurile de rezervă.

Mişcarea de refuz a înrolării — rezistenţa „anti-draft“ — se extinde, caută noi forme, rămînînd în acelaşi timp neorganizată, aproape spontană. Studenţii ard ordinele de chemare, iau parte la demonstraţii, purtînd flori în mînă pentru a le opune baionetelor poliţiei militare, organizează spectacole de teatru şi happening-uri sau, pur şi simplu, părăsesc ţara plecînd în Canada. Numărul absenţilor de la serviciul militar creşte la 13 000 de la 349 în 1965 şi 680 în 1966 !

David Haris, fost preşedinte al Asociaţiei studenţilor de la Universitatea Stanford, descriind starea de tensiune creată de război, declară : „Dacă ţara noastră şi-a pus în gînd să asigure ordinea în lume, va trebui mai întîi să-şi trimită în închisori tot tineretul“...

CE PĂRERE AI, K. D. WOLFF ?

Dacă încercăm, în aceste rînduri, să sesizăm cel mai caracteristic aspect pentru o mişcare studenţească sau alta şi dacă, pentru studenţii americani, specifică ar fi rezistenţa anti-draft, în corelare cu problemele perioadei electorale, pentru colegii lor vest-germani acţiunea esenţială a fost închegarea opoziţiei extraparlamentare. Însoţită de o încercare de clarificare a revendicărilor universitare, favorizată de procesul de radicalizare a mişcării, opinia studenţilor vest-germani a fost viu solicitată anul acesta de dezbaterea legilor de urgenţă. Karl Dietrich Wolff, liderul S.D.S. pînă nu de mult, un băiat blond, scund şi agitat, cu care reporterului i-a fost peste putinţă să închege un interviu, sintetiza astfel problematica mişcării studenţeşti vest-germane :

„Structura autoritară a societăţii la noi îşi găseşte o expresie foarte potrivită în situaţia universităţilor. Industria are nevoie de specialişti şi reformele tehnice impun examene suplimentare, eliminări, selecţii, numerus clausus. De aceea există un raport între tendinţele autoritare vizînd suprimarea opoziţiei şi politica de a refuza orice reforme sau de a accepta numai o reformă tehnică a universităţii. Lupta împotriva legislaţiei excepţionale are pentru noi, în acest context, o importanţă primordială. Acţiunile studenţilor noştri nu trebuie analizate izolat. Aşa cum mişcarea însăşi nu trebuie judecată izolat, S.D.S. a arătat, în urma valului protestatar din acest an, că studenţii nu pot reuşi nimic dacă nu-şi găsesc aliaţi şi, obiectiv vorbind, nu pot găsi aliaţi decît în clasa muncitoare. A existat desigur o perioadă în care tocmai izolarea studenţilor i-a determinat să facă un pas înainte, să se gîndească la schimbarea radicală a societăţii. În prezent studenţii socialişti din Republica Federală fac tot posibilul pentru a ieşi din această izolare arbitrară“.

Eugen PATRICHE

Revoltă în amfiteatrele Italiei

Serioase tulburări în rîndurile tineretului universitar italian au marcat începutul anului 1968. Roma, Milano, Veneția, Genova au fost pe atunci teatrul unor mari demonstrații și acțiuni soldate în cele din urmă cu violente ciocniri între studenți și poliție. Au fost ele privite ca elemente singulare, simple accidente în viața politică italiană? Au luat oare ele prin surprindere opinia publică și autoritățile? Nu se poate vorbi de așa ceva. Pașii demonstranțiilor din februarie — martie a.c. constituiau mai degrabă ecoul încă puternic al unui mare curent revendicativ (și nu numai revendicativ) care circulă de multă vreme în amfiteatrele italiene. Cît despre perspectiva ce li se întrevedea de pe atunci frămîntărilor la care ne referim, e suficient, credem, să amintim că la Roma se vorbea deschis: atît timp cît vor exista mobilurile care au determinat recrudescența mișcărilor studențești, reizbucnirii lor îi va fi suficientă doar o scînteie. Timpul care a trecut a confirmat cum nu se poate mai bine că presupunerile n-au fost simple vorbe. Mișcări studențești de mai mică sau mai mare amploare au punctat cu regularitate aproape matematică cele opt luni care au trecut.

Și iată că, la începutul acestei luni, agențiile de presă au fost nevoite să facă din nou loc, în lunga coloană a evenimentelor de tot felul, frămîntărilor reizbucnite în universitățile din mai multe regiuni ale Italiei. Comunicatele precizează, deocamdată, că mii de studenți din Catania și din Sicilia au fost „cap de afiș" în demonstrațiile organizate. Mobilul imediat al protestului lor — lipsa sălilor de cursuri. Roma n-a fost nici ea ocolită: studenții au ieșit în stradă, ocupînd și săli de cursuri ale universității.

De adăugat că nu este pentru prima dată cînd reizbucnirea tulburărilor studențești are loc paralel sau, mai bine zis, pe fondul grevelor și demonstrațiilor altor categorii ale populației italiene. Un mare număr de medici cer îmbunătățirea salariilor. Personalul diverselor întreprinderi, la fel.

O privire în timp asupra tuturor tulburărilor studențești din acest an, ca și din anul trecut de altfel, ne indică reforma învățămîntului universitar ca principală revendicare a studenților italieni. Cotidianul milanez „Il Giorno", pe care nu-l putem acuza de necunoașterea realității politice italiene, scria încă de la începutul anului: „Autoritățile nu pot, desigur, să nu fie alarmate de tulburările care, practic, amenință cu anihilarea anului universitar în curs. Ultimatumurile nu constituie însă un mijloc de rezolvare a situației explozive. E nevoie de mai multă și mai promptă solicitudine pentru cererile absolut fondate ale studenților: acelea de a se modifica radical un sistem de învățămînt arhaic".

Componentele și implicațiile reformei învățămîntului universitar sînt numeroase. Lipsa de cadre didactice este acuzată a fi una dintre necesitățile imperioase ale acestei reforme. Numărul studenților italieni la ora actuală este apreciat la 500 000, firește, o cifră aproximativă. Universitarii nu depășesc însă 10 000. Aici trebuie luat în considerare faptul că profesorii cu titlul adecvat sînt în jur de 2 800—3 000. Cerințele demonstranților apar și mai întemeiate, dacă vom aminti acele situații (nu chiar atît de rar întîlnite) în care unui profesor, ajutat de asistenți voluntari, îi revin spre instruire peste 300 de studenți.

Condiția materială a studentului, faptul că el este nevoit să-și împartă timpul pentru învățătură și, deopotrivă, pentru cîștigarea existenței zilnice, constituie, de asemenea, o dominantă în șirul de revendicări ale manifestațiilor. Studenții italieni înțeleg prin necesitatea reformei învățămîntului universitar o radicală modificare a sistemului de burse în sensul măririi numărului acestora. Se va înțelege că o singură bursă la 100 de studenți, adică atît cît se acordă în prezent, este departe de necesitățile reale ale studențimii. Tabloul revendicărilor studențești poate fi completat încă. Ne limităm a aminti lipsa sălilor de cursuri ca una dintre cerințele întemeiate.

Se va pune desigur întrebarea care este poziția autorităților italiene față de toate acestea, față de necesitatea larg recunoscută a reformei învățămîntului universitar. Un proiect în acest sens a fost întocmit de guvern încă acum trei ani și ceva. El n-a fost însă aplicat nici pînă astăzi și nu există speranțe că lucrurile vor evolua mai rapid de acum înainte. De ce? Lăsînd la o parte faptul că proiectul nu întrunește adeziunea majorității studenților, că prevederile lui sînt insuficiente dacă se are în vedere rezolvarea cu adevărat a problemei modernizării școlii italiene, proiectul a întîmpinat și întîmpină încă serioase obstacole din partea Camerei, organism ale cărei păreri nu concordă cu cele ale guvernului. Fragilitatea vieții politice din țară, instabilitatea ei au efectul gazului peste foc. Este de la sine înțeles că satisfacerea revendicărilor esențiale ale studenților italieni, ale corpului didactic universitar constituie singurul punct de plecare al celor ce doresc cu adevărat să soluționeze criza studențească.

De fiecare dată cînd pe agenda vieții tineretului italian a reapărut realitatea crudă a demonstrațiilor studențești de stradă, observatorii obiectivi ai acestor evenimente au fost unanimi în a aprecia că nu există motive pentru a considera învățămîntul universitar o problemă închisă. Ne conduc oare demonstrațiile de la începutul acestei luni către o altă concluzie?

Ion MITRACHE

UNGARIA:

Preocupări pentru perfecționarea învățămîntului

Problemele complexe ridicate de procesul de învățămînt, de la dezbaterea aspectelor ideologice pînă la fenomenele concrete ale desfășurării studiului, s-au plasat în ultimul timp în atenția generală. Perfecționarea învățămîntului, sub toate aspectele sale, constituie o preocupare de seamă și pentru colegii noștri din Ungaria

În ultimele luni presa maghiară a găzduit un larg schimb de opinii în legătură cu trăsăturile specifice ale dezvoltării învățămîntului superior. Prorectorul Universității din Budapesta, prof. Benkö Lorand, sublinia în „Magyar Hirlap" că scopul universității nefiind încărcarea studenților cu un bagaj de cunoștințe fără margini, esențial pentru cadrele didactice trebuie să fie îndreptarea interesului studenților spre evoluția disciplinelor. În acest sens, Universitatea budapestană a luat inițiativa, pentru anul școlar viitor, a accentuării procesului de învățămînt în două etape — în primii ani studenții primind o pregătire de bază, ca apoi să meargă spre specializare — preconizînd reducerea numărului maxim de ore de predare săptămînale și a examenelor, pentru a se evita suprasolicitarea.

Deosebit interes stîrnește problema plasării în producție. Datorită renunțării la vechiul sistem de repartizare absolvenții își pot găsi slujbe individual. Dificultățile create de noua măsură sînt analizate cu grijă. „Există viitori profesori care au înaintat numeroase cereri pentru slujbe, primind de pretutindeni răspunsuri negative, încît de luni de zile se află într-o stare de incertitudine materială și morală", arăta Zsigovits Edit în „Magyar Hirlap". La Universitatea din Szeged, de pildă, deși studenții de la filologie au absolvit în aprilie, două treimi din ei încă nu au slujbe. Doar 20% din absolvenții Universității din Budapesta — profesori de liceu — au reușit să se plaseze, semnala Miklosi Dezso în „Nepszava", vorbind de o „oarecare contradicție între necesitățile societății și pregătirea absolvenților universitari".

O anchetă a ziarului „Magyar Nemzet" a relevat probleme asemănătoare în rîndurile tinerei intelectualități tehnice. „S-a format opinia, conchide ziarul, că salariul primit nu se află în concordanță cu perioada de studii, lungă și adesea plină de sacrificii, dar nici cu calitatea muncii efectuată în prezent... Rezultatele anchetei ne avertizează și pun în fața noastră sarcina urgentă a soluționării acestor probleme concrete și obiective".

În cadrul dezvoltării publice au fost cuprinse propuneri și măsuri organizatorice complexe în legătură cu creșterea rolului consiliilor universitare și dezvoltarea democratismului intern al universităților. S-a constituit un Consiliu național pentru burse și se elaborează un nou statut al cercurilor științifice, creîndu-se posibilitatea ca acestea să participe la soluționarea unor probleme practice ale producției.

Revista teoretică a P.M.S.U. „Tarsadalmi Szemle" (nr. 7/68) a pus în discuție importanța unei alte probleme. Dezvăluind esența unor fenomene — „interpretarea subiectivă a corelației dintre pregătirea politică și profesională", neglijarea criteriilor politico-ideologice în favoarea muncii științifice în sens strict profesional — revista, afirmînd principiul conducerii de către partid a universității, arată: „Formarea intelectualității socialiste este un proces neîncheiat și esențial este ca prin muncă ideologică hegemonia materialismului dialectic și istoric să devină o realitate indiscutabilă".

Înscrise în procesul general de dezvoltare a societății, preocupările majore pentru perfecționarea continuă a sistemului de învățămînt capătă astfel deosebită pregnanță. În Ungaria, atenția cu care sînt privite aceste fenomene, în toată complexitatea, relevă încă o dată grija matură cu care procesul formativ este înconjurat.

Remus CRISTIAN

ALMA MATER XX

MAPAMOND STUDENȚESC

În perioada 6—11 noiembrie, o delegație a U.A.S.R. condusă de tovarășul Mircea Angelescu, președinte al U.A.S.R., a efectuat o vizită în Olanda la invitația Uniunii Naționale a Studenților din această țară.

★

Începutul lunii decembrie a marcat reluarea acțiunilor revendicative ale studențimii spaniole cu aceeași amploare ca și acum aproape un an, cînd, la 13 ianuarie, studenții de la facultățile de științe economice și cei de la litere și filozofie au început marele marș sub lozinca: „libertate și unitate". În primele zile ale lui decembrie acțiunile au debutat cu ocuparea de către studenți a sediilor acelorași facultăți care, și în ianuarie, se constituiseră ca principale focare ale manifestațiilor — economia și literele. Greva declanșată aici a avut imediat ca ecou greve asemănătoare la facultățile de fizică, arhitectură, medicină veterinară din Madrid, precum și la unele institute din Bilbao și Barcelona.

Ciocniri violente cu poliția au avut loc îndeosebi în fața clădirii Universității și în cartierul universitar. Forțe polițienești importante au fost dislocate în aceste locuri. În semn de protest împotriva acțiunilor represive ale poliției, 20 000 de studenți, cifră reprezentînd jumătate din cursanții Universității madrilene, au hotărît să boicoteze cursurile. Nici un student nu a luat parte la cursuri la facultățile de științe politice și economice, filozofie și litere. La Barcelona, de asemenea, prezența la cursuri a fost redusă, pretutindeni adunările studenților votînd pentru continuarea grevei.

Studenții din Bilbao au declarat grevă pe termen nedefinit, protestînd împotriva lipsei fondurilor pe care statul urma să le aloce universităților din acest centru.

★

Săptămîna trecută a vizitat țara noastră o delegație a studenților slovaci, condusă de Baltazar Duben, președintele Uniunii Studenților Universitari din Slovacia. Oaspeții au făcut o vizită la redacția revistei noastre, cu acest prilej avînd loc un schimb de informații în legătură cu presa studenților din România și Cehoslovacia.

Sic!

Calendarul elevului 1969, primul de acest gen, prezintă cititorilor săi articolul instructiv-educativ intitulat „Confort pentru animale". Pentru valoarea sa.. antologică, vă oferim, fără comentarii, cîteva citate :

«Animalele de astăzi, obişnuite cu noile condiţii de viaţă, sînt mult mai pretenţioase decît suratele lor de acum 20—30 de ani.

Dacă în trecut o vacă putea fi crescută cu „apă, paie şi bătaie", apoi cea de astăzi nu poate să trăiască fără nutreţuri combinate, furaje de cea mai bună calitate, microelemente, apă salubră etc. Pentru vaca de astăzi, păscutul pe marginea şanţului este inacceptabil ; ea este servită la bot, pe bandă rulantă, cu cantităţi suficiente de nutreţuri, preparate pe baza unor cercetări minuţioase ale oamenilor de ştiinţă.

Adăpatul la rîu sau la fîntînă pe frig, ploaie sau căldură este de mult uitat : adăpători automate le stau la dispoziţie în permanenţă cu apă proaspătă şi în cantităţi suficiente.

Cît despre fătare, nici nu se concepe fără asistenţa medicului veterinar. Viţelul este fătat în baza unei selecţii dirijate, la care s-a ţinut seama de toţi factorii, inclusiv de cei genetici. Părinţii săi nu au fost aleşi la întîmplare, ci pe baza unui studiu urmărit cu perseverenţă mai mulţi ani. Nu i se pune botniţă ca să nu sugă, ci este hrănit cu biberonul ; i se administrează vitamină, gamaglobuline. Vaca mamă nu mai „acceptă" să fie mulsă oricum, ci mecanic, după o prealabilă dezinfecţie a ugerului şi numai de către personal tehnic de specialitate.

Cît despre porc, ce să mai vorbim ! Au apus de mult timpurile cînd erau obligaţi să rîme legaţi de ţăruşi afară în ploaie, în vînt sau pe căldură. Astăzi nu poate creşte bine decît în colectivităţi mari.

Creşterea, îngrijirea şi îngrăşarea sa nu se fac în pădure, cu jir şi ghindă, ci în mod ştiinţific, pe baza unei unităţi nutritive alcătuită după multe eforturi, de o armată întreagă de cercetători (medici veterinari, chimişti, ingineri zootehnişti, biologi, economişti etc.).

Scroafele nu pot făta oriunde, aşa la întîmplare, ci numai în maternităţi anume construite, în condiţii speciale de aerisire, umiditate dirijată, lumină, spaţiu, linişte etc.

Purceii primesc o îngrijire aleasă, în boxe prevăzute cu instalaţii de raze infraroşii, care să-i încălzească, cu lămpi de raze ultraviolete, care să-i păzească de infecţii microbiene etc. Cînd mama nu are lapte suficient, ei sînt hrăniţi artificial, cu biberonul.

Găinile, în condiţiile zootehnice de azi, nu pot să-şi îndeplinească „nobila misiune" decît numai dacă li se acordă o atenţie deosebită. Au scăpat de coşmarul dormitului în pom. Dorm în hale mari, bine luminate, aerisite, curate, liniştite, se plimbă în padocuri mari, cu verdeaţă şi pomi. (...) Nu le rămîne altceva decît să scurme pămîntul — şi asta numai din plăcerea pe care au moştenit-o — şi... să asculte cîntecul cocoşului. Nu mai sînt obligate să se chinuiască cu clocitul, această treabă istovitoare şi de lungă durată fiind făcută le incubatorul artificial».

Dansaţi „La pirelina"!

În unele ţări, balurile şi reuniunile tinereşti au adoptat un nou dans, „La pirelina". Pentru o serată organizată la „Casa populară" de pe Ponte a Greve din Florenţa s-a făcut chiar o demonstraţie. Partenerii se leagă unul de altul cu o eşarfă, centură, funie etc. trecută pe după talia amîndurora şi, aşa legaţi, dansează cu

sau fără vreun ritm anume, ca la orice dans : adică atît cît ţine muzica. Ceea ce constituie adevăratul inedit e că dansatorii se lasă, în timpul evoluţiilor, cît mai mult pe spate, împreunîndu-şi genunchii, nu... mîinile. „La pirelina" e, deci, o exhibiţie la îndemîna oricui. Vă trebuie numai o... funie.

Umor

Un cititor a scris directorului unui ziar : „Aţi putea să-mi spuneţi de ce atunci cînd sărut vreo fată, ea închide ochii ?" Directorul i-a răspuns : „Aş putea să vă răspund dacă mi-aţi trimite fotografia dumneavoastră".

★

Şeful unei bande de răpitori adresează unui industriaş o scrisoare prin care îl ameninţă că, dacă nu-i dă 50 000 de dolari, îi va răpi soţia. Din greşeală, factorul predă scrisoarea unui vecin, foarte sărac. Acesta răspunde :

„N-am de unde să dau 50 000 de dolari, totuşi propunerea dumneavoastră mă interesează în cel mai înalt grad".

★

Prima prietenă : Sînt fericită. Mă mărit cu bărbatul care-mi place.

A doua prietenă : Asta nu înseamnă nimic. A fi fericită înseamnă să te măriţi cu bărbatul care place alteia.

★

Un scoţian se duce la un oficiu telegrafic londonez pentru a trimite o telegramă. I se spune că va plăti o taxă pentru mesaj, dar numele e scutit de plată. Scoţianul cade pe gînduri, apoi răspunde :

— Puteţi crede sau nu, dar eu sînt indian şi mă numesc : „pînă sîmbătă nu vin acasă".

★

Clienţi tipicari : *Un cetăţean intră într-un magazin, se dezbracă şi cere apă caldă. Vînzătorul îl întreabă : Ce doriţi să cumpăraţi ?*

— O cadă, dar nu pot s-o cumpăr fără s-o încerc.

★

Creditorul : *Ieri am fost de trei ori la d-ta după bani !*

Debitorul *(revoltat) : Cum ? Şi azi vii iar !*

★

— Păreţi foarte obosită, doamnă. Aţi avut azi multe vizite plictisitoare ?

— Nu ! D-ta eşti prima !

★

Pe poarta cimitirului din New York un afiş mare vesteşte vizitatorilor :

„Morminte de prim rang. Poziţie minunată. Vedere spre mare. Linişte desăvîrşită. Cei care încearcă cimitirul nostru nu vor să-l mai părăsească !"

★

Un individ care-şi omorîse mama şi tatăl e întrebat la sfîrşitul şedinţei de judecată dacă mai are ceva de spus în apărarea sa.

Atunci acuzatul suspină :

— Sper că domnii juraţi vor avea milă de un biet orfan !

★

Primul condamnat : — Cît ai ?

Al doilea : — Trei săptămîni închisoare.

I — Pentru ce ?

II — Am asasinat 5 persoane.

I — Imposibil ! Pentru 5 omoruri nu ţi-au dat decît trei săptămîni ?

II — Da ! Peste 3 săptămîni voi fi spînzurat.

Mata Hari la ea acasă

Actriţa Valerie Lagrange, una din favoritele lui Pietro Germi, a fost nevoită să ia, într-unul din filmele sale, numele renumitei spioane Mata Hari. Personalitatea acesteia, îndelung exploatată pînă în prezent de diverşi cineaşti, pare să fie pe placul actriţei. Încă cu mult înainte de începerea turnărilor, Valerie şi-a confecţionat o întreagă garde-

robă de haine indiene, căutînd să intre în rol chiar şi în afara repetiţiilor, pe stradă, în localuri, în societate. În plus, şi-a făcut rost şi de o tamburină cu care, ori de cîte ori avea timp liber, încerca să-şi bată ritmul diverselor dansuri. Acasă, costumaţia nu mai conta. Iat-o pe Valerie Lagrange executînd dansul lui Mata Hari într-o ţinută mai mult sau mai puţin intimă. Totul depinde, aici, de exigenţa privitorului...

O franzelă... arheologică

O franzelă neobişnuită a fost realizată de studenţii şi profesorii unei universităţi din S.U.A. „Franzela" este compusă din pămînt obişnuit, avînd dimensiuni impresionante — 27 m lungime, 4,5 m lăţime şi 1,5 m înălţime. În interiorul ei se află oase, oale de pămînt cu desene abstracte, unele obiecte de îmbrăcăminte (în special mini-jupe) şi chiar monede. Autorii s-au gîndit să obţină astfel o variantă contemporană a unui mormînd antic şi să cerceteze procesele care s-au petrecut altădată în locurile de înhumare. Cercetările se vor desfăşura în felul următor : în fiecare an, timp de o sută de ani, se va tăia cîte o felie lată de 1/100 din franzelă şi se vor urmări toate schimbările provocate de creşterea plantelor, de ploi şi zăpadă, la fel şi de animalele care ar putea fi, eventual, interesate de conţinutul movilei.

La un prînz sărăcăcios

Compozitorul italian Rossini a fost invitat o dată la masă de către un admirator al lui. Prînzul fiind cam sărăcăcios, Rossini a rămas flămînd. La desert, amfitrionul i-a spus celebrului său oaspete :

— Sper că o să-mi faceţi onoarea să mai luaţi masa la mine cît de curînd.

— Cu plăcere, — răspunse Rossini. Dacă se poate chiar imediat !

Cu aceeaşi monedă

După o premieră a comediei „Şcoala calomniei" de Sheridan, dramaturgul englez Cumberland, autorul a numeroase tragedii, i-a spus autorului :

— Am văzut ieri comedia dumitale şi n-am zîmbit niciodată...

— Eşti un ingrat, i-a răspuns Sheridan. Eu am văzut ieri o tragedie de-a dumitale şi am rîs tot timpul.

Un... castel al viespilor

Ceea ce vedeţi în fotografie nu e nici torţă nupţială, nici vreo imitaţie a Turnului din Pisa, nici vreo sculptură suprarealistă, ci... un foarte curios cuib de viespi. Această „construcţie" supraetajată a fost găsită de zidarul italian Aldo Malcisi (o, zei, cum devine omul celebru peste noapte !) într-o casă din oraşul Asola. Diametrul maxim al

„construcţiei" e de 30 cm., înălţimea de 60 cm., iar nivelurile, situate la distanţe perfect egale unele de altele, sînt susţinute cu o precizie „matematică" de piloni miniaturali amplasaţi, aşa cum a constatat un reputat arhitect, „exact unde trebuia".

Acest cuib de viespi, considerat o piesă rarissimă dacă nu unică, se află în prezent la „Muzeul cetăţenesc" din Asola. Ce ţi-e şi cu viespile, cînd e vorba de ajuns la muzeu !...

Pe gînduri

Văzîndu-l pe Bernard Shaw îngîndurat, un cunoscut editor american s-a apropiat de dînsul, spunînd :

— Ofer un dolar, mister Shaw, ca să aflu la ce vă gîndiţi acum.

— Vai, gîndurile mele nu fac nici două parale !

— Şi totuşi la ce vă gîndiţi ? insistă editorul.

— La dumneavoastră, îi răspunse cu un zîmbet Shaw.

Un smoking pentru Nino

„Griffith îmi va ceda titlul pentru că eu, eu Nino Benvenuti, sînt un gigant al boxului mondial", spunea boxerul italian Benvenuti înaintea meciului cu boxerul de culoare Emile Griffith, din 29 septembrie 1967. „Modestia", însă, i-a jucat festa de această dată. Vom exemplifica în... dolari :

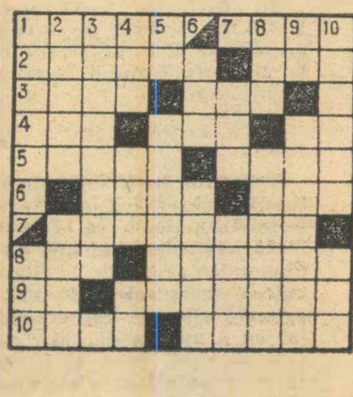
Impresarii speraseră să vîndă, pentru meciul respectiv, bilete în valoare de 700.000 de dolari (peste jumătate de miliard de lire italiene), ceea ce s-a şi realizat în parte. Din încasări, lui Griffith i-au revenit 175.000 de dolari, iar lui Nino... 80.000. El a fost învins. E interesant că spectatorii veniţi să-l admire pe învingător au trebuit să se prezinte la meci în... smoking. Ca şi boxerii, de altfel. Cineva a făcut, în legătură cu aceasta, o glumă. Văzîndu-l pe Nino învins înainte de a se termina toate reprizele, i-ar fi spus cu subtilitate : „Benvenuti, cred că-ţi va veni bine smokingul... Îmi închipui că ar fi cazul să-i vedem şi noi, aici, croiala..."

Evrika !

ORIZONTAL : *1) Tragedie antică — Lipsiţi de bun gust. 2) Semnat... în alb — La timpul prezent (reg.) 3) Roade... bine (sing.) — E o valoare 4) O palmă de pămînt (pl). — Dus şi întors — Pere ! 5) Copilul tatii ! — Pus la cale. 6) O... dare peste cap ! — Rîu antic... în Siria ! 7) E un închipuit. 8) Fel de fel — Faptul de a schimba vorba. 9) Gaură-n cer ! — Cavaleri ai paharului. 10) Parcă-i legat de picioare — Rezultat.*

VERTICAL : *1) Greşeli fără erată — A avea ceva în cap (arh.) 2) A cinsti — Car... naval. 3) Ăştia le topesc pe toate. 4) Oficiu de masă — Scoase din fire ! — Bere ! 5) Capul pieptului ! — Nu-i de colo 6) Un desert din rai — A zornăi 7) Mobilă în perete — Au ficatul făcut zob. 8) Doar boii-l pot mişca — Plin de ciudă. 9) Cele din urmă ! — Deplasări în campanie. 10) Întreţin focul sacru — Situate pe primele trei locuri !*

Toma MICHINICI

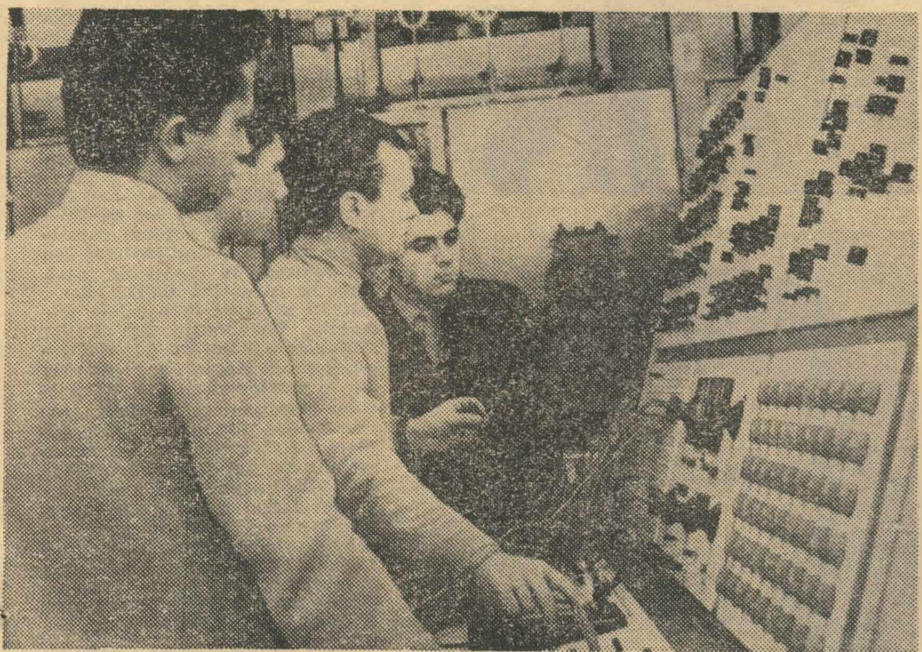
PREUNIVERSITARIA

Conf. dr. Mateescu Adelaida și conf. dr. Barbu Eneea, prodecani, vă prezintă:

FACULTATEA DE ELECTRONICĂ ȘI TELECOMUNICAȚII

Facultatea noastră funcționează cu cinci secții: **Electronică aplicată, Radiotehnică, Ingineri fizicieni, Telefonie telegrafie** și **Telecomenzi feroviare.**

Secțiile de Electronică aplicată, Radiotehnică și Ingineri fizicieni pregătesc specialiști necesari industriei și în domeniul cercetării. Absolvenții acestor secții sînt repartizați la întreprinderi ca: Electronica, Electromagnetica sau Institutul de cercetări electronice. Secțiile Telefonie telegrafie și Telecomenzi feroviare pregătesc specialiști solicitați de Ministerul Căilor Ferate, Ministerul Poștelor, dar și de întreprinderi ca Electromagnetica.

Durata cursurilor facultății este de 5 ani dintre care patru ani jumătate sînt afectați pregătirii teoretice a studenților, iar ultimul semestru al anului cinci — elaborării lucrării de diplomă.

Examenul de admitere se dă la următoarele materii:

— **Matematică** (algebră, geometrie plană și în spațiu, trigonometrie, calcul diferențial și integral); la această materie examenul este compus dintr-o probă scrisă și una orală.

— **Fizică** (mecanică, electricitate, fizică moleculară și căldură) — probă scrisă.

În vederea unei temeinice pregătiri de specialitate facultatea organizează o bogată activitate practică. În anul III se face o practică tehnologică cu caracter general, în anul IV practica este specializată și se efectuează în unități și laboratoare de proiectare și construcție de aparatură electronică.

În anul I studenților li se oferă ocazia să ia contact cu aparatura electronică și au posibilitatea să realizeze practic diferite montaje; datorită interesului cu care întîmpină studenții aceste aplicații se preconizează extinderea acestei metode de studiu și chiar introducerea în programa anului viitor a unui curs intitulat „Noțiuni de depanare a aparaturii electronice".

Cercurile științifice ale facultății noastre se mîndresc cu o activitate încununată de frumoase rezultate, ultimul dintre acestea fiind o mașină electronică de recunoscut caractere de tipar, realizată în cadrul orelor de practică specială de laborator pe care o efectuează studenții buni la învățătură ca o continuare a activității cercurilor științifice.

Cursurile facultății sînt susținute de un prestigios corp profesoral din care fac parte prof. Gheorghe Cartianu, membru corespondent al Academiei, prof. Spătaru Alexandru, prof. Marinescu Nicolae. Dintre numeroasele discipline predate în cadrul orelor de curs amintim: Analiza matematică, Matematici speciale, Teoria transmiterii informațiilor, Bazele electronicii, Calculatoare electronice și programarea lor.

Studenții facultății noastre dispun de un bogat material de studiu teoretic: manuale, tratate, publicații oferite de biblioteca Institutului politehnic și de biblioteca facultății, amîndouă foarte bine dotate.

Viitorii candidați care vor să cunoască și alte detalii în legătură cu Facultatea de electronică și telecomunicații se pot adresa secretariatului pe adresa: Facultatea de electronică și telecomunicații, str. Polizu nr. 5.

Preliminarii la o microsociogramă

De curînd, la Liceul „Spiru Haret" din București a existat inițiativa de a cunoaște, pe baza unei microsociograme, preocupările elevelor clasei a XII-a, în ajunul opțiunii pentru profesie.

Un loc aparte în microsociograma noastră l-a ocupat întrebarea privitoare la alegerea profesiei. Prin interpretare cantitativă și calitativă, răspunsurile conduc la următoarele rezultate: 19% doresc să se facă profesoare; 18% vor să devină inginere — *în bună parte inginere chimiste — expresie a pasiunii pentru chimie, trezită, după cum mărturisesc elevele, de profesorii de chimie ai școlii...*; 13% vor să devină medici — *și motivația adusă relevă o puternică dragoste pentru om pe care poate că școala le-a insuflat-o în bună parte!...*; 10% doresc să devină arhitecte *și iarăși remarcăm maturitatea motivației, în care fantezia estetică e îmbinată cu practicul.*

În ordinea descrescîndă a procentelor, elevele doresc să devină cercetătoare *în domeniul biologiei, literaturii, istoriei, fizicii...*; economiste, sociologi, avocate, geologi, geofizicieni, regizori, diplomate; 4% din eleve doresc să devină tehniciene. *Procentul firește că este redus față de marile cerințe ale producției contemporane — și pe această linie amintim mărturisirea lor de a fi simțit lipsa unei îndrumări spre liceele de specialitate la timpul cuvenit, iar în prezent au aflat vag de existența unor școli tehnice postliceale...*

Analizînd în continuare ce și-au propus să facă elevele noastre — aflate în pragul bacalaureatului, pentru a ajunge să profeseze meseria dorită — desprindem cu satisfacție că 58% desfășoară un temeinic și sistematic studiu individual, *înțelegînd deci că munca individuală constituie baza unei serioase pregătiri — alături de pregătirea pe care le-o dă școala; 13% se pregătesc cu meditator la matematică, fizică, chimie; 10% dezleagă probleme de matematică, fizică, chimie; 8% primesc ore particulare de limbi străine; 8% — ore de desen; 2% activează în echipe sportive.*

La întrebarea dacă lecțiile din școală le ajută în mod suficient pentru pregătirea viitoare, 56% din eleve au răspuns afirmativ, iar 44% negativ, aducînd și unele motivații asupra cărora trebuie să reflectăm, căci părerile elevelor nu înseamnă nerecunoștință, ci rezultatele unor examene pe care le dăm ceas de ceas direct cu viața din școală... rezultatele unor examene zilnice cu un public care nu poate să ne aducă circumstanțe atenuante pentru oboseală, pentru lipsa de timp în a ne completa cunoștințele de specialitate cu ceea ce aduce permanent nou viața...

Am mai dorit să aflăm și ce activități ar vrea elevele să organizeze școala pentru a le ajuta în stabilirea unei hotărîri legate de viitoarea profesie. 33% au considerat că este tardiv, *apreciind că orientarea lor spre multiplele profesii trebuia începută sistematic din clasa a IX-a și faptul este pe deplin just;* 20% cer organizarea unor întîlniri cu oameni de știință, profesori *de la diverse facultăți și institute de învățămînt superior, discuții la masa rotundă cu specialiști;* 5% seri științifice, 4% vizite în întreprinderi, 4% organizarea unui cerc de desen *care să suplinească lipsa orelor de desen din programa școlară a claselor a XI-a și a XII-a.*

Interesant este faptul că 7% din eleve solicită din partea profesorilor o tratare mai aprofundată a capitolelor pentru examen și-n general a problemelor de la lecții. *Există chestionare în care sînt consemnate cereri ca acestea: „tov. profesori să depășească buchia cărții", „să ni se recomande o bibliografie suplimentară la capitolul din manual", „lecțiile să ne ajute să înțelegem și să gîndim — de memorat amănunte putem singure".*

Nu se poate să nu reflectăm fiecare din noi asupra unor astfel de solicitări, chiar dacă ele nu întrunesc un procent prea mare.

În sfîrșit, asupra problemei legate de ceea ce ar putea da școala în prezent elevelor clasei a XII-a pentru a le ajuta direct în pregătirea pentru profesia aleasă, ele au precizat: recapitulări temeinice, pregătiri suplimentare, consultații apropiate, ore de desen. 40%, mai pesimiste poate, mai neîncrezătoare în noi, răspund că nu le mai putem ajuta cu nimic... Credem — aici — că este vorba de acea categorie care a alergat deja spre meditatori... Am să leg această problemă de răspunsurile atît de categorice ale absolventelor noastre, pe care nu le-am apreciat deloc ca măgulitoare pentru noi, pentru școală.

Dorind să răspundem unui obiectiv major al școlii — integrarea socială armonioasă a tineretului — și sarcinii precise și de mare importanță — orientarea profesională a elevelor — subliniem următoarele:

● *Răspunsurile dovedesc că majoritatea elevelor școlii noastre privesc cu seriozitate problema atît de dificilă a alegerii profesiei. Orientarea lor este un indiciu pentru realismul cu care înțeleg solicitările concrete ale științei, culturii și economiei naționale.*

● *Munca de îndrumare și orientare către alegerea profesiei trebuie făcută sistematic încă din clasa a IX-a, după ce nomenclatorul de profesii a fost temeinic popularizat în clasa anterioară.*

Fiecare profesor, prin pregătirea și desfășurarea lecției, trebuie să acorde atenția cuvenită aspectului ei formativ. De asemenea, un rol însemnat au cercurile de elevi, menite să dezvolte aptitudinile, talentele, spiritul creator, avînd în frunte profesori care pot transmite cu pasiune elevilor dragostea pentru o meserie, pentru specialitate.

Trebuie stimulată folosirea în mai mare măsură a criteriilor științifice în orientarea profesională, astfel cum sînt testele de aptitudini, studiile sociologice, iar eforturile școlii, ale familiei, ale elevului însuși canalizate și în funcție de rezultatele acestor cercetări.

● *Organizarea cu deplină seriozitate a recapitulării materiei, introducerea, la cererea elevilor, a unor ore suplimentare care să suplinească unele carențe ale programului și planului de învățămînt.*

Prof. Georgeta VASILE
Liceul „Spiru Haret" București

Poșta admiterii

CRIȘAN RODICA — Tîrnăvița — Hunedoara: **Examenul de admitere în Facultatea de medicină cuprinde probe scrise la Anatomia și fiziologia omului, Chimie organică și Fizică (structura atomului, optică, fizică moleculară și căldură). Proba orală se susține numai la Anatomia și fiziologia omului.**

Deocamdată studiați bine materialele cuprinse în manualele școlare; cînd le veți cunoaște pe acestea puteți să vă informați și din alte surse, pe care sperăm să vi le putem indica într-un număr viitor.

BUCUR ILEANA — Ploiești: **La facultățile de limbi străine examenul de admitere cuprinde, pe lingă probe scrise și orale în limba respectivă, o probă orală de limba și literatura română.**

Facultăți de limbi străine există la universitățile din București, Cluj, Timișoara și Iași; la Universitatea din Craiova limbile străine sînt obiecte secundare de specializare în cadrul Facultății de limbă și literatură română.

Facultăți de drept funcționează la București, Cluj și Iași, în cadrul universităților. Examenele de admitere pentru aceste facultăți se susțin la Elemente de filozofie și socialism științific — scris și oral — și la Istoria României — scris.

MAXIM MIHAI — Tîrgu-Neamț: **La examenul de admitere în Facultatea de geologie-geografie — secția Geologie — aveți de susținut probe scrise la Geologie și Chimie (anorganică și organică) și probă orală la Geologie. La secția de Geografie, examenele sînt: Geografia fizică a României (scris și oral) și Geografia economică și politică a lumii (scris). În rest e valabilă ultima parte a răspunsului adresat Rodicăi Crișan.**

CÎRJAN FLORIN — Suceava: **Nu există facultăți de arheologie. Această disciplină e studiată în cadrul facultăților de istorie din universități, de aceea condițiile de admitere sînt cele pentru Facultatea de istorie. Astfel de facultăți sînt la București, Cluj, Iași și Timișoara.**

STATIE LUCIA — Bălcești — Vîlcea: **La Facultatea de farmacie examenul de admitere constă din lucrări scrise la Chimie (anorganică și organică) și Botanică; în plus — un examen oral la Chimie (anorganică și organică). La Chimie, examenul cuprinde și probleme.**

RICHTER RUDOLF — Sînnicolaul Mare: **La facultățile de istorie-filozofie (secțiile de filozofie) examenul de admitere cuprinde probe scrise la Elemente de filozofie și socialism științific și Psihologie, precum și un examen oral la Elemente... Pro e de Istorie se susțin doar la secțiile de istorie ale acestor facultăți. Durata studiilor este de 4 ani (începînd cu viitorul an universitar). În afară de funcția de profesor, absolvenții acestei facultăți pot lucra în cercetare, în presă și în alte domenii. Dar, deocamdată, să reușiți la admitere.**

CRONICA MICROBISTULUI

Dobriniada

Nu s-a împlinit un an de cînd Dobrin, acest Hamlet de provincie, a constituit — atunci fără să fie vinovat — punctul de alunecare într-o polemică gazetărească, împinsă, din păcate, pînă la acuzații și jigniri personale. Nu s-a împlinit un an și iată că o faptă rușinoasă a aceluiași fotbalist a stîrnit alte discuții : de data aceasta, însă, părerile au fost exprimate în mod principial și într-un cadru organizat.

Dînd curs sesizării ziarului „Sportul", Asociația presei sportive a programat vinerea trecută o întîlnire menită să sondeze și să facă apoi publică poziția cronicarilor de fotbal în acest caz. 21 condeieri am ascultat amănuntele întîmplării, am discutat aprins — uneori prea aprins! — și, în final, s-a stabilit următorul punct de vedere comun : „Asociația presei sportive, luînd cunoștință de atitudinea cu totul reprobabilă a fotbalistului Nicolae Dobrin față de un reprezentant al presei, condamnă această ieșire incompatibilă cu conduita unui sportiv".

Atît ! În rest, n-a putut întruni unanimitatea nici o altă acțiune, nici o propunere de sancționare, nici măcar o recomandare către federație de a discuta pe piteștean. Colegii mei și-au exprimat cu toții dezacordul față de fotbalistul care a oprit un ziarist în stradă și l-a înjurat ca la ușa cortului, dar de aici încolo opiniile au diferit. Este drept, cei mai mulți au fost de părere să deschidem o discuție publică pentru asanarea morală a viciatului nostru fotbal, dar... Careva a considerat că ar fi vorba doar de un caz pentru comisia de împăciuire între locatari ; cineva a subliniat că fapta s-a petrecut în afara terenului de sport și, așa cum nu ne interesează dacă un mare actor bucureștean (i-a citat și numele) înjură sau chiar lovește, tot așa să nu urmărim nici pe fotbaliști pînă în pînzele albe ; mai bine zis pînă în zorile albe) ; altcineva a reamintit că s-au mai produs fapte asemănătoare (Marian Popescu l-a beștelit pe Nertea și Teașcă pe Chirilă, o persoană din conducerea C.N.E.F.S. l-a insultat pe Ilie Goga etc.) și s-a întrebat că, dacă n-am luat atitudine în astfel de ocazii, de ce am începe tocmai cu Dobrin.

S-au făcut auzite și vreo trei voci care, părăsind subiectul, și-au permis să judece revista noastră pentru că a publicat recent unele aforisme, ce — vezi doamne ! — ar fi deranjat Se înțelege că am luat poziție, iar mai apoi am adăugat că am dat la tipar respectivele șarje amicale deoarece, citindu-le, ne făcuseră să ne gîndim la păcatele unor confrați ; coincidență — exact ale celor care se sesizau și protestau acum !

În cazul Dobrin am fost, bineînțeles, de partea confratelui ultragiat. Pentru că nu trebuie să ne uităm pasivi cum mulți dintre răsfățații stadioanelor noastre trădează spiritul sportiv tocmai în esența și definiția lui ; vorbesc urît și se poartă urît, jignesc, se îmbată și fac scandaluri, întreținînd în fotbalul nostru un climat bolnăvicios. Dacă nu toți am fost pînă acum la fel de intransigenți, nu înseamnă să tolerăm ca acest lanț al slăbiciunilor să se întindă la infinit. Legea neîndurătoare a eticii sportive ne cere să nu facem concesii nimănui, niciodată și nicăieri. Dacă pe unii colegi nu-i interesează decît cum lovește fotbalistul mingea, este treaba lor ! Revista **„Viața studențească"**, publicație care și-a asumat sarcini serioase în educarea viitoarei generații de intelectuali, nu poate rămîne însă indiferentă la primitivismele și huliganismele comise de unii dintre cei pe care copiii și tinerii și i-au făcut idoli și-i pot urma nu numai pe terenul de sport, ci și în afara lui.

Evident, ideal ar fi fost ca A.P.S. să poată susține o campanie pentru salubrizarea morală a soccerului nostru. Dar este regretabil să constați că atunci cînd se pune problema slujirii cu condeiul a unor principii acceptate în teorie, unii dintre noi nu ne putem situa deasupra unor simpatii și interese personale. Asociația însăși este vinovată pentru că, pînă acum, n-a întreprins nimic în acest sens. Am arătat vineri seara că nici nu se putea altfel, de vreme ce unele defecțiuni ale alegerii A.P.S. de anul trecut au făcut posibilă ocuparea unui post important de către un om nereprezentativ, preocupat mai cu seamă de... plecările în străinătate. Mi-am exprimat, totodată, speranța și încrederea că apropiatele alegeri se vor desfășura și la A.P.S. — la fel ca în toate celelalte sectoare obștești din țara noastră — sub semnul unui larg democratism. Dar cineva dintre cei prezenți s-a supărat cumplit...

G. MITROI

BRIDGE!

Fiind un joc de cărți, mai bine zis fiind jucat cu cărțile, bridge-ul a fost considerat (și este încă) un joc de noroc în sensul peiorativ al expresiei. Fals ! Bridge-ul este 80% licitație, 10% joc, 10% carte, adică noroc. Licitația nu e nimic altceva decît un dialog cifrat între parteneri, dialog a cărui stăpînire cere ani mulți de muncă, o bună cunoaștere a psihologiei, spirit de pătrundere și de observație, solicită posibilitățile de calcul combinativ ale jucătorilor. Adică, este un fel de joc de șah, la fel de complicat și de interesant ca jocul celor 64 de pătrățele și, spre deosebire de acest sport individual, bridge-ul cere spirit de echipă.

Pornind de la popularitatea bridge-ului printre studenții politehniști, de la popularitatea mondială de care se bucură (sînt organizate campionate europene și mondiale, există federații naționale și chiar internaționale), inițiativa studentului Dan Borza, secretarul U.T.C. al Facultății de electronică și telecomunicații din București, țintește, de asemenea, spre reabilitarea acestui sport al intelectualilor. (Trebuie să amintim că A. Hiron, căpitanul echipei de bridge a Angliei, este unul dintre cei mai cunoscuți experți în calculatoare electronice). Campionatul de bridge-contract, organizat la Facultatea de electronică, a întrunit — spre ilustrare — aprecierea unanimă a studenților, la întreceri participînd 32 de studenți și cadre didactice, după ce, în preliminarii, numărul celor înscriși fusese de peste 50. Reușita primului concurs de bridge-contract organizat de studenții electroniști ne îndreptățește să credem în posibilitatea ca acest sport să fie cap de afiș și pe agenda sportului de masă din alte institute bucureștene. În acest sens, studenții electroniști țin la dispoziția amatorilor regulamentele Federației internaționale de bridge-contract și propun deja un campionat interinstitute la nivelul Centrului universitar București.

Iarăși Oblemenco...

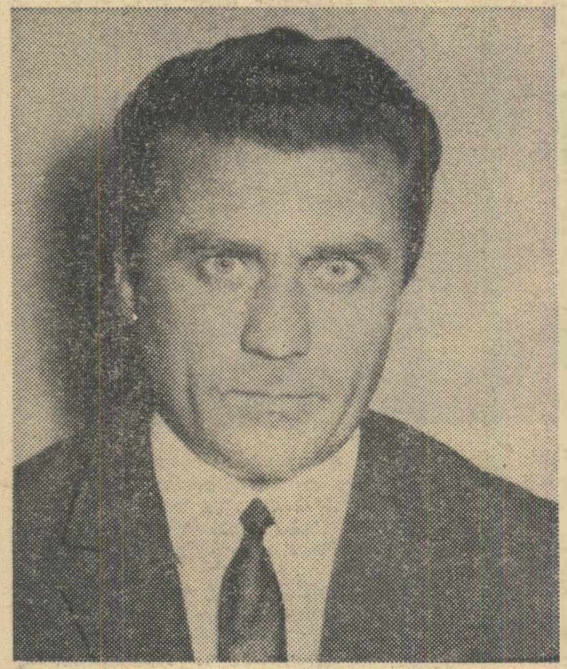
Nu este pentru prima oară cînd mult prea răsfățatul jucător craiovean Oblemenco provoacă un „caz". Ultima lui ispravă este cunoscută : a refuzat să facă deplasarea la București pentru meciul cu Dinamo și de atunci nu s-a mai prezentat la antrenamente.

Pe cine credeți că socotește el vinovat de această situație ? Pe antrenorul Ștefan Coidum, care nu-i tolerează abaterile, așa cum făcea vechiul antrenor ! Crezînd că este indispensabil echipei, „tunarul" de pe Jii și-a permis în toamna aceasta nenumărate abateri de la conduita sportivă. Pedepsit cu promptitudine de intransigentul antrenor craiovean, Oblemenco și-a părăsit echipa tocmai cînd aceasta avea mai multă nevoie de serviciile sale. Pe bună dreptate antrenorul a cerut clubului suspendarea jucătorului recalcitrant pentru o perioadă de un an.

Se pare însă că membrii secției de fotbal — obișnuiți cu cocoloșirea abaterilor comise de „idoli" — nu sînt de acord ! Deși Ștefan Coidum a cerut de nenumărate ori convocarea secției pentru analizarea „cazului Oblemenco", acest lucru nu s-a reușit pînă acum. Astă seară urmează să se discute acest caz. *Cum antrenorul este hotărît să demisioneze dacă sancțiunea cerută de el nu va fi ratificată, conducătorii clubului craiovean au de ales între Oblemenco și Șt. Coidum. Sîntem siguri că, cel puțin de data aceasta, rațiunea va învinge și Oblemenco își va primi pedeapsa pe care o merită, cu atît mai mult cu cît este vorba de un recidivist în materie.*

Dan VLAD

OFSAID

Un ziarist, vechi cronicar de fotbal, publică în foaia pe care o conduce fulminante rînduri împotriva antrenorilor care călătoresc în țările cu fotbal înaintat — conducînd echipe în schimb de experiență sau ca turiști — dar la întoarcere nu spun nimic din ce-au văzut, nu scriu nimic despre ce-au constatat și nu arată cu nimic c-ar fi învățat ceva. Iar fotbalul nostru se alege, bineînțeles, doar cu cheltuiala ! Verbul critic al confratelui a fost stîrnit de anunțarea oficială a unor apropiate deplasări în Anglia și R.F.G. — tot pentru schimb de experiență.

N-avem nimic împotriva unui asemenea punct de vedere (exprimat, de altfel, cu aceeași tărie și de revista noastră de vreo cîteva ori în ultimii ani de zile) și, poate, l-am fi susținut din nou, prin aplauze...

Dacă n-ar fi venit în redacție unul din antrenorii care urmează să plece (autor a 3 prestigioase cărți despre fotbalul văzut pe aiurea) și nu ne-ar fi atras atenția că autorul causticelor rînduri pomenite mai sus s-a aburcat el însuși de cîtva timp în caruselul deplasărilor... Adică : a văzut Mondialele din Anglia, Europenele din Italia, Olimpicele întreceri de la Grenoble și din Mexic, a participat la cîteva partide-cheie ale competițiilor continentale, a însoțit teamul nostru național în toate deplasările făcute peste hotare în ultimii doi ani și a monopolizat acțiunile internaționale ale Asociației presei sportive, pe care o conduce ca președinte. Antrenorul cu pricina punea, la rîndu-i, aceleași întrebări : Ce-a scris cronicarul în urma acestor turnee ? (MAI NIMIC ! UNEORI NICI MĂCAR CRONICA DE RIGOARE !). Cu ce s-au îmbogățit ziaristica sportivă și literatura noastră fotbalistică în acest caz ? (CU ABSOLUT NIMIC !). Cine a cerut socoteală de această somnolență după revenirea acasă ? (NIMENI !).

...Tragedia este că, în principiu, amîndoi oponenții au dreptate. Cu deosebire că unul a scris pînă acum... trei cărți !

CIVILIZAȚIA SPORTULUI

CUȘCA LEILOR

De la o vreme își fac loc din ce în ce mai des în practica unei anumite categorii de spectatori sportivi apucături nelegate și nejustificate cu nimic de noțiunea de sport, necum de cea de civilizație, și numai incidența lor cu preocupările rubricii noastre le dă loc în aceste rînduri. Cu alte cuvinte, nu le-am fi acordat nici atenție și nici spațiu dacă ele n-ar fi avut „darul" să bruscheze unitatea absolut obligatorie dintre cei doi termeni ai titlului nostru permanent : *civilizația* și *sportul* și dacă — numai prin aceasta — n-ar fi intrat violent și vătămător în peisajul cotidian al vieții noastre sportive.

Iată. Un grup restrîns de francezi, veniți cu pancarte pe care scria în limba lor „Haide Franța", cu doi cocoși vopsiți în tricolorul francez și cu toate apanajele unei galerii simpatice, a fost — atunci scorul ne era favorabil — „victima" unui duel de glume civilizate și spirituale, iar un rugbist, hazliu și puțin cam încălzit de bucurie și de coniacul adus cu el să-i țină de cald, a lansat o lozincă ce a ajuns, transcrisă în românește, pînă în primele pagini ale ziarelor pariziene : „A murit cocochul". Nimic rău în asta ! Dacă, pe partea opusă, acolo unde rămăseseră mai mulți spectatori de la meciul de fotbal, dornici și ei să-și arate atașamentul pentru echipa de rugbi a României, nu s-ar fi gîndit că ar fi mai potrivit și mai eficient să facă aceasta huiduind și fluierînd atunci cînd vreun jucător francez își încerca tirul către buturile noastre, tulburînd astfel momentul de concentrare al acestuia și frumusețea unei întîlniri de neuitat...

Un alt caz. La meciul de fotbal dintre Elveția și România, un grup de suporteri înflăcărați ai „unsprezece"-lui nostru n-a găsit nimic mai inspirat decît să huiduie înspre locul unde galeria elvețiană reușea, în modul cel mai civilizat, să-și încurajeze formația pe care o însoțise sute de kilometri, trimițînd înspre locul rezervat acesteia insulte — care nu-și atingeau din fericire scopul — cu referiri la scorul catastrofal de la Geneva — ca și cum ea ar fi fost adevărata vinovată.

Mai mult decît atît. Cînd „U" Cluj a jucat cu Steaua, galeria studențească, venită special la București, a intonat la începutul meciului cîteva versuri din cunoscutul „Gaudeamus Igitur", semn al prezenței și caracterului solidarității cu colegii de pe teren. Scorul evoluînd nefavorabil universitarilor, din galeria adversă s-a format un curent de riposte triviale, fie ele și rimate, amintind parodiile golănești de pe vremuri, pe care unii intelectuali ratați le încropeau la iuțeală pe cunoscutele versuri ale cîntecului tinereții și bucuriei studențești. Și cu fiecare gol primit, galeria clujenilor mai primea cîte un „bis" al vulgarității și pornografiei...

Și, ca să nu se creadă că pledăm „pro-domo", ci „pro-causa", vom mai relata un fapt. O altă galerie civilizată, cea a U.T.A., ce-și încurajează organizat și original jucătorii, scandîndu-le scurt numele la fazele reușite, a primit aceeași ripostă brutală și neinteligentă. Văzînd că nu pot contracara altfel scurtele dar puternicele valuri ale „adversarilor direcți", o parte din susținătorii echipei Progresul s-au pornit să-i huiduie pur și simplu pe aceștia, creînd astfel un vacarm absurd, supărător și lipsit de cel mai elementar bun gust.

Ce se întîmplă în provincie, mai ales prin sălile unde se joacă volei și baschet (trista amintire a sălbăticiilor petrecute la Timișoara, cu cîțiva ani în urmă, cînd chiar niște studenți, unul dintre ei rugbist, au fost „eroii" unei bătăi în toată regula), sticlele care uneori zboară pe teren sau grupurile îngrămădite huliganic, urlînd deasupra culoarului pe unde ies jucătorii și arbitrii, staționarea îndelungă, amenințătoare și degradantă la porțile stadionului, chipurile desfigurate de furie ale așa-zișilor „membri susținători", arbitrii „luați în primire" de la gară sau conduși după meci cu miliția cîteva stații de tren sau scoși din arenă cu escortă militară, mașinile și autobuzele cu care vin jucătorii și suporterii vizitatori, răsturnate sau mîzgălite cu inscripții de closet public, toată această sălbăticie dezlănțuită este o rană dureroasă pe corpul sportului nostru. Toate acestea sînt cel mai ades inspirate nu atît din dragostea și stima pentru echipa favorită, cît din calcule pronosportiste sau pur și simplu din pornire oarbă spre animalitate.

Și, bineînțeles, departe de a fi folositoare și de a lumina judecățile despre viitor, ele ne afundă și mai rău în ignoranță și orbire. Căci nu așa vom reuși să ne calificăm, de exemplu, în turneul final al Campionatului mondial de fotbal, să ridicăm baschetul nostru în vîrful piramidei lui mondiale și nici boxul românesc nu va da mai mulți campioni europeni, mondiali și olimpici...

Cel mult vom reuși să vedem că am ajuns ca jucătorii, arbitrii și ceilalți oficiali să intre și să iasă de pe teren printr-o cușcă metalică, precum fiarele sălbatice, într-un spectacol degradant și umilitor pentru ei și pentru noi deopotrivă.

D. MANOILEANU

Redacția : Str. Brezoianu 13, tel. 14.02.15. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „CASA SCÎNTEII" 40-466